

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Etika a etický kodex ve veřejné správě – Policie ČR

Sabina Planíková

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Sabina Planíková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Etika a etický kodex ve veřejné správě – Policie ČR

Název anglicky

Ethics and ethical code in public administration – The Police of the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce je srovnání dvou pohledů na etický kodex Policie ČR, pohledu samotných příslušníků Policie ČR a pohledu veřejnosti, a na základě zjištěných výsledků se popřípadě pokusit navrhnout zlepšení stávajícího stavu.

Metodika

Metodika diplomové práce, přesněji její empirické části, je založena na kvantitativní metodě výzkumu. Použita bude metoda dotazníkového šetření, informace o zkoumaných jevech jsou získávány ze dvou sad dotazníků. Typ dotazníků je jednak standardizovaný, kdy odpovědi jsou ano, ne apod., a polostrukturovaný, kdy je v otázkách standardizovaný typ doplněn o otázky otevřené, rozepisovací.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran.

Klíčová slova

etika, etický kodex, morálka, veřejná správa, státní správa, samospráva, Policie České republiky

Doporučené zdroje informací

- HENDRYCH, D. *Správní věda : teorie veřejné správy*. Praha: ASPI, 2003. ISBN 80-86395-86-3.
- HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003. 327 s. ISBN 80-238-9984-8
- Policejní etika*. Nesvadba Petr. Vydavatel. Aleš Čeněk s.r.o.. ISBN. 978-80-7380-195-3
- PRŮCHA, Petr a SCHELLE, Karel. *Základy místní správy*. V Brně: Iuridica Brunensia, 1995. 189 s. *Právo a současnost*; sv. 1. ISBN 80-85964-00-7.
- SOKOL, J. *Etika, život, instituce : pokus o praktickou filosofii*. Praha: Vyšehrad, 2014. ISBN 978-80-7429-223-1.
- TROJAN, Jakub S. *Etické vztahy v ekonomice*. Praha: OIKOYMENH, 2012. 215 s. *Oikúmené*; sv. 173. ISBN 978-80-7298-480-0.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Jan Brabec, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Etika a etický kodex ve veřejné správě – Policie ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne datum odevzdání

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Janu Brabcovi, PhD. za cenné rady a doporučení, která mi poskytl při konzultacích mé diplomové práce.

Etika a etický kodex ve veřejné správě – Policie ČR

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá etikou a etickým kodexem ve veřejné správě. Teoretická část seznamuje čtenáře s vymezením pojmů etiky, morálky, veřejné správy, veřejných sborů a Policie České republiky. Všechny tyto pojmy jsou definovány za pomoci odborné literatury.

V empirické části se práce zabývá metodou dotazníkového šetření, která byla provedena, aby zajistila data pro následující analýzu. Dotazníkové šetření bylo prováděno na dvou skupinách respondentů, kteří svými odpověďmi pomohli zajistit data pro tvorbu praktické části diplomové práce.

Klíčová slova: etika, etický kodex, morálka, veřejná správa, státní správa, samospráva, Policie České republiky

Ethics and Code of Ethics in Public Administration – Police of the Czech Republic

Abstract

The diploma thesis deals with ethics and ethical code in public administration. The theoretical part introduces the reader to the definition of ethics, morals, public administration, public congregations and the Police of the Czech Republic. All these terms are defined with the help of professional literature.

In the empirical part, the thesis deals with the questionnaire survey method, which was performed to provide data for the following analysis. The questionnaire survey was conducted on two groups of respondents who helped with their answers to provide data for the practical part of the diploma thesis.

Keywords: ethics, ethical code, morality, public administration, state administration, local government, the Police of the Czech Republic

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Metodika	15
3 Etika	16
3.1 Pojem etika.....	16
3.2 Přehled dějin etického myšlení	16
3.2.1 Starověk a etika.....	16
3.2.2 Evropský středověk a etika.....	18
3.3 Rozdělení etického zkoumání	19
4 Morálka.....	23
5 Etický kodex	25
5.1 Obsah etického kodexu	26
6 Veřejná správa	27
6.1 Pojem veřejná správa	27
6.1.1 Veřejná a soukromá správa.....	28
6.1.2 Dvojitý smysl veřejné správy	28
6.1.3 Subjekt veřejné správy.....	29
6.2 Státní správa.....	30
6.3 Samospráva	31
6.3.1 Územní samospráva.....	31
6.3.2 Zájmová samospráva	32
7 Veřejné sbory	33
8 Policie ČR	34
8.1 Organizační struktura.....	34
8.1.1 Policejní prezidium.....	34
8.1.2 Krajská ředitelství.....	35
8.1.3 Útvary s celostátní působností	35
8.2 Základní povinnosti policisty.....	35
8.3 Policejní etika.....	38
9 Etický kodex Policie ČR	39
9.1 Evropský etický kodex policie.....	39
9.2 Etický kodex Policie ČR.....	40
9.3 Porušování etického kodexu	42

9.3.1	Korupce.....	42
9.3.2	Nepřiměřené užití policejní síly.....	45
9.3.3	Porušení principu nestranného prosazování zákona	48
10	Empirická část.....	50
10.1	Cíl a hypotézy výzkumu.....	50
10.1.1	Dotazník č. 1	51
10.1.2	Dotazník č. 2	52
10.1.3	Charakteristika respondentů dotazníkového šetření	52
10.2	Dotazník č. 1 – Etický kodex u Policie ČR.....	54
10.3	Dotazník č. 2 – Etický kodex Policie ČR – veřejnost.....	64
10.4	Srovnání výsledků dotazníkového šetření.....	73
10.4.1	Porovnání č. 1	73
10.4.2	Porovnání č. 2	74
10.4.3	Porovnání č. 3	75
10.4.4	Porovnání č. 4	76
10.4.5	Porovnání č. 5	78
11	Vyhodnocení hypotéz.....	79
12	Výsledky a diskuse	82
12.1	Dotazník č. 1	82
12.2	Dotazník č. 2	83
12.3	Porovnání skupin respondentů	84
12.4	Navrhovaná opatření	85
13	Závěr.....	89
14	Seznam použitých zdrojů	91
15	Internetové zdroje:.....	93
16	Přílohy	96

Seznam obrázků

Graf č. 1 Schéma veřejné správy [Zdroj: Vlastní zpracování]	29
Graf č. 2 Pohlaví respondentů [Zdroj: Vlastní zpracování].....	53
Graf č. 3 Seznámení s EK Policie ČR [Zdroj: Vlastní zpracování].....	54
Graf č. 4 Seznámení s EK dle vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování].....	54
Graf č. 5 Seznámení s EK dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]	55
Graf č. 6 Znalost obsahu EK dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]	56
Graf č. 7 Znalost obsahu EK dle vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]	56
Graf č. 8 EK jako nedílná součást povolání – dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]	57
Graf č. 9 EK jako nedílná součást povolání – dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování].....	58
Graf č. 10 Pomoc základních hodnot EK na pracovišti – srovnání dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování].....	58
Graf č. 11 Pomoc základních hodnot EK na pracovišti – srovnání dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]	59
Graf č. 12 Pomoc základních hodnot EK na pracovišti [Zdroj: Vlastní zpracování]	60
Graf č. 13 Neetické chování kolegů k policistovi [Zdroj: Vlastní zpracování].....	61
Graf č. 14 Ohlášení neetického chování [Zdroj: Vlastní zpracování]	62
Graf č. 15 Porušení EK [Zdroj: Vlastní zpracování]	63
Graf č. 16 Povědomost o existenci EK Policie ČR v závislosti na dosaženém vzdělání	64
Graf č. 17 Základní hodnoty EK Policie ČR podle veřejnosti [Zdroj: Vlastní zpracování].....	65
Graf č. 18 Představa o základních hodnotách EK dle věku [Zdroj: Vlastní zpracování].....	66
Graf č. 19 Představa o základních hodnotách EK dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]	66
Graf č. 20 Dodržování EK Policie ČR z pohledu veřejnosti [Zdroj: Vlastní zpracování]	67
Graf č. 21 Porušování Etického kodexu u Policie ČR [Zdroj: Vlastní zpracování]	68
Graf č. 22 Typy korupce [Zdroj: Vlastní zpracování]	68
Graf č. 23 Muži [Zdroj: Vlastní zpracování]	69
Graf č. 24 Ženy [Zdroj: Vlastní zpracování]	69
Graf č. 25 Druhy korupce dle vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování].....	69
Graf č. 26 Spokojenost s prací Policie ČR dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování].....	71
Graf č. 27 Spokojenost s prací Policie ČR dle věku [Zdroj: Vlastní zpracování].....	71
Graf č. 28 Spokojenost s prací Policie ČR dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]	72
Graf č. 29 Chování Policie ČR dle Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování].....	73
Graf č. 30 Porušování Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování]	74
Graf č. 31 Jak docházelo k porušování EK? [Zdroj: Vlastní zpracování]	75
Graf č. 32 Porušení EK vůči jinému příslušníku Policie ČR [Zdroj: Vlastní zpracování].....	76
Graf č. 33 Nahlášení porušení Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování].....	78

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Nejvyšší dosažené vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]	53
Tabulka č. 2 Chování dle EK v soukromí [Zdroj: Vlastní zpracování].....	60
Tabulka č. 3 Postih při porušení EK [Zdroj: Vlastní zpracování]	62
Tabulka č. 4 Nejvyšší dosažené vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]	64
Tabulka č. 5 Cíle Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování]	70

1 Úvod

Etika. Všichni jsme tento pojem slyšeli, přesto si mnozí z nás nedokáží představit, co je podstatou tohoto slova. Etika je součástí lidské společnosti již od starověkého Řecka. Každá lidská společnost si během své existence vytvořila spoustu pravidel, kterými se řídila či řídí. Většina těchto pravidel má společnou podstatu – chovat se dobře a nikomu neublížovat. Přesně k těmto cílům jsme vychováni i my.

Ve společnosti, ve které žijeme, je celá řada pravidel, podle nichž se snažíme řídit. Tato pravidla jsou ukotvena v právním řádu, nebo jsou nepsaná. Přesto se jimi instinktivně řídíme. V naší společnosti se setkáváme také s představiteli, kteří by nám měli jít příkladem. Nejčastěji to jsou lidé, ke kterým vzhlížíme a respektujeme je. Jedním z nich může být policista, se kterým se ve svém životě setkáváme nejčastěji.

Policista by měl představovat člověka, který je statečný, spravedlivý, čestný, bezúhonný, nápomocný, ohleduplný, odpovědný, chytrý, fyzicky a psychicky zdatný apod. Dá se říci, že je to ideální člověk. Takto si policistu představuje většina lidí. Je pro nás vzorem a jakýmsi ochráncem společnosti a jejího řádu. Přesto se každý ochránce musí chovat příkladným způsobem.

Každý z policistů se při nástupu do služby musí seznámit s etickým kodexem. Etický kodex je soubor principů, které mu napomáhají k výkonu zaměstnání, tedy k tomu, aby byl dobrým policistou.

V dnešní společnosti se často setkáváme s porušováním zákonů, s korupcí, s agresí, násilím, diskriminací a dalšími negativními jevy. Většinou se těmto projevům neetického chování snažíme zabránit, případně je potrestat. Ovšem setkáváme se také s případy, které potrestány nebyly. Z tohoto důvodu tu máme veřejný ozbrojený sbor, který by měl tyto případy potrestat a zabraňovat jim. Sami policisté se dle právního řádu a etického kodexu mají chovat příkladně. Tudíž v praxi nesmí docházet k tomu, aby oni sami byli zkorumpováni, někoho diskriminovali či ostatním fyzicky a psychicky ubližovali. Z tohoto důvodu vznikl etický kodex, kterým se zabývám ve své práci.

Diplomová práce se dělí na teoretickou a praktickou část. Obě tyto části jsou dále rozděleny na jednotlivé kapitoly a podkapitoly.

Cílem mé diplomové práce je porovnání dvou náhledů na Etický kodex Policie ČR, z pohledu samotných příslušníků Policie ČR a z pohledu veřejnosti, a na základě zjištěných výsledků se popřípadě pokusit navrhnout zlepšení stávajícího stavu.

V teoretické části se zabývám vymezením klíčových pojmů – etika, morálka, veřejná správa, veřejné sbory, Policie ČR.

První část se věnuje pojmu etika. Čtenáře seznamuji s jejím obecným vymezením, ale také s vývojem pojmu etika v dobách starověku a středověku. Kromě toho se také zaměřuji na druhy rozdělení etiky. Dále se zabývám pojmem morálka, kterému věnuji celou kapitolu, protože si myslím, že je nezbytný pro správné pochopení etiky.

Ve třetí části se zabývám etickým kodexem, který je důležitý pro každé povolání, zejména pro ta, jež se řídí dle etického kodexu. Jelikož jsem se zaměřila na oblast veřejné správy a Policie ČR, bylo nutné představit etický kodex v širším měřítku. Obě výše uvedené oblasti mého zaměření stojí mimo jiné na principu etiky a etickém kodexu, z tohoto důvodu jsem se zaměřila na představení daného pojmu.

V následujících kapitolách jsem se soustředila na veřejnou správu a veřejné sbory. Veřejným sborem je také Policie ČR, které věnuji předposlední kapitolu teoretické části. Zde jsem se zaměřila na organizační strukturu Policie ČR a také na policejní etiku. S policejní etikou také souvisí poslední kapitola věnovaná Etickému kodexu Policie ČR. Tato kapitola představuje etický kodex v České republice. V práci se zabývám jeho podstatou, ale také druhy porušení.

Praktická část je věnována rozboru dotazníkového šetření. Zde jsem se snažila zjistit, zda se Policie ČR řídí etickým kodexem, a to z hlediska policistů jako respondentů a z hlediska veřejnosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem mé diplomové práce je srovnání dvou pohledů na Etický kodex Policie ČR, z pohledu samotných příslušníků Policie ČR a z pohledu veřejnosti, a na základě zjištěných výsledků se, popřípadě pokusit navrhnout zlepšení stávajícího stavu.

Tento cíl práce bude následně porovnávat dva pohledy respondentů. Bylo však nutné si také stanovit dílčí cíle. Jejich společnou podstatou byla odpověď, zda si respondenti z řad veřejnosti i Policie ČR myslí, že se policisté řídí dle principů Etického kodexu Policie ČR a neporušují je.

Z tohoto důvodu jsem dále stanovila pět podcílů, které odpovídají na tuto otázku.

2.2 Metodika

Metodika diplomové práce, přesněji její empirické části, je založena na kvantitativní metodě výzkumu. Použita bude metoda dotazníkového šetření. Informace o zkoumaných jevech jsou získávány ze dvou sad dotazníků.

Typ dotazníků je jednak standardizovaný, kdy odpovědi jsou ano, ne apod., a polostrukturovaný, kdy je v otázkách standardizovaný typ doplněn o otázky otevřené, rozepisovací.

3 Etika

3.1 Pojem etika

Etika je již od dob Sókrata definována také jako praktická filozofie. Ta zkoumá morální vztahy. Skloubí se zde teorie s praxí – etika je teorií a morálka je praxí. Etika každému z nás říká, jak se máme chovat a zároveň se snaží zdůvodňovat morálku každého z nás či celé společnosti. Etika je také chápána jako „*řeč (tj. věda) o tom, jak člověk pobývá na tomto světě v morálním smyslu slova, o tom, jakými hodnotami se řídí jeho usuzování...*“.¹ Odpovídá nám na otázky morálních témat. A morálka či pojem morální nám podle českého filosofa Jana Sokola „*jasně říká, co má a nemá být. Naproti tomu etika se vždycky ptá proč.*“²

Etiku nejde lehce definovat, jelikož sama o sobě se spojuje s pojmy, se kterými utváří celkový pohled na celé etické a morální smýšlení. Jsou jimi morálka, mravnost, ale také spravedlivost, rovnost, dobro či zlo, odpovědnost, svědomí, vina, moc a pomsta.

3.2 Přehled dějin etického myšlení

3.2.1 Starověk a etika

V této kapitole se budu zabývat vymezením pojmu etika. Etika vznikla z řeckého slova „*ethos*“ či „*éthos*“, což v obecném překladu má dva významy. První význam je spojovaný s dobyt看em. Jednalo se o stáj či místo pastvy, kam se stádo po celém dni vrátilo. Druhý význam se již týkal člověka a označoval obyčej, zvyk, návyk či mrav daného společenství.³ Tedy toho, jak se jaká společnost chová a jaké má zvyky a normy. Slovo „*ethos*“ vymyslel pravděpodobně Aristoteles (384–322 př. n. l.), který tak pojmenoval učení o mravnosti, ale i mravnost samotnou.⁴

¹ Citace: NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 12

² Citace: NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 13

³ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003 str. 17

⁴ AGAFONOVÁ, Mária. *Etika: vysokoškolské učebné texty*. Košice: Katedra spoločenských vied, Technická univerzita, 2006, str. 2

Za počátek etického myšlení je považováno Starověké Řecko, konkrétně Atény. Zakladatelem je pravděpodobně Sókrates (469–399 př. n. l.), který však po sobě nezanechal žádná díla, proto je pouze předchůdcem etického myšlení. Jeho žáci sepsali řadu spisů,⁵ které jsou spojovány právě se Sókratem. Tato díla nám přibližují Sókratovo chápání etiky a života.

Nejvíce informací seskupil o Sókratovi jeho žák Platón (427–347 př. n. l.). Největší podíl své práce vnesl do idey dobra. Vytvořil čtyři kardinální ctnosti,⁶ kam patří spravedlnost, moudrost, statečnost a uměřenost. Za ctnost čili „areté“, považujeme „získaný habitus, který kvalifikuje k určitým hodnotným způsobům činnosti.“⁷Jednodušeji řečeno, jde o trvale nabyté návyky pro dobré chování.

Za zakladatele etiky je bezesporu považován již Aristoteles. Ve svém díle *Etika Nikomachova* mluví o etice jako o jakémsi druhu politiky. Považuje ji za praktickou vědu a zároveň nauku o obci. Nejdůležitějším cílem je hledat dobro. Jak máme tedy dobro najít? Jedině tak, že se budeme snažit žít ctnostným, oduševnělým a spravedlivým životem, který nás dovede k „*eudaimonii*“ – blaženosti, nejvyššímu dobru. Za nejzákladnější ctnost se považuje „*frónésis*“ – rozumnost. Aristoteles ji chápe jako praktický rozum. Dle Anzenbachera ji Aristoteles vykládá jako „*jakýsi cit pro to, co je v dané situaci mravně správné.*“⁸

Kromě dosažení „*eudaimonie*“ se také Aristoteles zabýval rozlišením ctností. Rozdělil je na ctnosti *dianoetické* a *etické*. *Dianoetické* ctnosti jsou spojovány s rozumem. Jsou takové, které se musíme učit – logika, pochopení vědeckých a teoretických znalostí, či myšlení. *Etickými* ctnostmi jsou mravy. Ty se také musíme učit, ale za pomoci zvyků, pozorování nebo dospíváním.

Aristoteles se též zabýval tím, jaké konání je dobrovolné a nedobrovolné. Dobrovolné je takové, které děláme z vlastní vůle – je tedy chvályhodné. Nedobrovolné je jejím opakem. Cílem Aristotelovy etiky bylo dovedení jedince k nejvyššímu dobru. Nejvyšší dobro Aristoteles nazývá blažeností.⁹

⁵ Např. Platón sepsal: *Obrana Sókratova*, Spisy, Faidón, aj.

⁶ Ctnost, neboli areté, je sklon ke konání dobra.

⁷ Citace: ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, s. 131

⁸ Citace: ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, s. 139

⁹ AGAFONOVÁ, Mária. *Etika: vysokoškolské učebné texty*. Košice: Katedra spoločenských vied, Technická univerzita, 2006, str. 10–11

V období hédonismu se etika dále vyvíjí. Slovo „*hédone*“ znamená slast, radost. Podle Anzenbachera je to „*názor, že lidské jednání je motivováno výlučně snahou získat slast a vyhnout se strasti.*“¹⁰ Rozum v tomto období pomáhá k rozlišování slasti a strasti. Tak mohl každý jedinec žít nejslastiplnějším životem, pokud slast dokázal od strasti rozlišit.

Prvním významným hédonistou je Epikuros (341–270 př. n. l.). Epikuros spatřoval etiku v blahu jedince, nezávisle na ostatních. Zkoumal ataraxii neboli duševní klid, ve kterém je slast trvající. Rozlišoval mezi ataraxií nízkou a vysokou. Nízká slast byla pomíjivá a byla přisuzována tělu, oproti tomu vysoká slast byla trvalá a přisuzovala se duši.¹¹

3.2.2 Evropský středověk a etika

V období evropského středověku je etika často spojována s křesťanstvím. Ve 13. století byla Evropa rozdrobena na malé útvary. Vznikaly tendence, např. křížové výpravy, které měly za úkol spojit obyvatele, a to zejména pomocí náboženství – křesťanství. V tomto období žil také Tomáš Akvinský (1225–1274), který studoval Aristotelova díla. Snažil se vytvořit nový duchovní život, který spojí Aristotelovy ctnosti společně s křesťanskými představami o Bohu. Jeho učením bylo propojování čtyř základních ctností s teologickými ctnostmi. Zkombinoval Aristotelovy ctnosti – rozumnost, spravedlnost, statečnost a uměřenost, s křesťanskou vírou, láskou a nadějí. Propojením těchto ctností, měl každý člověk dojít k blaženosti, a to v reálném, tak v posmrtném životě.¹²

V období novověku je významná etika dle Immanuela Kanta (1724–1804). Německý filozof se snažil odpovědět na otázky typu „*Co je základem morálky?*“ či „*Co je morální a nemorální jednání?*“. Odpovědí na tyto otázky může přinést deontologická etika, také nazývaná jako etika povinnosti, kterou definoval. Kantova etika nebývá spojována se slastí, ale naopak s čistým rozumem. Jeho hlavním cílem bylo, abychom vždy dali přednost povinnosti, i kdybychom si měli odeprít slast. Tímto se odlišuje od všech definic etiky, které vznikly před jeho spojením etiky s etikou povinností.

¹⁰ Citace: ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, s. 23

¹¹ ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, str. 24

¹² AGAFONOVÁ, Mária. *Etika: vysokoškolské učebné texty*. Košice: Katedra spoločenských vied, Technická univerzita, 2006, str. 13–15

Immanuel Kant kromě této etiky doplnil své učení o kategorický imperativ. Ten zní takto: „*Jednej tak, jako by se maxima tvého jednání měla na základě tvé vůle stát obecným přírodním zákonem.*“¹³ Můžeme to přeložit jako konání, které je dobré samo o sobě bez ohledu na jiný cíl. Kromě toho se tu setkáváme i s pojmem maximy, což jsou zásady, podle kterých bychom se měli řídit.¹⁴

3.3 Rozdělení etického zkoumání

V této kapitole se zabývám rozdělením etického zkoumání, kde se snažím srovnat toto rozdělení z pohledů tří autorů.

U etiky se setkáváme s mnoha druhy hledisek, podle kterých ji můžeme rozdělit. Podle I. Blechy se můžeme setkat s elementárním členění etiky, které ji rozděluje na deskriptivní a na preskriptivní. Deskriptivní etika popisuje morální názory a preskriptivní hledá kritéria, podle kterých se má společnost chovat, aby mohla žít šťastně a spokojeně.¹⁵

Oproti tomu J. Trojan rozděluje etiku také na deskriptivní, preskriptivní, ale dále ji člení na kasuistickou či situační etiku nebo také etické smýšlení. Kromě toho zmiňuje také metaetiku a personální či aplikovanou etiku.¹⁶ Tato dělení etiky popíši v následující podkapitole.

Třetí autor J. Dolista etiku rozděluje na jakési tzv. „*typy*“. Jsou jimi autonomní, heteronomní, deskriptivní, normativní, individuální, sociální, profesní, enviromentální etika a etika hospodářství. Pod názvem autonomní a heteronomní etiky autor popisuje, čím se tyto etiky vyznačují. Autonomní etika se vztahuje na etické normy, které si každý člověk stanoví sám nebo mu je stanoví společnost, ve které žije. Oproti tomu heteronomní etika představuje mravní zásady, které člověk nezíská od společnosti, ale jsou mu dány zvenčí, můžeme říci od Boha.¹⁷

Všichni tři autoři vycházejí ze stejného základního bodu. Rozdělují primárně etiku na deskriptivní a preskriptivní. Z tohoto důvodu je blíže popíši v následujících podkapitolách.

¹³ Citace: ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, s. 54

¹⁴ NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, str. 82–87

¹⁵ BLECHA, Ivan. *Filosofie*. 4., opr. a rozš. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002., str. 220–221

¹⁶ TROJAN, Jakub S. *Etické vztahy v ekonomice*. Praha: OIKOYMENH, 2012, str. 18–29

¹⁷ DOLISTA, Josef a Roman JEŽEK. *Etika zaměstnance veřejné správy: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006, str. 17–18

Deskriptivní etika

Také je nazývána etikou empirickou. Jak je z jejího názvu patrné, tato etika něco popisuje. Popisuje morální hodnoty, normy či zvyklosti, ale také morální chování, která jsou různá pro odlišná kulturní společenství. Zkoumá změny chování těchto kultur na objevy v biologii, psychologii či sociologii. Jejím největším negativem je to, že ona pouze sepisuje fakta, ale nevyjádří podstatu či smysl těchto faktů.

Normativní či preskriptivní etika

Kořenem slova normativní je norma. Tato etika se tedy zabývá normami, pravidly, kterými bychom se měli řídit. Zabývá se tématy, která jsou spojená s povinnostmi či hodnotami. Snaží se porozumět normám, kterým my jako lidé podléháme. V morálním jednání se zabývá otázkou, zda zcela podléháme těmto normám, nebo zda jsme si tyto normy vytvořili jako společnost, která chce mít určitý řád.

Kasuistická etika

„*Casus*“ je latinské slovo, které vyjadřuje určitou příhodu nebo událost. Tato etika se snaží pro každou životní situaci vytvořit jakýsi model správného etického chování. Vychází z klasifikace hříchů celé společnosti, kde jsou tyto hříchy velmi sami sobě podobné. Může se kupř. jednat o zločin spojený s ublížením na zdraví či smrtí a tato etika se snaží navrhnout způsob, jak daného jedince potrestat či napravit.

Situační etika

Tato etika se zabývá etickým chováním v různých životních situacích, které se neustále mění. Nejde o to, abychom se řídili nějakým řádem, ale abychom se snažili jednat v každé situaci, jak nejlépe dovedeme. Zakladatelem je Joseph Fletcher, který spatřuje mravní chování ne jako soubor pravidel, ale jako příkaz lásky, který se stává tím pravidlem, které lze uplatnit ve všech situacích. Tato *norma* podle něj představuje, jak se máme chovat k bližnímu svému.¹⁸

¹⁸ TROJAN, Jakub S. *Etické vztahy v ekonomice*. Praha: OIKOYMENH, 2012, str. 18–29

Etika smýšlení

Smýšlení neboli názor či přesvědčení je v této etice spojeno s vnitřní motivací našich činů. Zde nemá hodnotu viditelný čin, ale ten, který si utvoříme v nás samých, a zmapuje naše chování. My nesledujeme vnější účel, ale snažíme se vytvořit ryzí povinnost, dle které jednáme. Tato etika je spojena s německým filosofem Imanuelem Kantem a jeho kategorickým imperativem.¹⁹ Pojednává o tom, že každý z nás, aby jednal dle své vůle, má za každé situace mluvit pravdu. Jedině tak bude žít správným životem. To je tedy mravní princip, nehledí na podmínky, ve kterých se člověk rozhoduje, pro něj není hlavní užitek, ale hlavní je, že člověk jedná dle mravních zásad.

Metaetika

Metaetika se snaží objasňovat a řešit etické pojmy a termíny. Zkoumá mravní argumentaci, zda jsou mravní soudy správné a pravdivé. Zabývá se i mravní analýzou těchto soudů a hledá na otázky odpovědi. Je rozdělena na dva směry – kognitivismus a nonkognitivismus.

Kognitivisté se zabývají objektivismem – tedy co je špatné nebo co je dobré. Mravní pojmy a termíny jsou dle nich zdůvodnitelné. Dělí se na dvě skupiny – intuicionisté a naturalisté. Naturalisté tvrdí, že morální pojmy jsou přirozeně odůvodnitelné, tedy že je můžeme vysvětlit za pomoci přírodních věd. Oproti tomu intuicionisté je odůvodňují za pomoci své intuice, my sami tak rozeznáme, co je dobré a co ne.

Nonkognitivisté se zaměřují na subjektivismus. Pro ně je každý etický princip doprovázen subjektivním doporučením, přáním či preferencí. Jde tu o tvoření názorů dle naší intuice či za pomoci našich pocitů.²⁰

Aplikovaná etika

Tato etika zahrnuje etiky, které řeší život dnešní společnosti. Zabývá se konkrétními problémy současné společnosti, které se mohou týkat oblasti ekologie, hospodářství, podnikání, lékařství či vědy, zvířat, novinářiny nebo sportu. Jde o oblasti lidského života, které jsou spojeny s lidskou činností. Etika se zde nesoustřeďuje pouze na teoretické zdůvodnění pojmů morálky, dobra a zla, svědomí a jiných, ale jde jí o vyjádření mravních norem k určité profesi či oblasti. O aplikované etice se může hovořit jako o znovuzrozené.

¹⁹ TROJAN, Jakub S. *Etické vztahy v ekonomice*. Praha: OIKOYMENH, 2012, str. 26–27

²⁰ NEČASOVÁ, Mirka. *Úvod do filozofie a etiky v sociální práci*. 1. vyd. Brno: Vydavatelství MU, Brno-Kraví Hora, 2001, str. 8–9

Vztah mezi touto etikou, někdy se používá pojem specializovaná (dle oblastí, do kterých zasahuje), a etikou tradiční, či obecnou, pramení z propojení tradiční teorie s praxí. Specializované etiky nemohou fungovat bez obecné etiky, jelikož se potřebují řídit dle daného principu, jak konat dobro a jak potrestat zlo. Aplikované etiky nás seznamují s jednotlivými mravními problémy jednotlivých oblastí. Jsou orientované na jednotlivé problémy, se kterými se setkávají skupiny či jednotlivci, a to v celé škále profesní sféry.

Profesní etika

Profesní etika, jak již vyplývá z názvu, se zabývá etikami jednotlivých povolání. Tyto etiky se týkají povolání podnikatelů, novinářů, policistů, vojáků, bankovních zaměstnancům, vědců či lékařů aj. Rozlišuje dva pojmy – pracovní morálka a profesní etika.

Pracovní morálka zesobňuje práci samotnou. Týká se konkrétní kultury či náboženství. Je spojena s každým člověkem. Ukazuje nám, kam člověk jde do práce, proč tam jde, kolik za práci dostává, zda ho práce motivuje nebo zda ho baví. Pracovní morálka má své ctnosti ale i nevýhody. Do ctností patří výkonnost, loajalita nebo spolehlivost, opakem jsou lenost nebo fatalismus. Pro Evropany a Američany je tradiční pracovní morálka spojena s každodenním chozením do práce, kromě víkendů, oproti tomu pracovní morálka států Afriky či jihovýchodní a jižní Asie je opačná či vůbec nemusí být. Každá kultura má odlišný pohled na pojetí pracovní morálky.

Profesní etika je spojována s konkrétními povoláními, tedy s těmi, které mají exponovaný ráz. Jedná se o soubor mravních norem, které jsou určeny konkrétnímu povolání. Společnost od těchto povolání očekává vyšší morální standardy. Tyto profesní skupiny se řídí za pomoci etických kodexů či morálních norem, které jim pomáhají rozpoznat, co je správné a co naopak není, tím dochází k tomu, že svým jednáním neškodí jiným lidem.²¹

Profesní etika je tak součástí aplikované etiky. Cílem této etiky „je zabezpečit, aby práce, kterou profesní skupina vykonává, odpovídala nárokům, které jsou na ni kladeny. Tím se zvyšuje společenská prestiž skupiny, ...profesní etika integruje zájmy skupiny, společnosti a jednotlivých členů profese.“²²

²¹ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003, str. 45–54

²² Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003, s. 52

4 Morálka

V této kapitole se budu zabývat vymezením pojmu morálka. V etymologii pojmu morálka zjistíme, že pochází z latinského „*mós*“ či „*móres*“. V jeho doslovném překladu, tak jde o „*vůli, mrav, charakter či obyčej*.“²³

V českém jazyce se setkáváme s pojmem morálky díky praslovanskému slovo „*norv*“, tedy v českém jazyce překládáno jako *mrav*. Na první pohled nám toto slovo nemusí připadat jako základ, od něhož bychom *mrav* měli odvozovat, ovšem kmen tohoto slova se nachází v ruštině, kdy slovo „*nravitsja*“, znamená *líbit se*. Tudíž kořen „*nrav*“ či česky „*mrav*“ je něco, co se nám líbí či je obecně vhodné.²⁴

Morálka také bývá zaměňována za mravnost. Ačkoli jsou někteří autoři toho názoru, že je mezi nimi shoda, německý filosof G. W. Friedrich Hegel (1770–1831) mezi nimi viděl rozdíl. Zabýval se popisem ducha mravní identity,²⁵ který měl tři stupně vývoje – právo, morálku a mravnost. Právo jsou zákony a normy, kterými se musíme řídit, morálka je duchovní život společnosti a mravnost chápal jako zvyky, mravy či činy.²⁶ Podle Anzenbachera jde o čtyři roviny: „*Na rovině morality platí v praxi rozlišení mezi morálně dobrým (= tím, co se shoduje se svědomím) a zlým. Na rovině mravnosti se rozlišuje mravné (= odpovídající normě či étosu) a nemravné. Na rovině práva jde o rozdíl legálního a ilegálního a na rovině víry o rozdíl mezi láskou a hříchem*.“²⁷

V 17. století přichází myšlenka mravních norem, které jsou spojovány s morálkou. Jednalo se o určitá pravidla a příkázání, která ovlivňovala životy jednotlivců. Docházelo k tomu, že jednatel se jimi řídil, aniž by si to tak úplně přál.

Dle výkladu Sokola, lze říci, že: „*...mrav je tedy souhrn naučených kulturních vzorců jednání a chování, k němuž společnost všechny své členy více či méně razantně vede*.“²⁸ Mravy jsou svým způsobem základem společnosti, pomocí nichž nám umožňují žít spořádané životy, jsou ale i dobrovolným sebeomezením, pokud se rozhodneme je vykonávat.

²³ Citace: AGAFONOVÁ, Mária. *Etika: vysokoškolské učebné texty*. Košice: Katedra spoločenských vied, Technická univerzita, 2006, str. 1

²⁴ HERZOGOVI, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003, str. 17

²⁵ ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, str. 108

²⁶ AGAFONOVÁ, Mária. *Etika: vysokoškolské učebné texty*. Košice: Katedra spoločenských vied, Technická univerzita, 2006, str. 1

²⁷ Citace: ANZENBACHER, Arno. *Úvod do etiky*. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001, s. 127

²⁸ Citace: SOKOL, Jan. *Etika, život, instituce: pokus o praktickou filosofii*. Vyd. v této podobě 1. Praha: Vyšehrad, 2014, s. 69

Jiný názor na morálku měl Thompson, který si pod morálkou představuje vnitřní postoj každého jedince k určité společnosti. Tedy „*jakési ztotožnění se s těmito normami nebo přesvědčení, že tyto společnosti uznávané normy jsou správné.*“²⁹

V dnešní době se člověk často neřídí tím, jestli koná dobro či zlo, ale jedná spíše podle toho, zda pro něj výsledek jednání bude prospěšný či nikoliv. Mravy jsou spojovány také s právními normami, které stanoví pravidla chování (práva a povinnosti občanů) a za jejich porušování zpravidla stanoví v právní normě určenou sankci.

Právo nemá v mravních procesech tak silnou pozici, pokud neexistuje důkaz, který by v daném případě mohla podpořit tvrzení jedné ze stran v případě sporu. Obtížné je tomu zejména v případech, kdy obžalovaný říká lež a není tu nic, co by jeho slova vyvrátilo. Proto pro případy, které nejsou prokazatelné, se rozhodnutí váže s jistou volností soudů. Soudy používají při svých rozhodnutích neurčité právní pojmy jako „*bona fides*“³⁰ či *přiměřeně*, jelikož věc v některých případech posuzují dle nepsaných mravů, nemohou stoprocentně dokázat pravdu či vyvrátit lež.³¹

²⁹ HODOVSKÝ, Ivan a Jiří SEDLÁK. *Etika ve společnosti a v povoláních*. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého, 1994, s. 42

³⁰ Bona fides z latinského překladu bývá překládáno jako „V dobré víře“.

³¹ SOKOL, Jan. *Etika, život, instituce: pokus o praktickou filosofii*. Vyd. v této podobě 1. Praha: Vyšehrad, 2014, str. 67–73

5 Etický kodex

Etický kodex můžeme rozdělit na profesní, firemní a institucionální. Profesní kodex se vztahuje k jednotlivým profesím, firemní k podnikům, ve kterém jsou vymezeny zásady, jak se chovat na pracovišti a náplň činnosti určitého druhu práce. Podobně jsou takto stanoveny i zásady chování i kodex institucionální.

Etické kodexy nám napomáhají nejen udržet, ale i vytvářet dobré mravní normy v daném profesním prostředí. Působí i navenek, jelikož se mohou dotýkat i vztahů s veřejností, např. u lékařů nebo policistů. Na úrovni Evropské unie je zakotven společný *Evropský kodex policejní etiky*, který je výsledkem potřeby, aby policisté členských států EU působili a pracovali ve všech členských státech podobně a dodržovali společné standardy etiky vůči všem lidem z jakéhokoli státu. Dodržováním tohoto kodexu vzniká mezi členskými státy integrace na poli policejní etiky.³²

Funkcí každého etického kodexu je vymezení určitého prostoru, ve kterém se smí dotyčný zaměstnanec pohybovat vůči svému klientovi (policista – občan, lékař – pacient). Zároveň se jedná o soubor norem, které stanoví chování regulovaných osob, reprezentaci dané skupiny osob a plnění etických norem a principů. Od jednotlivých profesí se očekává, že se budou řídit etickým kodexem a činnost své profese budou vykonávat se specifickými znalostmi, s odborným vzděláním, dodržováním předpisů a s odbornou přípravou na výkon daného povolání. Z tohoto důvodu by se všechna povolání měla řídit etickým kodexem.³³

³² DUFKOVÁ, Ivana a ZLÁMAL, Jiří. *Policie a profesní etika: se zaměřením na etický kodex Policie České republiky*. Praha: Český helsinský výbor, 2006., str. 4–8

³³ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 72–74

5.1 Obsah etického kodexu

Etický kodex je stanovený pro různé profese. Jsou v něm vyjádřeny morální hodnoty a požadavky. Ve většině případů bývají přísnější a s většími nároky než pro ostatní občany. Podle rakouského etika G. Zecha by měl každý etický kodex obsahovat.³⁴

1. **Formální základy** – každý z nás by měl konat dobro a zabránit zlu. Každá kultura však bere pojem dobra a zla podle svého, tudíž nelze přesně stanovit, co je správné a co ne.
2. **Profesní cíle korespondující s obecným dobrem**, tyto cíle jsou rozděleny následovně.
 - a) **Hodnoty života** – jedná se o to, aby žádný člověk nebyl diskriminován. Život každého člověka má vždy přednost před jinými hodnotami.
 - b) **Hodnoty povolání** – vždy by měla být určena cílová hodnota konkrétního povolání. Mělo by k tomu být připojeno, i čím je tato profese dobrá pro společnost.
3. **Služba hodnotám života a hodnotám profese** – člověk by měl podporovat všechno, co je v souladu s hodnotami osobního života i profese.
4. **Neškodit ostatním** – člověk nesmí poškodit jiného člověka, má pouze plnit hodnoty svého povolání.
5. **Určení hierarchie hodnot** – uspořádání hodnot lidského a profesního života. Nikdy povolání nesmí ukládat, aby člověk nasadil život pro splnění cílů povolání.
6. **Odpovědnost** – se vztahuje ke každému jednotlivci, a to jak v rámci zaměstnání, tak vůči celé společnosti.
7. **Jasnost a srozumitelnost** – normy mají být napsány jasně a srozumitelně a nesmí být dvojjazyčné.

³⁴ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 74–75

6 Veřejná správa

6.1 Pojem veřejná správa

Veřejná správa je pojem, který spadá do několika oblastí – týká se státovědy, ekonomie, práva nebo jurisprudence. Je základním předmětem správního práva, přesto není právem definována.³⁵ Hájí veřejný zájem a spravuje veřejné záležitosti. Veřejný zájem může být vymezen jako služba pro veřejnost. Správní instituce slouží občanům a spravují věci veřejné. Veřejné záležitosti jsou uskutečňovány v zájmu celé společnosti.³⁶ Může se jednat kupř. o řešení otázek sociálních problémů, které nabývají na vážnosti každým dnem.

Veřejná správa je vymezena každým autorem trochu jinak, např. Čížek charakterizoval veřejnou správu jako „organizovanou činnost k dosažení určitých účelů“, dále pak J. Pražák ji popisuje „jako záměrné činnosti, která sleduje záměrně nějaký cíl nebo nesoucí se za trvalým účelem řídit ty které záležitosti.“³⁷ Uvedu i pro srovnání J. Čmejrk, který o ni píše, že „označuje správní činnosti a úřady, jež uskutečňují veřejnou politiku a působí ve veřejném zájmu, a to jak na ústřední úrovni, tak na úrovni regionální či místní.“³⁸

Lze tedy říci, že veřejná správa může být chápána jako činnost, která je vykonávána skrze soubor institucí. Tyto instituce ji tedy z části také tvoří a zároveň ji přímo nebo zprostředkovaně vykonávají.³⁹

³⁵HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 13

³⁶HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 14

³⁷ Citace: WOKOUN, René a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, s. 316

³⁸ Citace: ČMEJREK, Jaroslav a KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007, s. 6

³⁹ NEČADOVÁ, Věra. *Veřejná správa*. 1. vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2009., str. 8

6.1.1 Veřejná a soukromá správa

Rozdíl mezi správou veřejnou a správou soukromou je převážně spatřován v právní vázanosti. Veřejná správa musí vykonávat úkoly, které ji stanoví zákon, také to, co ji stanoví rozhodnutí zastupitelstev či rozhodnutí vlády a parlamentu.⁴⁰ Je to činnost exekutivní, jež je vykonávána ve veřejném zájmu.⁴¹ Listina základních práv a svobod v hlavě I. článku (2) říká, že: „*Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*“⁴²

Oproti tomu správa soukromá se týká soukromých záležitostí. Je to činnost, která sleduje soukromý zájem, je vykonávána soukromými osobami a sleduje svůj konkrétní cíl a svou činnost k němu směřuje.⁴³ Rozdíl od veřejné správy je převážně v tom, že ona se řídí zákonem, ale může „*činit vše, co zákon nezakazuje.*“⁴⁴

6.1.2 Dvojitý smysl veřejné správy

Na veřejnou správu bývá pohlíženo dvěma náhledy. První náhled je materiální správa či funkční správa. V tomto pojetí se materiální správa zabývá vymežováním úkolů své činnosti. Tyto činnosti jsou prováděny ve veřejném zájmu, a to na místní, regionální i ústřední úrovni.⁴⁵ V materiální správě není příliš podstatné, kdo je vykonavatelem jednotlivých správních úkolů, jde tu o to, aby se došlo ke stanovenému cíli. Dle E. Horzingové se veřejná správa v materiálním smyslu dá vyjádřit tak, že „*je souhrnem všech správních činností, které souvisí s veřejnou mocí na ústřední i místní úrovni a s poskytováním veřejných služeb.*“⁴⁶

⁴⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014., str. 12–13

⁴¹ WOKOUN, René a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, str. 316

⁴² Citace: *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Listina základních práv a svobod* [online]. 1992 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>

⁴³ PRŮCHA, Petr a SCHELLE, Karel. *Základy místní správy*. V Brně: Iuridica Brunensia, 1995., str. 34

⁴⁴ Citace: WOKOUN, René a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, s. 317

⁴⁵ ČMEJREK, Jaroslav a KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007., str. 6

⁴⁶ Citace: HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s.15

Druhý pohled na veřejnou správu bývá označován jako organizační či formální správa. Ta se zaměřuje na výkon správní činnosti skrze organizační jednotky a osoby. Jsou to nositelé veřejné správy. V podstatě jde o soustavu správních institucí, tedy úřadů, které vykonávají veřejnou správu v materiálním smyslu.⁴⁷ Veřejná správa je tak vykonávána v organizační struktuře. Dle J. Čmejřka je veřejná správa ve formálním smyslu představována jako „činnost organizačních jednotek a osob, jež reprezentují veřejné zájmy.“⁴⁸

6.1.3 Subjekt veřejné správy

Jediným subjektem veřejné moci je stát. Další subjekty související s veřejnou správou se od něj odvozují. Hlavním aktérem je tedy stát, který vykonává se svými dalšími orgány státní správu. Kromě státní správy se setkáme také s pojmem *ostatní veřejná správa*. Ta v sobě zahrnuje „veřejnou samosprávu... a zbytkovou veřejnou správu.“⁴⁹

Státní moc je členěna Ústavou ČR na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Zbylá moc veřejné správy je vykonávána subjekty územní samosprávy. Pokud bychom si státní správu měli přiblížit za pomoci jejich orgánů, jednalo by se o Parlament, ministerstva, vládu, soudy nebo správní úřady aj. Ostatní veřejná správa je pak svěřena orgánům krajů a obcí.⁵⁰

Graf č. 1 Schéma veřejné správy [Zdroj: Vlastní zpracování]⁵¹

⁴⁷ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014., str. 15

⁴⁸ Citace: ČMEJŘEK, Jaroslav a KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007., s. 6 citace

⁴⁹ Citace: HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 16

⁵⁰ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY, STUDIJNÍ TEXTY PRO PŘÍPRAVU NA ZVLÁŠTNÍ ČÁST ÚŘEDNICKÉ ZKOUŠKY, ministerstvo vnitra, Vydal Institut pro veřejnou správu Praha v září 2015., str. 6

⁵¹ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 115

6.2 Státní správa

Státní správa je součástí veřejné správy, která je vykonávána státem. Hlavním subjektem je tedy stát, který státní správu vykonává za pomoci státních institucí či orgánů. Státní správa je vymezena „jako organizující a mocensko-ochranná činnost státu, zabezpečovaná ve veřejném zájmu, která má především výkonný, podzákonný a nařizovací charakter.“⁵² Je tedy založena na vztazích nadřízenosti a podřízenosti. Pokud stát vykonává činnost podzákonnou, tak to znamená, že se řídí zákony. Činnost výkonná je spojená s vykonáním těchto zákonů. Oproti tomu činnost nařizovací představuje vztah mezi orgány státní moci vůči orgánům státní správy.⁵³

Státní moc může být vykonávána přímo či nepřímo. Přími vykonavatelé státní správy jsou státní správní orgány. Jedná se o ministerstva, jiné správní úřady s celostátní působností, veřejné sbory a správní úřady mimo soustavu státní správy.⁵⁴ Nepřímý výkon státní moci pak vykonávají subjekty veřejné moci, kterým tato moc byla propůjčena, byla tedy delegována. Jsou to kraje, obce, různé druhy komor.⁵⁵ Delegování státní moci může být přeneseno na kraj či obec, a to přenesenou působností. Ta je vykonávána buď obecním úřadem, krajským úřadem nebo regiony soudržnosti.⁵⁶

Ústavní systém České republiky je rozdělen mezi tři moci – zákonodárnou, výkonnou a moc soudní. Moc zákonodárná je vykonávána Parlamentem České republiky. Moc výkonnou reprezentuje vláda, prezident, ministerstva a orgány státní správy.⁵⁷ Poslední mocí je moc soudní. Je vykonávána nezávislými soudy. Soudy v České republice jsou rozděleny na nejvyšší soud, vrchní soudy a na krajské a okresní soudy.⁵⁸

⁵² Citace: HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 17

⁵³ NEČADOVÁ, Věra. *Veřejná správa*. 1. vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2009., str. 55

⁵⁴ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014., str. 138–141

⁵⁵ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 18

⁵⁶ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014., str. 141–142

⁵⁷ MIŠŮR, Peter a SVOBODA, Zdeněk. *Instituce státní moci v ČR: úplný přehled s internetovými odkazy*. Praha: Linde, 2007., 29–31

⁵⁸ MIŠŮR, Peter a SVOBODA, Zdeněk. *Instituce státní moci v ČR: úplný přehled s internetovými odkazy*. Praha: Linde, 2007., str. 111–116

6.3 Samospráva

Samospráva je vykonávána jinými subjekty než státem. Zabezpečuje veřejnou správu na území kraje či obce. Podle P. Škultéty je charakterizována jako „výkon veřejných přesně vymezených úkolů správy státu, státem uznanými veřejnoprávními subjekty... zahrnuje takovou oblast veřejné správy, která je zákonem svěřena subjektům, kterých se bezprostředně dotýká.“⁵⁹ Výkon státní moci je tedy delegován na nižší samosprávné orgány, které samy rozhodují o tom, jak vynaloží prostředky, jak budou vykonávat svou vlastní správu a jak budou řídit veřejné záležitosti.⁶⁰

Bývá rozdělena na samosprávu územní a zájmovou. Územní samospráva má svou působnost na daném území – obce, kraje. Disponuje s vlastním majetkem a zastupuje občany, kteří žijí na tomto území. Hájí jejich zájmy a hospodaří se svým majetkem.⁶¹ Druhá je zájmová samospráva, která zastupuje zájmy občanů, kteří jsou sdružení v určité profesní skupině, jsou členy vysoké veřejné školy nebo stavovské komory.⁶²

6.3.1 Územní samospráva

V České republice je veřejná správa rozdělena na státní správu a samosprávu. Samospráva je rozdělena na územní a zájmovou. Územní je zakotvena v Ústavě České republiky, a to v sedmé hlavě. Ústava územní samosprávu rozděluje na nižší a na vyšší územně samosprávné celky. Nižší jsou obce a vyšší jsou kraje. Zvláštní postavení má hlavní město Praha, jelikož je obcí i krajem.⁶³ Územní samosprávné celky jsou dle Ústavy: „územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody.“⁶⁴ Územní samospráva je tedy vykonávána menšími územními celky na území daného státu.

⁵⁹ Citace: HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 18

⁶⁰ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 18

⁶¹ WOKOUN, René a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, str. 324

⁶² HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014., str. 150

⁶³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, str. 143

⁶⁴ *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Ústava České republiky* [online]. 1993 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>, Ústava ČR, Hlava 7, čl. 100

Orgány územně samosprávných celků vykonávají státní správu i samosprávu. Státní správa je vykonávána územními orgány samosprávy v přenesené působnosti. Dochází tak k decentralizaci státní moci. Samospráva je vykonávána v samostatné působnosti, což mimo jiné znamená, že rozhoduje sama o hospodařením se svým majetkem.⁶⁵

Územními samosprávnými celky jsou obce, kraje a hlavní město Praha na území České republiky. Jsou zakotveny v Ústavě České republiky. Právní úprava územních celků je zakotvena dále v následujících zákonech:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění,
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění,
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění,
- Zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, obcích, okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze.⁶⁶

6.3.2 Zájmová samospráva

Zájmová samospráva bývá také označována jako profesní samospráva, jelikož je spojována s profesemi. Vzniká tehdy, když je veřejný zájem reprezentován skupinou osob, nikoli státem. Někdy je chápána jako samospráva vysokých škol či samospráva profesních komor. V České republice patří pod zájmovou samosprávu skupiny osob, které jsou sdruženy do komor s obligatorním členstvím, případně do skupin veřejných vysokých škol, které mají členství dobrovolné. Tato členství nevznikají hned, u některých komor dochází k tomu, že budoucí člen musí splnit určité předpoklady, aby mohl vstoupit do komory. Jedním z významných znaků zájmové samosprávy je, že členové musí platit členskou příspěvkou, aby mohli v této komoře setrvat.⁶⁷

Profesní komory s povinným členstvím jsou např. „*Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora, ... Česká komora architektů, ... Notářská komora České republiky, ... Komora soudních exekutorů.*“⁶⁸

⁶⁵ WOKOUN, René a kol. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, str. 332

⁶⁶ Citace: HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014., s. 143

⁶⁷ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, str. 71–74

⁶⁸ Citace: HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 72 citace

7 Veřejné sbory

Veřejná správa zajišťuje také bezpečnost státu. Bezpečí chrání veřejné sbory, které se podílejí na ochraně státu zevnitř i zvenčí. Vyznačují se veřejnoprávním charakterem a jednají na základě zákona. Jejich činnost je regulována nejčastěji správními zákony, které jsou vydávány státem.⁶⁹

Veřejné sbory jsou řízeny ministerstvy, ministrem a vládou. V organizační struktuře je nejvýše postaven ředitel, generální ředitel nebo policejní prezident, který je zodpovědný za plnění úkolů svého sboru. Každý z těchto vedoucích sborů je jmenovaný. Dle organizačního principu uspořádání veřejných sborů sem můžeme zařadit: Policii České republiky, Vojenskou policii, Celní správu, Vězeňskou službu, Hasičský záchranný sbor, Zpravodajské služby a Obecní policii.⁷⁰

Jejich hlavním úkolem je zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti státu. Dále také zajišťují „*bezpečnost osob a majetku, klid, mravnost, veřejné zdraví.*“⁷¹

⁶⁹ MATES, Pavel, ŠKODA, Jindřich a VAVERA, František. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xx, str. 1

⁷⁰ MATES, Pavel, ŠKODA, Jindřich a VAVERA, František. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xx, str. 19–32

⁷¹ Citace: MATES, Pavel, ŠKODA, Jindřich a VAVERA, František. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xx, s. 2

8 Policie ČR

Policie České republiky je jednotným ozbrojeným a bezpečnostním sborem sloužící veřejnosti. Byla zřízena na základě zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ze dne 21. června 1991. Jejími hlavními úkoly jsou ochrana bezpečnosti osob a majetku, ochrana veřejného majetku a předcházení trestné činnosti. Její další součástí je plnění úkolů dle trestního řádu, jakož i předpisů Evropské unie a mezinárodních smluv, které jsou zakomponovány do právního řádu České republiky.⁷²

8.1 Organizační struktura

Policie České republiky se zodpovídá Ministerstvu vnitra. Její organizační struktura se skládá z policejního prezidia, útvarů celostátní působnosti, krajských ředitelství policie a útvarů zřízených v rámci krajských ředitelství.⁷³

8.1.1 Policejní prezidium

Policejní prezidium je složeno z policejního prezidenta, který má pod sebou tři náměstkyně. První funkce je tzv. první náměstek policejního prezidenta, druhý je náměstek pro Službu kriminální policie a vyšetřování, třetí funkce je pak spojena s náměstkem, který se zabývá ekonomikou. Kromě těchto náměstků jsou policejnímu prezidiu také zodpovědné celostátní útvary a krajská ředitelství Policie ČR.⁷⁴

⁷² Policie České republiky – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 03.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

⁷³ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010., str. 3

⁷⁴ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010., str. 6

8.1.2 Krajská ředitelství

Tato ředitelství jsou vytvořena zákonem a jsou vymezena za pomoci územních teritorií. Jsou charakterizovány jako územní teritorium, které se podílí na výkonu státní moci tím, že čerpá finanční prostředky ze státního rozpočtu a slouží veřejnosti. Mohou mít pod sebou další útvary, které jsou jim přímo podřízeny a jsou vytvořeny na návrh krajského ředitele policejním prezidentem.⁷⁵ V České republice se nachází čtrnáct krajských ředitelství podle počtu krajů. Krajská ředitelství jsou dále členěna na speciální útvary, jako jsou dopravní, kriminální a obvodní oddělení.⁷⁶

8.1.3 Útvary s celostátní působností

Jak je z názvu patrné, tyto útvary působí v rámci celé České republiky. Jsou specializované a mohou jiným policejním složkám pomáhat při plnění jejich činností. Může jít o odhalování organizovaného zločinu, korupci, finanční kriminalitu, drogovou kriminalitu nebo mohou sloužit pro ochranu prezidenta republiky, dalších ústavních činitelů, či jako pyrotechnická služba nebo kriminální policie atd.⁷⁷

8.2 Základní povinnosti policisty

Dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, se stanovují také základní povinnosti policisty. Dle hlavy III. by měl policista disponovat těmito vlastnostmi: „*zdvořilost, iniciativa, přiměřenost postupu, prokazování příslušnosti, poučování.*“⁷⁸ Všechny tyto vlastnosti jsou následně doplněny cíli, zásadami a hodnotami etického kodexu, kterými se zabývám v následující kapitole.

⁷⁵ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010., str. 20

⁷⁶ Krajské ředitelství policie České republiky. *Policie ČR – Policie České republiky* [online]. Copyright © Copyright [cit. 03.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/policie-ceske-republiky/krajske-reditelstvi/>

⁷⁷ VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010., str. 10

⁷⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republik, § 9–13

Zdvořilost

Tato zásada vychází z Listiny základních práv a svobod.⁷⁹ Tato listina říká, že musí být zachováno právo každého. Má tak být zachována lidská důstojnost, osobní čest a dobrá pověst.⁸⁰ Jedná se o vytvoření tlaku na policisty, aby sami dbali na dodržování mravního chování, když plní svěřené úkoly.

Iniciativa

Příslušník policie či zaměstnanec policie musí během své pracovní doby vykonávat úkoly, kterými byli pověřeni. Pokud nastane nebezpečí či ohrožující stav musí příslušníci policie provést úkon, který tato nebezpečí či ohrožení eliminuje, ale stejně tak musí posoudit následky po provedení úkonu. Zákon také stanovuje „zásadu pasivity“, kdy příslušník policie nemusí vykonat úkon.

Přiměřenost postupu

Řídí se principem přiměřenosti, který je spojován s demokratickými prvky právního státu. Každý z příslušníků policie má za povinnost při provádění úkonu dodržovat postupy. Jedním z těchto postupů je i dbání na to, aby při postupu nevznikla bezdůvodná újma na žádné osobě, kromě toho, aby nebyly zraněny další osoby a také nebyla ohrožena práva a svobody všech zainteresovaných osob.⁸¹

Prokazování příslušnosti

Příslušník policie ČR má povinnost dle zákona o Policii České republiky⁸² prokázat se příslušností k bezpečnostnímu sboru. Jsou k tomu využity tři způsoby – služební stejnokroj, služební průkaz, služební odznak. Při prokazování příslušnosti k Policii České republiky je vždy nutné, aby bylo vidět identifikační číslo policisty. Totéž platí i u ostatních zaměstnanců Policie České republiky.⁸³

⁷⁹ Článek 10, odstavec 1 LZPS

⁸⁰ Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009. Praha: Linde, 2009, str. 26

⁸¹ Zákon č. 273/2008, o Policii České republiky, § 11

⁸² Zákon č. 273/2008, o Policii České republiky, § 12

⁸³ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 12

Poučovat

Příslušník policejního sboru před provedením úkonu musí poučit osobu o právních důvodech – proč je úkon proveden. Policista také osobu informuje o jejích právech. V případech, kdy je nutné jednat okamžitě, příslušník policie sdělí osobě její práva, kterých se následně může osoba domáhat a využít je.⁸⁴

⁸⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, § 13

8.3 Policejní etika

Je to disciplína aplikované etiky, která se specializuje na konkrétní předmět – policii. Přesto je spojena s obecnou etikou, která jí umožňuje definovat morální hodnoty a normy, kterými se v běžné praxi policejní etika řídí. Čerpá z celé škály vědních oborů, které jí pomáhají správně jednat při výkonu povolání a pomáhají jí objasňovat danou situaci. Policejní praxe je tak obohacena dalšími vědními obory. Ta se váže k filozofické etice, kriminalistice, forenzní a policejní psychologii či ke kriminologii nebo k trestnímu právu. Za pomoci všech těchto vědních disciplín se utváří policejní etika.

Hlavními cíli policejní etiky je dodržování etických hodnot a etických norem, které musí být v souladu a musí vyžadovat optimální výkon policejní profese. Mluvíme-li o etických normách z pohledu policejní etiky, můžeme je charakterizovat jako „*soubor norem, které regulují chování a rozhodování policejních subjektů v nejrůznějších situacích z hlediska žádoucího chování...co společnost od policie očekává.*“⁸⁵ Tyto normy, podle kterých se mají policisté řídit, musí odpovídat na otázky související s chováním policisty, tedy tím, jak by se měl každý policista chovat, co je důvodem jeho posláním a co je jeho posláním. Mají přesné zdůvodnění, které má tak potenciál přerůst v legitimitu jejich postavení.

Hlavním úkolem policejní etiky je zkoumání celé oblasti policejní činnosti, zdůvodnění její práce a celkové pochopení s ohledem na morální nároky. Zda opravdu činí to, co má.

Shrneme-li policejní etiku, dojdeme k závěru, že je to nástroj, kterým by měla být vykonávána praxe a povolání policisty. Každý by se měl řídit služebními předpisy, zároveň by měl dbát na etické normy, hodnoty a principy. Tím přispěje k lepšímu vztahu mezi policisty a občany. Za pomoci policejní etiky získáváme náhled na policejní práci – pravidla, řád, hodnoty, kterými by se měli její příslušníci řídit. Cílem je nacházet takové morální hodnoty, které budou žádoucí, tedy ty, jež přispějí ke spokojenému vztahu mezi policejními vykonavateli a veřejností.⁸⁶

⁸⁵ Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 115

⁸⁶ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003, str. 114–116

9 Etický kodex Policie ČR

Policie České republiky slouží veřejnosti. Aby mohla české veřejnosti sloužit co nejlépe, je zapotřebí, aby dodržovala legislativu České republiky a neporušovala základní lidská práva a svobody. K tomu ji kromě zákonů pomáhá i Etický kodex Policie ČR, který je složen z principů, které by měli policisté během své služby dodržovat.

9.1 Evropský etický kodex policie

První etický kodex policie byl přijat již v roce 1957 na konferenci IACP.⁸⁷ Jeho základní myšlenkou bylo, aby policisté ve výkonu své služby sloužili občanům a respektovali základní lidská práva a svobody. Stěžejní byla část, která se zabývala sebeovládáním policisty. Tento etický kodex byl později modifikován, a to převážně v oblasti principu nestrannosti, bezúhonnosti, kolegiální spolupráce a v oblasti důvěrnosti informací.⁸⁸

Evropský etický kodex se snaží policistům předat tyto principy skrze policejní etiku, snaží se u nich rozvíjet mravní povinnosti. Tento kodex si klade jako hlavní cíl stanovit, jak by se měl každý z policistů chovat a vykonávat své povinnosti – bezúhonně a nestranně. Evropský etický kodex na otázku o chování policistů odpovídá, aby policista projevil vůči ostatním osobám toleranci, sebeovládání, zdvořilost a porozumění. Takto by se měl k osobám chovat ve službě, ale také mimo ni. Má také respektovat základní lidská práva a pomáhat všem svým kolegům. Se získanými informacemi má nakládat jako s důvěrným zdrojem, tudíž je nesmí vyrazit. Vyzrazeny mohou být pouze v případě, že se jedná o služební práci. Kromě uchování informací má jednat v mezích zákona a používat sílu pouze v případě, kdy okolnosti neumožňují jinak. Užití této síly i tak musí být v určité míře, aby neohrozil život a zdraví osoby. Policista se musí za své činy postavit a přijmout za ně odpovědnost.⁸⁹

⁸⁷ IACP – International Association of Chiefs of Police – Mezinárodní sdružení policejních ředitelů

⁸⁸ HERZOGOVI, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 144

⁸⁹ HERZOGOVI, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 144–145

Podle zásad Evropského etického kodexu policie musí policista sloužit společnosti a ochraňovat její práva a svobody podle principů spravedlnosti a rovnosti mezi všemi lidmi. K těmto lidem musí přistupovat se zdvořilostí a ohleduplností. Takto se musí samozřejmě chovat také vůči svým nadřízeným či podřízeným. Policista reprezentuje tento veřejný sbor, proto musí vést svůj život bezúhonně a nepošpinit si svou pověst. Z tohoto důvodu nesmí přijímat žádné výhody, které by jej majetkově či kvalifikačně zvýhodňovaly. Policista také nesmí dopustit, aby se na pracovišti projevily jeho osobní vztahy, které by následně mohly ovlivnit jeho výkon. Za veškeré své jednání je odpovědný, musí zachovat mlčenlivost, a to o všech důvěrných ale i soukromých informacích.⁹⁰

9.2 Etický kodex Policie ČR

Etický kodex Policie ČR vychází právě z výše uvedeného Evropského etického kodexu policie. Policisté České republiky stejně jako ostatní evropští policisté svou práci vykonávají ve vztahu k veřejnosti. Jsou povinni dodržovat zákony a hájit práva a svobody všech osob, které se vyskytují na území našeho státu. Etický kodex Policie ČR tak představuje principy, které policisté sdílejí a dodržují. Český policejní kodex je rozdělen na 5 částí.

První část se týká cílů Policie ČR. Každý z policejních příslušníků má chránit bezpečí a veřejný pořádek ve společnosti, chránit práva a svobody každé osoby, prosazovat zákonnost, a to humánním způsobem, předcházet trestné a protiprávní činnosti a v případě, že je objevena, ji potírat a také usilovat o trvalou podporu a důvěru ze strany veřejnosti.⁹¹ Můžeme tak říci, že cíle Policie ČR vedou k tomu, aby zde nedocházelo k trestné činnosti a aby veřejnost byla spokojena s prací policejního sboru.

⁹⁰ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 145–146

⁹¹ Etický kodex Policie České republiky - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 04.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

Druhá část kodexu je věnována základním hodnotám Policie České republiky. Tyto základní hodnoty představují osobu policisty. Říkají, jak by se měl chovat ve vztahu ke kolegům, ale převážně ve vztahu k veřejnosti. Jeho základními vlastnostmi by měla být profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost.⁹² Pokud se takto bude chovat,lepší se celkový pohled na důvěru policistů ČR. V praxi může docházet ke konfliktním situacím, pokud policista poruší jednu z těchto základních hodnot. Za předpokladu, že by policista nebyl nestranným, a v důsledku jeho chování by došlo k diskriminaci občana z důvodu barvy pleti, sexuální orientace, příslušnosti k určité menšině atp., porušoval by nejen ústavní normy právního řádu České republiky, ale také by vytvářel půdu pro ztrátu legitimacy svého postavení, a potažmo postavení celého sboru u dané diskriminované skupiny osob. Proto je velmi důležité, aby policista se řídil těmito hodnotami.

Třetí část je věnována závazkům Policie ČR. Tyto závazky jsou směřovány vůči společnosti. Každý závazek je speciální v tom, že se snaží, aby pomáhal a nepoškozoval společnost, ale aby nastolil demokratické principy, na kterých je společnost postavena. Dodržováním těchto závazků přispěje k větší bezpečnosti a spokojenosti všech lidí v České republice. Těmito závazky jsou zejména prosazování zákonů, zachování důvěrného a důstojného jednání s občany, uplatňování principů rovnosti, respektování národních menšin, nesení odpovědnosti za osoby, které Policie ČR omezila na jejich svobodě či, odmítání jakékoli korupce a střetu zájmů.⁹³

Podle čtvrté části Etického kodexu Policie ČR má každý z policistů také závazek vůči ostatním policistům ČR. Přísahou se zavazují k tomu, že budou spolupracovat, budou se respektovat, budou dbát na profesní kolegiální, ale také nebudou tolerovat jakékoli korupční jednání, budou obezřetní při podezření z trestné činnosti jejich kolegů a nebudou tolerovat šikanu ze strany nadřízených, podřízených a ostatních kolegů.

⁹² Etický kodex Policie České republiky - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 04.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

⁹³ Etický kodex Policie České republiky - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 04.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

Poslední pátá část je věnována osobnímu a profesnímu přístupu. Svým osobním a profesním přístupem ponese policisté za své činy osobní odpovědnost a budou se chovat ve výkonu povolání i mimo něj vždy bezúhonně a důstojně. Jednoduše tak, aby svým chováním reprezentovali svůj sbor, Policii České republiky.⁹⁴

9.3 Porušování etického kodexu

Etický kodex Policie ČR stanovuje principy, kterými by se měl každý policista řídit. V praxi dochází k situacím, kdy jsou tyto principy porušeny. Nejčastěji se jedná o následující porušování: korupce, nepřiměřené užití policejní síly a porušení principu nestranného prosazování zákona.

9.3.1 Korupce

Jedním ze závazků Etického kodexu Policie ČR je i to, aby se policista zdržel jakéhokoli korupčního jednání a neprodleně jej nahlásil. Otázkou však zůstává, co si má policista představit pod pojmem korupce?

Je několik možností, jak lze korupci definovat. Mnohé definice nabízí jednotlivé oblasti věd – od práva, přes ekonomii, politiku, sociologii až po etiku. Z právního pohledu se korupce nejčastěji vyznačuje jako úplatkářství. V České republice je úplatkářství trestné, a to dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Dle § 334 trestního zákoníku se „*Úplatkem rozumí neoprávněná výhoda spočívající v přímém majetkovém obohacení nebo jiném zvýhodnění, které se dostává nebo má dostat uplácené osobě nebo s jejím souhlasem jiné osobě, a na kterou není nárok.*“⁹⁵ Oproti tomu ji behaviorismus chápe spíše jako „*vědomé porušení pravidel, norem, kterými by se měl řídit rozhodovací proces výměnou za odměnu.*“⁹⁶ Ekonomové je chápou jako jev, který se chová dle pravidel trhu. Je to „*nezákonné zboží.*“⁹⁷ Korupce je tedy interpretována jako úplatkářství, vědomé porušování pravidel či nezákonné zboží, které se chová dle pravidel trhu.

⁹⁴ Etický kodex Policie České republiky - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 04.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

⁹⁵ Definice: Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník §334

⁹⁶ Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 174

⁹⁷ Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 175

Policejní korupce bývá spojením tohoto všeho, přesto je nejčastěji viděna ve smyslu zneužití „úřední pravomoci za účelem získání nelegitimního prospěchu.“⁹⁸ Toto zneužití svých pravomocí vede k tomu, že je porušen i jeden z etických cílů kodexu – nestrannost, což má za následek, že dotyčná osoba se sice obohatí, ale zároveň u ní dojde k etického selhání.⁹⁹

Druhy korupce

V praxi se setkávají policisté s několika druhy korupce, které pro ně mohou být při výkonu služby hrozbou. Korupci lze dělit na *banální*, *spíše sofistikovanou* a *sofistikovanou*. Banální či také triviální vymezuje korupci jako chování, které není příliš nebezpečné. Patří sem drobné prohřešky jako jsou „*přijímání drobných darů jako projevu vděčnosti, krádež věcí ze skladu zabaveného zboží či využívání služebního auta k soukromým účelům*.“¹⁰⁰

Druhou formou je spíše sofistikovaná korupce, která je už spojena s trestním stíháním, pokud se jí policista dopustí. Tato forma se týká „*vydírání pachatelů, asistenci při převodu cizinců přes státní hranici... fingoání dopravní nehody*.“¹⁰¹

Posledním typem je sofistikovaná korupce. Zde je už 100 % prokazatelné, že jde o korupční chování u policistů. Zisky, které se v této sféře objevují jsou vysoké, přesto tato korupce nebývá tak častým jevem. K této korupci je zapotřebí, aby policista měl patřičné znalosti, aby tuto korupci mohl vykonávat. Policista je přímo napojen na nějakou z organizací, které předává informace buď z policejní databáze, či zastírá vyšetřování apod.¹⁰²

Dle jiných autorů se forma korupce může objevovat i v jiném, konkrétnějším pojetí. Jde například o korupci mocenskou. Tato korupce, se vyznačuje převážně jako přijímání potravin a nápojů, aniž by dotyčný za ně zaplatil. Jiný druh je například křivá výpověď či protekcionismu. Tyto formy korupce jsou doprovázeny jistou protislužbou. U křivé výpovědi se setkáváme s falešnými alibi, které jeden kolega poskytl druhému. Ovšem za určitou protislužbu v budoucnosti. U protekcionismu využívá policista svůj průkaz k tomu, aby nemusel např. platit pokutu za překročení rychlosti apod. Jde také o vydírání, příležitostné krádeže nebo korupce formou finančních odměn apod.¹⁰³

⁹⁸ Citace: HERZOGO VÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 180

⁹⁹ Co je korupce - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 03.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/stop-korupci.aspx>

¹⁰⁰ Citace: HERZOGO VÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 181

¹⁰¹ Citace: HERZOGO VÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 181

¹⁰² HERZOGO VÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 181–182

¹⁰³ HERZOGO VÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 184–185

Boj s korupcí

Policie České republiky se snaží zabránit jakémukoli korupčnímu chování ve svých řadách, ale také ve společnosti. Používá k tomu interní a externí prostředky. Kromě těchto prostředků se zabývá také preventivními a represivními prostředky. Preventivní se snaží předcházet vzniku korupce, represivní reagují na již vzniklou korupci a snaží se ji potrestat.

Represivní prostředky se snaží objevovat a trestat tyto delikty. Těmito tresty se snaží, aby se ostatní policisté nedali stejnou cestou jako jejich kolegové. Zdrojem informací, které pomáhají odhalit samotnou korupci, jsou sami policisté. Objevují se čtyři skupiny, které jsou zdrojem pro odhalování korupce. Jsou jimi informátoři, korupční hlídky, odposlechy a testy integrity.¹⁰⁴ Například ve Velké Británii slouží testy integrity¹⁰⁵ k samotnému zatčení policisty, pokud jimi neprojde.¹⁰⁶

Preventivní prostředky boje s korupcí se snaží těmto represím předcházet. Jednak to provádí již při náboru, kdy kandidát prochází řadou testů a je o něm zjišťováno velké množství informací. Následuje výcvik a vzdělání, které jej připravuje na složení závěrečných testů. Kromě testů a vzdělání si noví kandidáti také osvojují respekt vůči nadřízeným, který je doprovázený kázní.

Přijetí etického kodexu u Policie ČR bylo jedním z velkých kroků, kterým může tento bezpečnostní sbor bojovat proti korupci, která se v jeho řadách objevila. Je to z důvodu doplnění policejních zákonů o to, jak by se měl policista chovat morálně a eticky vůči svým kolegům a nadřízeným, ale především vůči celé společnosti. Kromě etického kodexu jsou do preventivních prostředků také zařazena průběžná školení a testy integrity či varovné seznamování policistů s trestnou činností jejich kolegů.¹⁰⁷

Všemi výše zmíněnými prostředky se Policie České republiky snaží bojovat s korupcí ve svých řadách a zabránit jejímu vzniku.

¹⁰⁴ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 198–199

¹⁰⁵ Integrita znamená jakousi celistvost, neporušenost či nedotknutelnost. Testy integrity mají prověřit, zda nedochází k jejímu porušování. Tedy, že příslušník dodržuje zákonné povinnosti. Tyto testy slouží k odhalování protiprávní činnosti. HRUDKA, PH.D., pplk. JUDr. Josef. TEST INTEGRITY V ČESKÉ REPUBLICE A POKUSY O JEHO ROZŠÍŘENÍ [online]. 2015 [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: http://www.teorieib.cz/pbi/files/197-01_HRUDKA.pdf. Příspěvek.

¹⁰⁶ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 199

¹⁰⁷ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 208

9.3.2 Nepřiměřené užití policejní síly

Jiným typem porušení Etického kodexu Policie ČR je nepřiměřené užití policejní síly. Každodenní policejní činnost je doprovázena užitím síly. V některých případech jde o hospodské potyčky a rvačky, jindy o uklidnění manželské rozepře či násilí. Policisté mohou v těchto případech užít sílu, aby uklidnili situaci. Otázkou však zůstává, jak tenká tato hranice je, aby nedošlo k újmě?

Nepřiměřené užití policejní síly je vymezeno pojmy násilí a agrese. Násilí je ryze lidské chování, kdy se člověk sám rozhoduje, co udělá. V přírodě se nesetkáme s násilím podobným jako v lidské společnosti. U nás totiž násilí může pramenit z nenávisti vůči jiné osobě, národu, rase apod. U zvířat se násilí projeví pouze za účelem obstarání si obživy, nikoli pro jejich uspokojení z nenávisti, jako je tomu u člověka. Největší projev násilí a nenávisti lidstvo zaznamenalo v období 2. světové války, kdy se nacisté snažili systematicky zničit celé etnické, rasové, náboženské nebo národnostní skupiny mimo jiné z důvodu, že je nacistická ideologie označila za nečistou rasu.¹⁰⁸

Násilí bývá označováno jako zlo a je prezentováno jako „*jednání, kterým člověk druhému způsobí fyzickou silou nějakou škodu.*“¹⁰⁹ Nejčastěji je spojováno taktéž s agresí nebo agresivitou. Podstatou u agrese je nějaké útočné chování, které má za následek ublížení druhému subjektu – člověku či zvířeti. Agrese nemusí být pouze fyzická, často bývá i psychická. Může se projevit ve formě šikany, bossingu, mobbingu, sexuálnímu obtěžování apod. Cílem agrese je, aby agresivní osoba dosáhla svého cíle.¹¹⁰

Druhy násilí

Podle kalifornského výzkumného projektu se vytvořily dva druhy násilí, které se objevují v lidské společnosti. Jsou jimi sebe-ochraňující a dehumanizující strategie.¹¹¹ Obě tyto strategie zkoumají mezilidské násilí, které je založeno buď na podpoře vlastního ega, nebo k ponižování druhé osoby pouze proto, aby byl uspokojen cíl násilníka.¹¹²

¹⁰⁸ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., 234–235

¹⁰⁹ Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 236

¹¹⁰ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., 236–237

¹¹¹ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 240

¹¹² HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 240

Sebe-ochraňující strategie

Tato strategie v sobě zahrnuje všechny situace, kdy se jedinec snaží chránit sám sebe, své ego. Jedná se o ochranu sociálního statutu, prosazení normy a utvoření vlastní image. Ochrana sociálního statutu se zabývá osobou, která získala určitý sociální statut a snaží se, aby z této role nevystoupila. Tedy je pro ni nutné, aby za určité situace, kdy jí hrozí ztráta tohoto sociálního statutu, došlo k užití i násilí. Užití síly v tomto případě nemusí být pro násilníka potěšením, pouze nutností.

U prosazování norem se tu objevuje postava „ochránce“. Tento člověk si sám o sobě myslí, že musí potrestat ty, kteří se provinili proti normám, které on sám považuje za správné a platné.

Posledním bodem v této strategii je utváření vlastní image. Agresor ochraňuje své vlastní ego a demonstruje jeho důležitost. Dotyčná osoba je velmi citlivá na jakékoli i neexistující útoky na její osobu. Vyhledává násilí jen v určitých situacích, o kterých ví, že v nich vyhraje. Násilí tak užívá pouze jako záminku, aby odstranila pocit strachu a nebezpečí.¹¹³

Dehumanizační strategie

U této strategie se násilník může projevit ve čtyřech případech. Prvním z nich je násilné jednání. Toto násilné jednání pramení z násilného potěšení agresora vůči druhé osobě či zvířeti. Jeho hlavním cílem je snaha o vyvolání strachu u druhého. Vyhledává slabší osoby, u kterých si toto násilí a nemožnost bránit se vychutnává.

Druhým typem je vykořisťování, kdy se agresor snaží ostatní přinutit, aby mu sloužili. V tomto případě je užití násilí pouze krajní záležitostí.

Třetí typ je využívání ostatních. Ostatní v tomto případě nevidí, že jsou využíváni, dělají to dobrovolně. Pokud agresorovi nevyhoví, dojde k použití násilí, trestu.

Posledním typem je vybití vnitřního napětí. Osoba využije násilí k tomu, aby u ní došlo k vybití nahromaděného vnitřního tlaku. Jde o uspokojení své vlastní potřeby. Násilí použije pouze proto, aby jí to přineslo užitek. Ovšem oběť, kterou si vybere pro tento čin, je nevinná. Agresor si však najde záminku, aby na ni mohl fyzicky a psychicky zaútočit.¹¹⁴

¹¹³ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 240–241

¹¹⁴ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 241–242

Všechny tyto druhy sebe-ochraňující a dehumanizační strategie vyplývají z příčin, které jsou spojeny s touhou po majetku, idealismem, ohroženým egoismem a sadistickým potěšením.¹¹⁵

Legitimita užití fyzické síly

V České republice může fyzickou sílu při plnění svých rozkazů použít pouze Policie ČR a Armáda ČR. O použití fyzické moci je v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, stanoveno, že policista má „*dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob, i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti se zákrokem vznikla bezdůvodná újma.*“¹¹⁶ Každý z policistů ČR by se měl při výkonu své práce řídit Etickým kodexem Policie ČR a Listinou základních práv a svobod. Ta podle čl. 1 pojednává o lidech jako o svobodných a sobě rovných, jednak v důstojnosti, tak také v právech. Také nařizuje, že „*nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu*“¹¹⁷ a má být zachována lidská důstojnost, osobní čest a dobrá pověst jména.¹¹⁸

Policista je povinen při provádění jakéhokoli zákroku informovat občana o jeho právech a také ho poučit. Policista má celou řadu donucovacích prostředků, které může použít během svého zákroku. Může použít fyzické hmaty a kopy za účelem sebeobranu, slzový plyn, obušek a pouta, služebního psa, technické prostředky, které zabrání odjezdu vozidla, případně zastavovací pás, úder střelnou zbraní, hrozbu užitím střelné zbraně a varovný výstřel apod.¹¹⁹ Všechny tyto donucovací prostředky využívá pouze v situacích, které jsou nezbytně nutné a vždy s přiměřeným užitím síly.

Kdy tedy policisté mohou použít přiměřenou sílu? Policisté musí v první řadě dodržovat zákon a také pořádek a klid. Pokud nastanou situace, kdy občané porušují zákonem stanovená pravidla, může policista použít přiměřenou sílu proto, aby zákon nebyl porušen. K tomu, jak velká by tato síla měla být, se také vyjadřuje policejní etika, která stanovuje určitý rámec chování pro policisty. Pokud se jim budou policisté řídit, budou opravdu jednat důstojně a eticky.

¹¹⁵ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 242–243

¹¹⁶ Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., s. 248

¹¹⁷ Listina LZPS čl. 7

¹¹⁸ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 248

¹¹⁹ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 248–249

9.3.3 Porušení principu nestranného prosazování zákona

Rovnost občanů před zákonem je nejvíce spojována s porušováním principu nestranného prosazování zákona. Každý policista by se měl ve výkonu své služby řídit zásadami rovnosti a nestrannosti. Nestrannost je tedy určitým cílem Etického kodexu Policie ČR, která policistu staví do situace, kdy nikomu nenadržuje a nikoho nezvýhodňuje. Objevují se ovšem situace, kdy policista není nestranný. Nejčastěji k tomu dochází v případech rasové diskriminace.¹²⁰

Druhy diskriminace

Diskriminace není pouze rasová, ale může být také diskriminace národnostních menšin, institucionální, genderová apod. Přesto je rasová diskriminace z těchto druhů nejčastější.

Rasová diskriminace je zaměřena vůči všem členům určité rasy či národnosti. Vyznačují se podobnými charakteristikami, jakou jsou „*vzdálený původ, nevěrohodnost a neznámost, nepřináležitost k dané skupině.*“¹²¹ Proč vůbec existuje v České republice rasová diskriminace?

Diskriminace národnostních menšin není v České republice velká. Na našem území žije okolo 5 % národnostních menšin. Jsou to nejčastěji Romové, Vietnamci, Rusové, Slováci, Poláci či Maďaři aj.¹²² K tomu, aby došlo ke snížení diskriminace národnostních menšin, je důležitá podpora majoritní skupiny obyvatelstva s minoritními. Respektovat odlišnosti mezi těmito skupinami, vzájemně se tolerovat a konstruktivně řešit konflikty. Také se snažit jim předcházet a nejlépe eliminovat negativní předsudky a stereotypy, které jsou spojeny s národnostními menšinami. A naopak zvýšit asimilaci a integraci u obou skupin.¹²³

V institucionálním rasismu se jedná o instituce a organizace, které systematicky znevýhodňují konkrétní osoby, které jsou vůči nim odlišné. Tyto osoby jsou nejčastěji znevýhodňovány kvůli barvě pleti či jiné národnosti, případně díky jinému pohlaví.

¹²⁰ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 276

¹²¹ Citace: HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003, s. 285

¹²² Národnostní menšiny | Vláda ČR. *Úvodní stránka | Vláda ČR* [online]. Dostupné

z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/obyvatelstvo-cr-podle-narodnosti-6518/>

¹²³ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 291

U Policie České republiky se můžeme setkat také se všemi druhy těchto diskriminací. Selhání pak můžeme hledat u konkrétních osob, které si kvůli sociálnímu prostředí, ve kterém žijí, utvořily jiný pohled na etnické a národnostní menšiny. Přesto by ve výkonu svého povolání měly postupovat dle policejního zákona, etického kodexu, Listiny základních práv a svobod a právního řádu České republiky. Mají za úkol ochraňovat menšiny, a to před diskriminací a rasovými útoky a řešit všechny vzniklé konflikty. Mezi jejich hlavní úkoly patří i to, aby se snažily vytvořit, případně zajistit prostředí, ve kterém budou všichni občané moci využívat všech svých práv a svobod.¹²⁴

¹²⁴ HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003., str. 296–298

10 Empirická část

10.1 Cíl a hypotézy výzkumu

Empirická část mé diplomové práce se zaměřila na srovnání dvou náhledů na Policii ČR. Snažila jsem se zjistit, jak sami policisté, tak i veřejnost pohlíží na chování policistů ČR z hlediska Etického kodexu Policie ČR a zda si oba subjekty myslí, že Policie ČR pracuje tak, jak se od ní očekává a jak to stanovuje zákon č. 273/2008 Sb.

Jelikož jsem se v teoretické části zabývala etikou a morálkou, chtěla jsem pomocí metody dotazníkového šetření zjistit, zda se policisté chovají eticky a morálně nejen při výkonu své služby, ale i mimo ni. Snažila jsem se zjistit, zda existují situace, ve kterých by docházelo k výkyvu etického chování policistů vůči svým kolegům, ale také vůči veřejnosti.

Cílem výzkumu bylo zachycení současného stavu Policie ČR ve smyslu, zda se řídí Etickým kodexem Policie ČR a zda jej její příslušníci neporušují nejen vůči veřejnosti, ale také mezi sebou navzájem. Z tohoto důvodu jsem si stanovila následující výzkumné cíle diplomové práce:

Policie ČR:

1. Ověřit, zda policisté znají obsah Etického kodexu Policie ČR.
2. Zjistit, zda se k sobě policisté chovají podle principů Etického kodexu Policie ČR.
3. Ověřit, zda nedochází k porušování Etického kodexu Policie ČR.

Veřejnost ČR:

4. Zjistit spokojenost veřejnosti s prací Policie ČR.
5. Zjistit, zda se veřejnost ČR domnívá, že u Policie ČR dochází k porušení Etického kodexu Policie ČR.

Pro tyto cíle jsem si stanovila následující hypotézy:

- **Policie – hypotéza č. 1:** Lze předpokládat, že 100 % policistů ČR je seznámeno s Etickým kodexem Policie ČR.
- **Policie – hypotéza č. 2:** Lze předpokládat, že nejméně 75 % policistů se ke svým kolegům chová podle principů Etického kodexu Policie ČR.

- **Policie – hypotéza č. 3:** Lze předpokládat, že nejméně 70 % policistů neporušuje Etický kodex Policie ČR.
- **Policie – hypotéza č. 4:** Lze předpokládat, že alespoň 50 % policistů se chová eticky i mimo službu.
- **Veřejnost – hypotéza č. 5:** Lze předpokládat, že alespoň 50 % veřejnosti je spokojeno s prací Policií ČR.
- **Veřejnost – hypotéza č. 6:** Lze předpokládat, že nejméně 75 % veřejnosti si myslí, že se policisté řídí Etickým kodexem Policie ČR.
- **Veřejnost – hypotéza č. 7:** Lze předpokládat, že nejméně 75 % veřejnosti se domnívá, že u Policie ČR nedochází k porušování Etického kodexu Policie ČR.
- **Veřejnost – hypotéza č. 8:** Lze předpokládat, že nejméně 75 % veřejnosti pohlíží na policisty jako na profesionály.

Výzkum byl proveden za pomoci metody dotazníkového šetření. Na základě výsledků této metody byla seskupena data, která napomohla k potvrzení či vyvrácení hypotéz.

Empirické šetření bylo prováděno v březnu roku 2018. Oslovení respondenti byli již v zadání dotazníku požádáni, zda by jej mohli anonymně vyplnit. Od respondentů jsem kromě odpovědí dotazníkového šetření, také získala data, která mi umožnila provádět výzkum, a to díky pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání.

10.1.1 Dotazník č. 1

Pro dotazník s názvem *Etický kodex u Policie ČR* bylo využito 200 odpovědí od respondentů z řad Policie ČR. Tento dotazník *Etický kodex u Policie ČR*, který budu dále v textu nazývat jako *dotazník č. 1*, byl sestaven pouze pro příslušníky Policie ČR a následně jim byl také rozeslán. Dotazník č. 1 se skládá z osmnácti otázek.

První část dotazníku č. 1 se zabývala Etickým kodexem Policie ČR, tedy zda s ním byli policisté seznámeni, zda znají jeho obsah a také zda jej dodržují. Tato část byla sestavena z uzavřených otázek, ze dvou polootevřených, kde mohli policisté vypsát nenabízenou možnost odpovědi a z jedné otázky s nabídkou více odpovědí.

Druhá část se týkala neetického chování nejen jich samotných, ale také jejich kolegů. Zabývala se také situacemi, ve kterých došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR a zda toto neetické chování policisté nahlásili. Na tuto část dotazníku č. 1 byly použity pouze uzavřené otázky.

Třetí část se týkala pouze zjištění pohlaví, věku a dosaženého vzdělání. Otázky byly uzavřené, s výběrem jedné možné odpovědi.

Dotazníkem č. 1 jsem shromáždila data, která mají vyvrátit nebo potvrdit hypotézy č. 1–4, a poskytnout tak odpověď na výše zmíněné cíle praktické části práce.

10.1.2 Dotazník č. 2

Pro dotazník s názvem *Etický kodex Policie ČR – veřejnost* bylo shromážděno 602 odpovědí z řad veřejnosti. Pro dotazník s názvem *Etický kodex Policie ČR – veřejnost*, který budu dále označovat jako *dotazník č. 2*, jsem využila odpovědi z řad široké veřejnosti. Tento dotazník se skládá ze sedmnácti otázek. Většina otázek je uzavřená, dvě jsou polootevřené a další dvě otázky s možností více odpovědí.

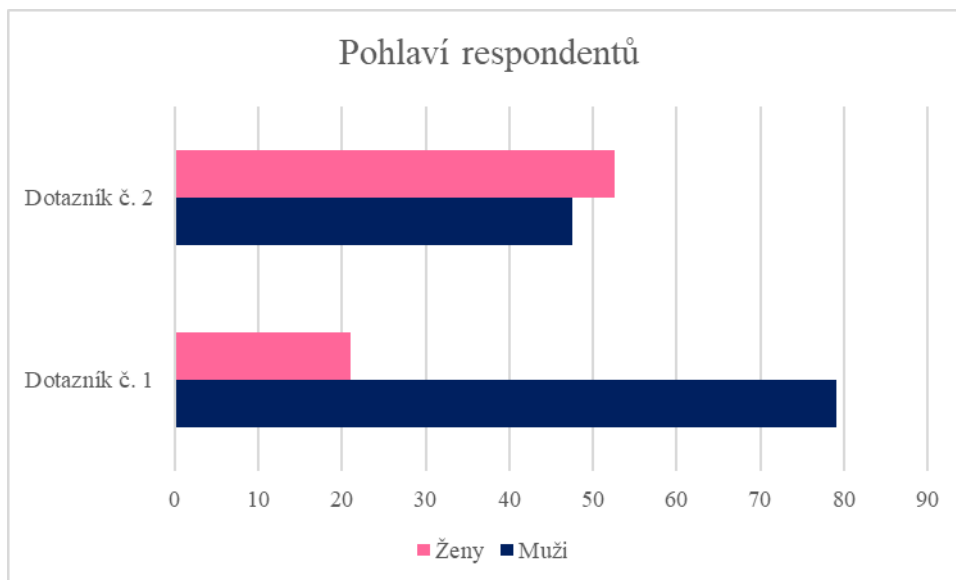
Dotazník č. 2 se skládá ze tří částí. V první části se zjišťují data, která se týkají Etického kodexu Policie ČR, druhá část se zabývá porušováním kodexu a třetí část je pak věnována ohodnocení jednotlivých cílů Etického kodexu Policie ČR na pětistupňové stupnici a demografickým údajům – zjišťovala jsem pohlaví, věk a stupeň dosaženého vzdělání.

Zjištěnými informacemi z dotazníku č. 2 jsem se snažila odpovědět na hypotézy č. 5–8, které odpovídají výše zmíněným cílům empirické části.

10.1.3 Charakteristika respondentů dotazníkového šetření

Pro získání potřebných informací bylo zapotřebí si stanovit také zkoumanou skupinu, v mém případě šlo tedy o dvě zkoumané skupiny. V dotazníku č. 1 jsem získala potřebná data od 200 respondentů – policistů. Mužských respondentů bylo 158 (79 %) osob, žen bylo 42 (21 %).

V dotazníku č. 2 jsem získala data od 602 respondentů z řad veřejnosti. V tomto případě jsem měla data získaná převážně od žen, kterých bylo 316 (52,5 %). Mužští respondenti vyplnili 286 (47,5 %) dotazníků. Oba přehledy představí následující graf.

Graf č. 2 Pohlaví respondentů [Zdroj: Vlastní zpracování]

Nejvyšší dosažené vzdělání

	Policie ČR	Veřejnost
Základní škola	0 %	7,1 %
Střední škola bez maturity	0,5 %	9,5 %
Střední škola s maturitou	55,5 %	52,7 %
VOŠ	7,5 %	7,1 %
VŠ s bakalářským titulem	19,5 %	15 %
VŠ s magisterským titulem	16 %	8 %
VŠ s doktorandským titulem	1 %	0,7 %

Tabulka č. 1 Nejvyšší dosažené vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

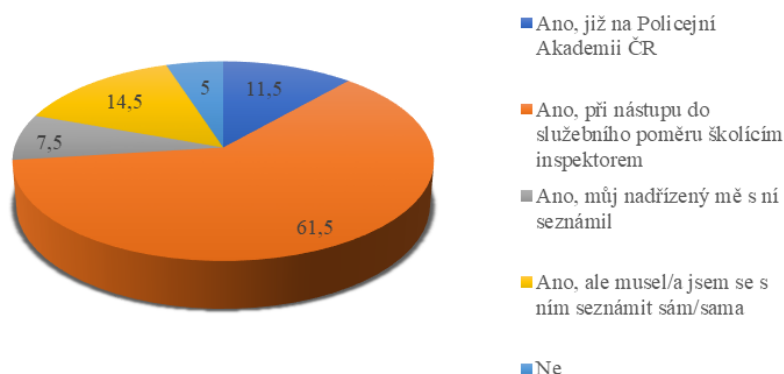
Komentář: V tabulce č. 1 vidíme údaje o nejvyšším dosaženém vzdělání obou skupin respondentů. Nejpočetnější skupinou byli lidé s dokončenou střední školou s maturitou. Nejméně se na dotazníkovém šetření podíleli vysokoškoláci s doktorandským titulem.

V první části dotazníku jsem se zabývala Etickým kodexem Policie ČR ve vztahu k samotným policistům. Otázky budou doplněny grafy nebo tabulkami a slovními komentáři, které pomohou pochopit prezentovaná data.

10.2 Dotazník č. 1 – Etický kodex u Policie ČR

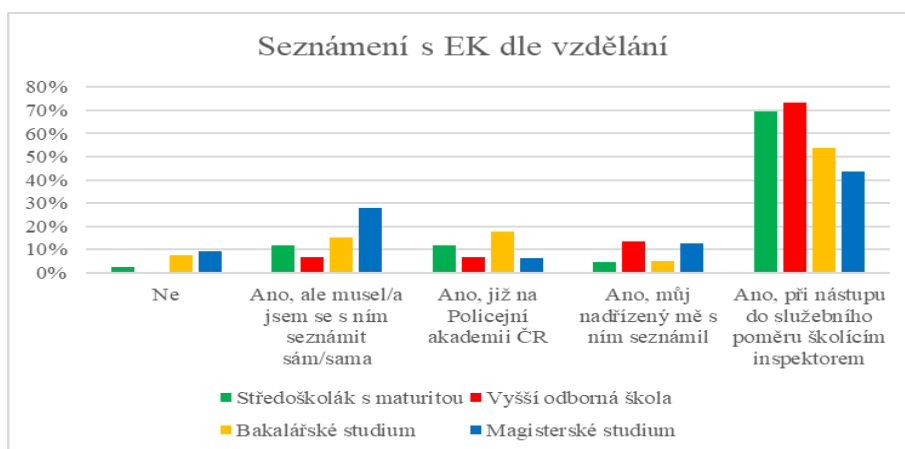
Otázka: *Byli jste seznámeni s Etickým kodexem Policie České republiky při vstupu do zaměstnání?*

Seznámení s EK Policie ČR

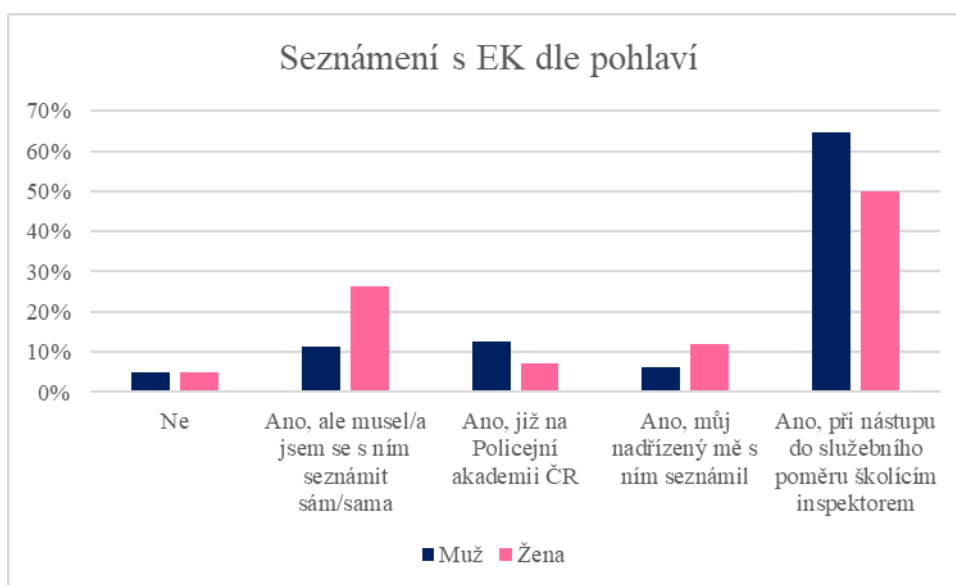
Graf č. 3 Seznámení s EK Policie ČR [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Z dotazníkového šetření jsem získala výsledky, které ukazují, že nejvíce policistů (61,5 %) bylo s Etickým kodexem Policie ČR seznámeno při nástupu do zaměstnání, a to díky školícímu inspektorovi. Velká část respondentů uvedla, že se s kodexem musela seznámit sama (14,5 %). Dokonce někteří respondenti odpověděli, že s ním nebyli vůbec seznámeni (5 %). Z těchto získaných dat jsem chtěla zjistit, kdo byl s kodexem seznámen školícím inspektorem či kdo se s ním seznámil sám, a to dle pohlaví a také dosaženého vzdělání. Výsledné zjištění je možné vidět na následujících grafech.

Graf č. 4 Seznámení s EK dle vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Získaná data v grafu č. 4 představují skupiny respondentů, kteří jsou rozděleni dle stupně dosaženého vzdělání. Nejvýrazněji byli respondenti s kodexem seznámeni skrze školícího instruktora. Tato data nám ukazují, že nejvíce byli s kodexem seznámeni respondenti, kteří mají nižší vzdělání. Na druhou stranu je zajímavé, že s etickým kodexem byli nejméně seznámeni magistři. Z grafu č. 4 také vidíme, že tato skupina respondentů se s etickým kodexem musela nejčastěji seznamovat sama. Lze předpokládat, že tato data ukazují, že Policie ČR více proškoluje policisty, kteří mají nižší dosažené vzdělání.

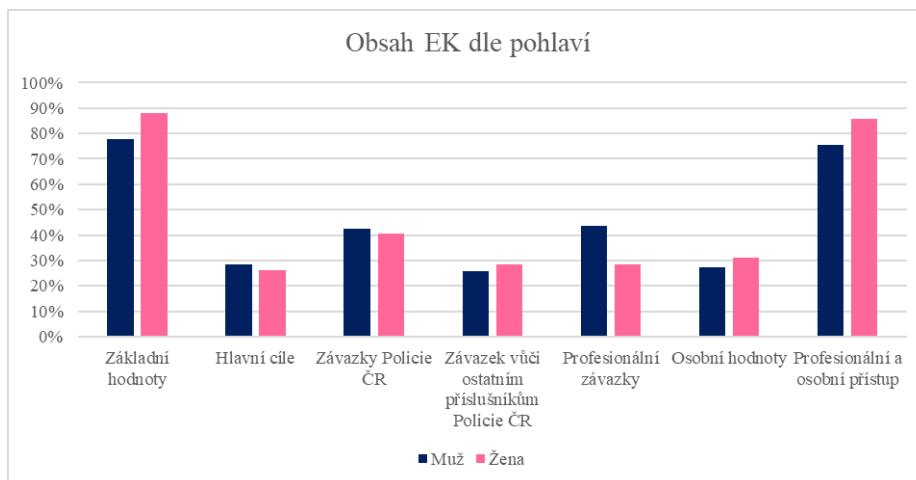

Graf č. 5 Seznámení s EK dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: V grafu č. 5 se seznamujeme s odpověďmi respondentů z hlediska pohlaví. Vidíme zde rozdíly mezi mužskými a ženskými respondenty. Rozdíly jsou patrné převážně z odpovědí, kde se respondenti seznámili s kodexem buď skrze školícího inspektora, či sami. Dle grafu č. 5 se ženy musely seznámit s kodexem dvakrát více samy, než tomu tak bylo u jejich mužských protějšků. Zatímco mužští respondenti byli ve větším počtu s kodexem seznámeni školícím instruktorem.

Z výše získaných dat jsem se dozvěděla, kolik respondentů bylo seznámeno s etickým kodexem. Přesto zda vidíme, že někteří z policistů s kodexem seznámeni vůbec nebyli. Toto zjištění je velmi znepokojující, jelikož všichni policisté musí znát obsah Etického kodexu Policie ČR.

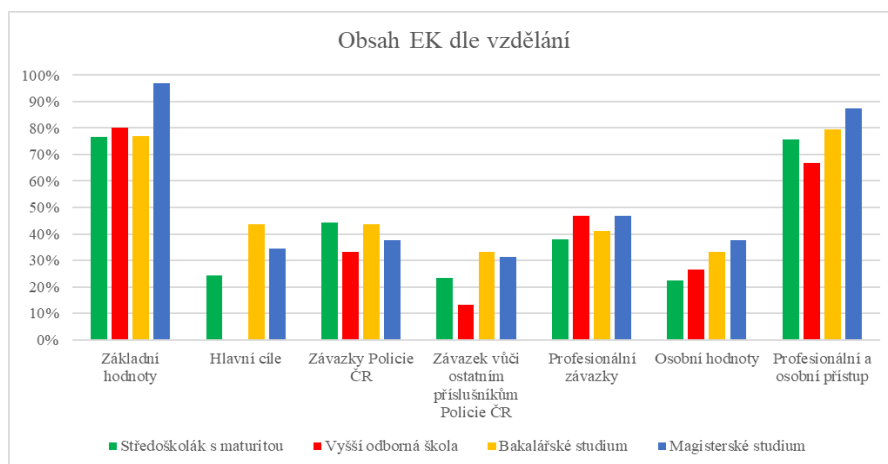
Otázka: *Etický kodex Policie ČR podle Vás obsahuje:*

Graf č. 6 Znalost obsahu EK dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Etický kodex Policie ČR je sestaven z pěti částí, které policistovi doporučují principy, podle nich by se měl řídit ve výkonu služby (i mimo). Z tohoto důvodu jsem se policistů tázala, zda znají obsah etického kodexu. Předpokládala jsem, že většina z nich bude vědět, co etický kodex obsahuje. Pro zkontrolování jejich vědomostí jsem do otázky přidala některé odpovědi, které jsou principům podobné, ale nejsou součástí kodexu (profesionální závazky, osobní hodnoty, policejní zásluhy – tuto možnost nikdo nezvolil, proto není v grafu uvedena).

Pro upřesnění pojmenuji správné odpovědi – *základní hodnoty, hlavní cíle, závazky Policie ČR, závazek vůči příslušníkům Policie ČR a profesionální a osobní přístup*. První srovnání jsem prováděla dle pohlaví respondentů – graf č. 6. Tento graf nám představuje pohled mužů a žen. Z celkového součtu správných odpovědí jsem zjistila, že ženy odpovídaly mnohem správněji než muži, a to ve třech případech z pěti.

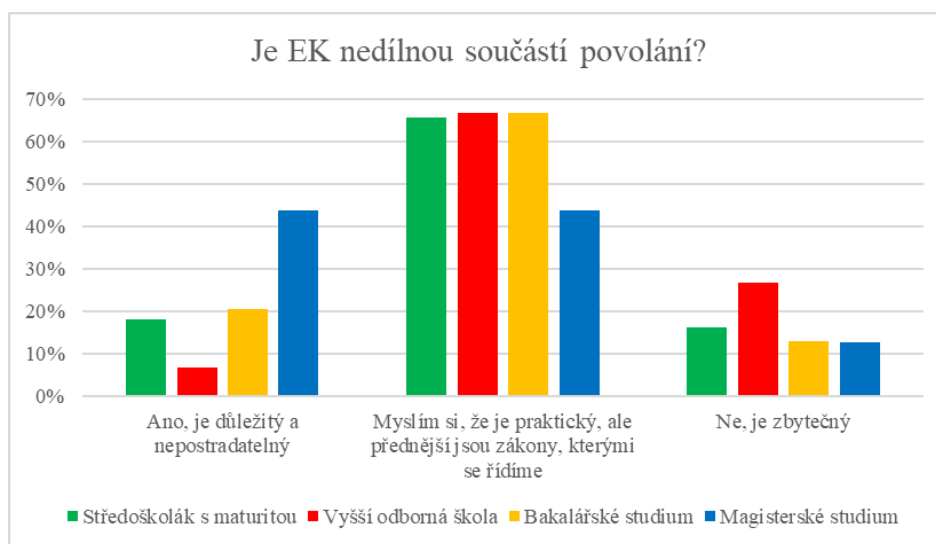

Graf č. 7 Znalost obsahu EK dle vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Znalost obsahu etického kodexu jsem také chtěla zhodnotit dle stupně dosaženého vzdělání respondentů. Zde jsem předpokládala, že většina respondentů s vysokoškolským vzděláním bude znát principy kodexu lépe než respondenti s nižším vzděláním.

Můj předpoklad se potvrdil. Na grafu č. 7 si můžeme povšimnout odpovědí bakalářů a magistrů, kdy téměř ve všech případech převyšují respondenty se středoškolským vzděláním s maturitou. Pouze v odpovědi *Závazky Policie ČR* lépe odpověděli středoškoláci.

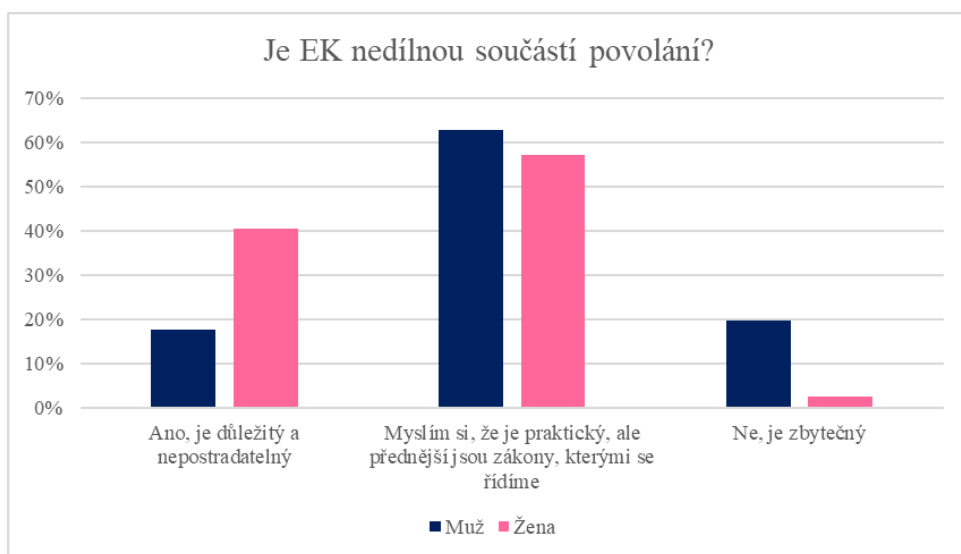
Otázka: *Myslíte si, že je Etický kodex Policie ČR pro výkon Vašeho povolání nedílnou součástí?*

Graf č. 8 EK jako nedílná součást povolání – dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Zde je patrné, že nejčtenější odpověď je *Myslím si, že je praktický, ale přednější jsou zákony, kterými se řídíme*. Tuto odpověď zvolila nadpoloviční většina respondentů. U odpovědi, zda je etický kodex nepostradatelný, vidíme zajímavé výsledky. Největší procento respondentů, kteří takto odpověděli, má magisterský titul. Tato skupina má naopak nejmenší procento zastoupení v odpovědi *Myslím si, že je praktický, ale přednější jsou zákony, kterými se řídíme*. Z tohoto mohu usuzovat, že magistři více lpí na pravidla, kterými se řídí než policisté s nižším stupněm vzdělání.

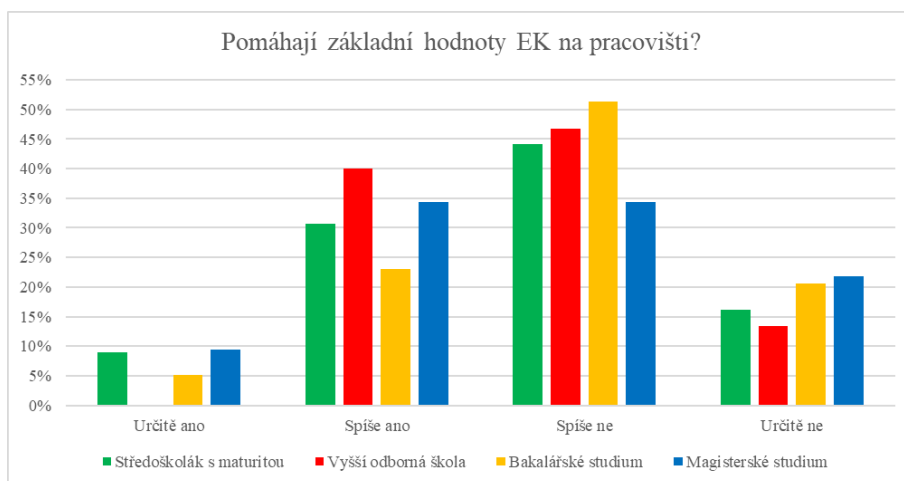
Dalo se předpokládat, že lidé s vyšším dosaženým vzděláním budou kodex považovat za nepostradatelný. Naopak vidíme, že respondenti s vyšší odbornou školou a středoškoláci s maturitou kodex považují spíše za zbytečný než nepostradatelný. Stejnou otázku jsem také porovnávala u respondentů z hlediska pohlaví a věku na následujících grafech.

Graf č. 9 EK jako nedílná součást povolání – dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Ženy si myslí o 50 % více než muži, že etický kodex je nepostradatelný ve výkonu policejního povolání. Stejně je to viditelné i u odpovědi, že kodex je zbytečný, kde takto odpověděla pouhá dvě procenta žen. Naopak muži kodex vidí spíše jako praktický doplněk.

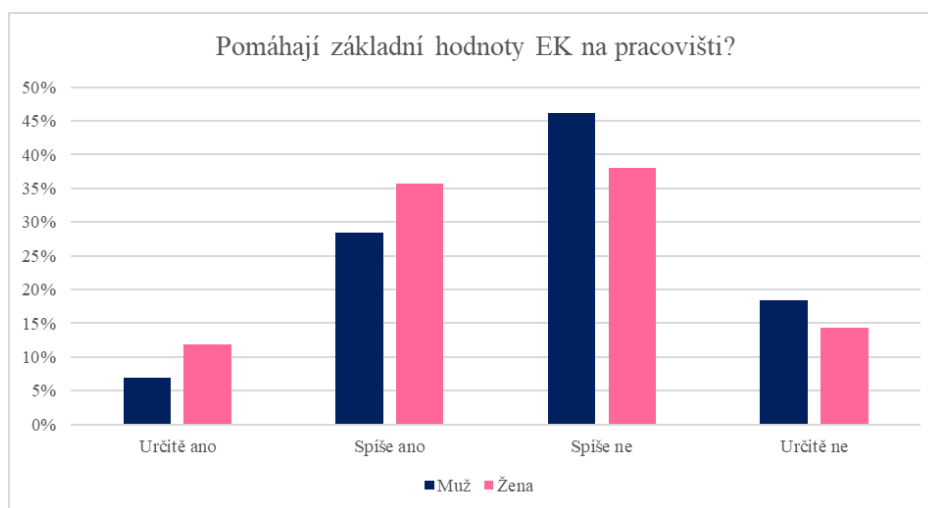
Otázka: *Pomáhají Vám základní hodnoty i na pracovišti? Tedy ve smyslu, že k sobě s kolegy přistupujete s profesionalitou, nestranností, odpovědností a ohleduplností?*

Graf č. 10 Pomoc základních hodnot EK na pracovišti – srovnání dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

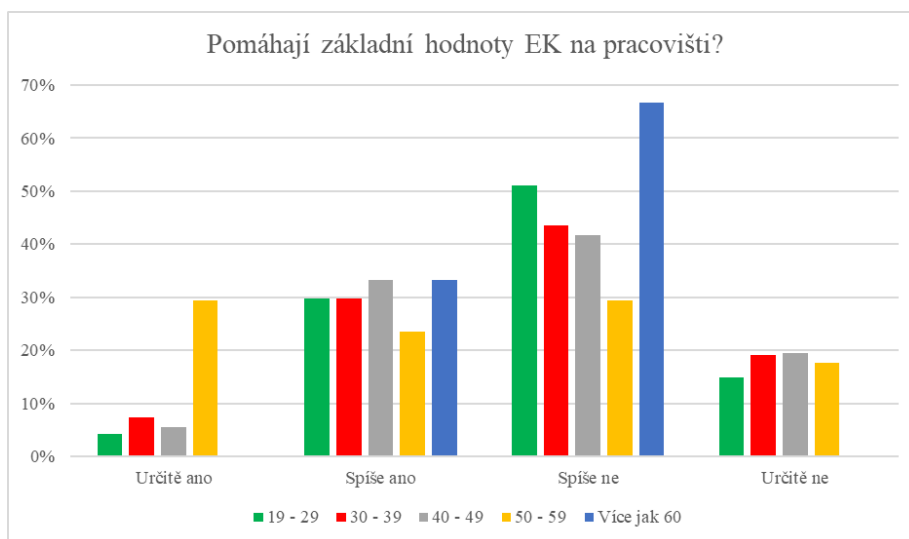
Komentář: Základní hodnoty Etického kodexu Policie ČR by měly policistům pomáhat k tomu, aby byli opravdovými profesionály, na které bude veřejnost pohlížet s respektem. Proto mě zajímalo, zda tyto cíle pomáhají ve výkonu jednotlivých policistů.

Z grafu č. 10 vidíme, že respondenti nejčastěji zvolili odpověď *Spíše ne*. Z hlediska vzdělání v této odpovědi bylo zaznamenáno nejvíce odpovědí od bakalářů a lidí z VOŠ. Zajímavé jsou odpovědi od bakalářů, kdy odpověď *Spíše ne* označilo téměř dvakrát tolik respondentů než odpověď *Spíše ano*. Za zamyšlení by stálo, proč si nadpoloviční většina oslovených respondentů spíše myslí, že základní hodnoty Etického kodexu Policie ČR nepomáhají v každodenním pracovním životě. Bližším zkoumáním této skutečnosti by se mohlo dojít k základním příčinám, proč tomu tak. Jak potvrzuje letitá praxe, pouze působením na tyto kořenové příčiny se dá nějakým způsobem konečný stav změnit.

Graf č. 11 Pomoc základních hodnot EK na pracovišti – srovnání dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Z grafu č. 11 můžeme vyčíst, že nadpoloviční většina mužů i žen uvedla, že základní hodnoty etického kodexu jim na pracovišti spíše nepomáhají. S tímto tvrzením souhlasí více mužští respondenti. Naopak ženy se domnívají, že jim základní hodnoty etického kodexu pomáhají, a to ve větší míře, než s tím souhlasí muži.

Graf č. 12 Pomoc základních hodnot EK na pracovišti [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Z hlediska věku pomáhají základní hodnoty etického kodexu nejvíce policistům ve věku 50–59 let. Naopak policistům, kteří jsou starší 60 let, přišlo, že tyto hodnoty jim spíše nepomáhají při výkonu jejich povolání. Z celkového pohledu tak vidíme, že všechny věkové kategorie shledávají, že základní hodnoty nejsou příliš nápomocné při výkonu služby policisty.

Otázky: *Chováte se podle Etického kodexu Policie ČR i mimo službu, ve svém soukromém životě?*

Myslíte si, že Vaši kolegové se řídí Etickým kodexem Policie ČR i mimo službu?

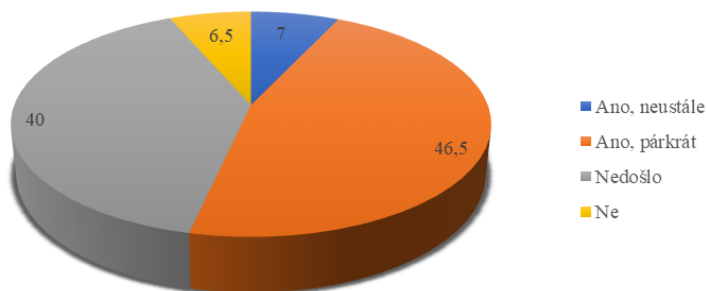
Chování dle EK v soukromí	Já sám	Kolegové
Určitě ano	23,5 %	5 %
Spíše ano	65,5 %	61,5 %
Spíše ne	6,5 %	28 %
Určitě ne	4,5 %	5,5 %

Tabulka č. 2 Chování dle EK v soukromí [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Z tabulky č. 2 vidíme srovnání, které nám ukazuje, že sami policisté (89 %) si sobě myslí, že se ve svém soukromém životě chovají dle principů Etického kodexu Policie ČR. Podobně tak hodnotí i své kolegy (66,5 %). Podle respondentů tak obě skupiny reprezentují Policii ČR.

Otázky: Došlo někdy k situaci, kdy se někdo z vašich kolegů k Vám zachoval neeticky?
Ohlásil/a jste jeho/její neetické chování?

Neetické chování kolegů k policistovi

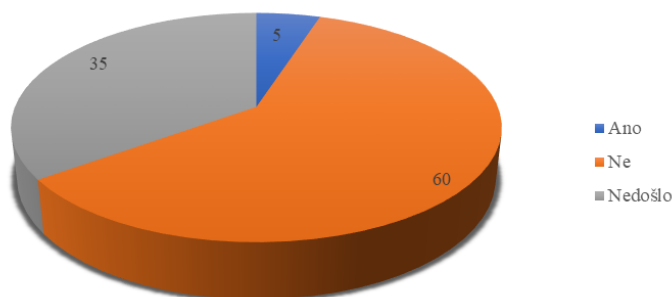
Graf č. 13 Neetické chování kolegů k policistovi [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: U Policie ČR také může dojít k neetickému chování mezi kolegy. Odpovědi respondentů, zda k tomu dochází, či nikoli, představuje graf č. 13.

Nejčastěji respondenti odpovídali (46,5 %) tak, že se párkrát s neetickým chováním ze strany kolegy setkali. Naopak 40 % respondentů uvedlo, že se s tímto chováním nesešlo. Zajímavé bylo zjištění u 7 % respondentů, kteří odpověděli, že se s tímto chováním setkávají neustále.

Z této otázky vidíme, že se policisté setkali výjimečně s neetickým chováním od svých kolegů. Kromě těchto případů se 40 % respondentů setkalo i s kolegy, kteří se k nim chovají dle zásad a principů etického kodexu, tudíž k neetickému chování nedošlo. Přesto by bylo vhodné, aby se kolegové mezi sebou chovali profesionálně a tomuto neetickému chování zabránili.

Ohlášení neetického chování

Graf č. 14 Ohlášení neetického chování [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Policisté mají také možnost nahlásit neetické chování, které je proti nim směřováno ze strany kolegů. Z tohoto důvodu jsem se tázala policistů, zda tuto možnost ohlášení využili.

Z grafu č. 14 vidíme, že nadpoloviční většina respondentů (60 %) uvedla, že toto neetické chování neohlásili. Pouze 5 % policistů toto chování ohlásilo. Zbylí respondenti se s projevy neetického chování nesetkali.

Otázky: Řeší se porušení Etického kodexu Policie ČR postihem?

Máte možnost někde anonymně nahlásit, že došlo k neetickému chování vůči Vám/kolegovi? (schránka důvěry, anonymní linka apod.)

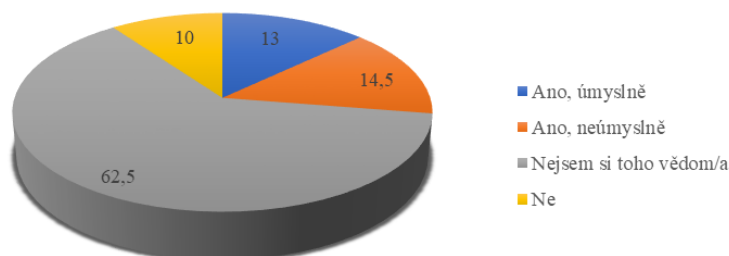
	Ano	Ne
Postih při porušení EK	62 %	38 %
Možnost nahlášení porušení EK vůči policistovi	53 %	47 %

Tabulka č. 3 Postih při porušení EK [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Policisté se mohou dopustit při výkonu služby také porušení kodexu. Přesto by to neměli činit záměrně. Proto jsem se respondentů tázala, zda se toto porušení řeší. Z tabulky č. 3 je patrné, že nadpoloviční většina respondentů (62 %) uvedla, že se porušení etického kodexu řeší postihem. Z druhé otázky jsem získala data, která ukazují, že nadpoloviční většina respondentů (53 %) je seznámena s možností anonymního nahlášení porušení etického kodexu. Proto bych zde doporučovala, aby policisté byli co nejdříve seznámeni s možností, že existují schránky důvěry nebo anonymní linky, které mohou využívat a nemusí snášet jakékoli neprofesionální chování ze strany svých kolegů.

Otázka: *Porušil/a jste někdy Vy sám/sama Etický kodex Policie ČR?*

Porušení EK

Graf č. 15 Porušení EK [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Touto otázkou jsem chtěla zjistit, zda si sami policisté uvědomují, že pracují podle Etického kodexu Policie ČR, a zda jej porušují či nikoli. Většina z nich si vybrala odpověď *Ano, nejsem si toho vědom/a* (62,5 %). Někteří respondenti kodex porušili úmyslně (13 %) či neúmyslně (14,5 %). Pouze 10 % respondentů uvedlo, že etický kodex neporušili.

Z těchto získaných dat mohu usoudit, že většina policistů si není vědoma toho, zda porušili etický kodex. Pokud policisté neznají Etický kodex Policie ČR, jak pak mohou správně a svědomitě vykonávat své povolání, když si nejsou vědomi, zda kodex porušili či nikoli? Z tohoto důvodu by mělo docházet k průběžnému testování policistů, zda jsou si vědomi hodnot a cílů etického kodexu.

10.3 Dotazník č. 2 – Etický kodex Policie ČR – veřejnost

V této části praktické práce se pokusím shrnout výsledky dotazníkového šetření, které bylo vytvořeno pro veřejnost České republiky. Pomocí sesbíraných odpovědí jsem vytvořila tabulky a grafy, které jsou doplněny krátkými komentáři pro lepší pochopení získaných dat.

Otázky: *Věděli jste, že se policisté při výkonu své služby řídí kromě zákonů i Etickým kodexem Policie ČR?*

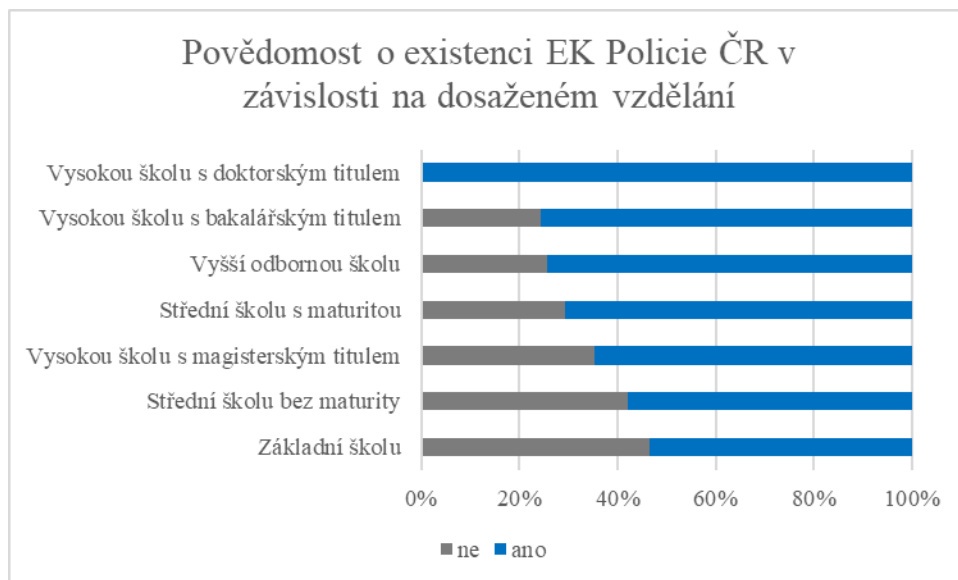
V první otázce jsem se soustředila na Policii ČR jako takovou. Zajímalo mě, zda respondenti vědí, že se policisté řídí Etickým kodexem Policie ČR.

	Ano	Ne
Povědomost o Etickém kodexu Policie ČR	68,9 %	31,1 %

Tabulka č. 4 Nejvyšší dosažené vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Ze získaných dat je patrné, že nadpoloviční většina respondentů uvedla, že má povědomí o existenci Etického kodexu Policie ČR.

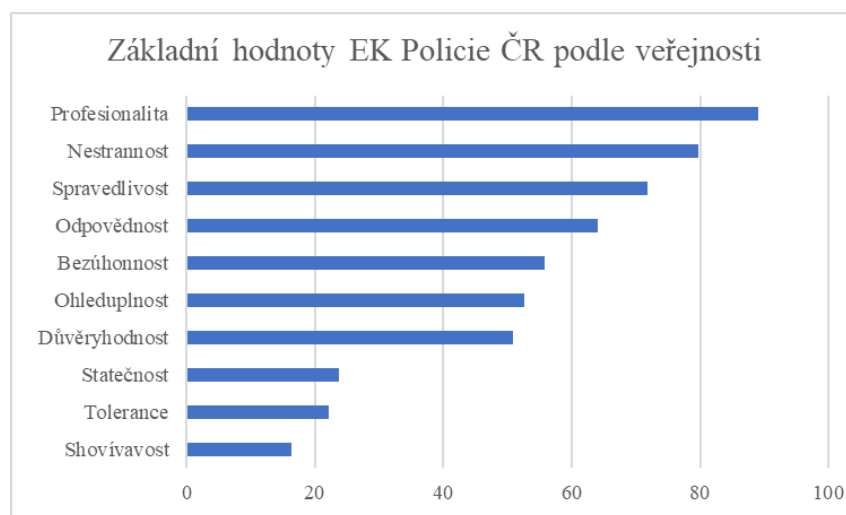
Díky odpovědím od respondentů jsem se detailněji zaměřila na povědomí veřejnosti o etickém kodexu, jelikož mě zajímalo, jak respondenti na otázku odpovídali z hlediska úrovně dosaženého vzdělání.

Graf č. 16 Povědomost o existenci EK Policie ČR v závislosti na dosaženém vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

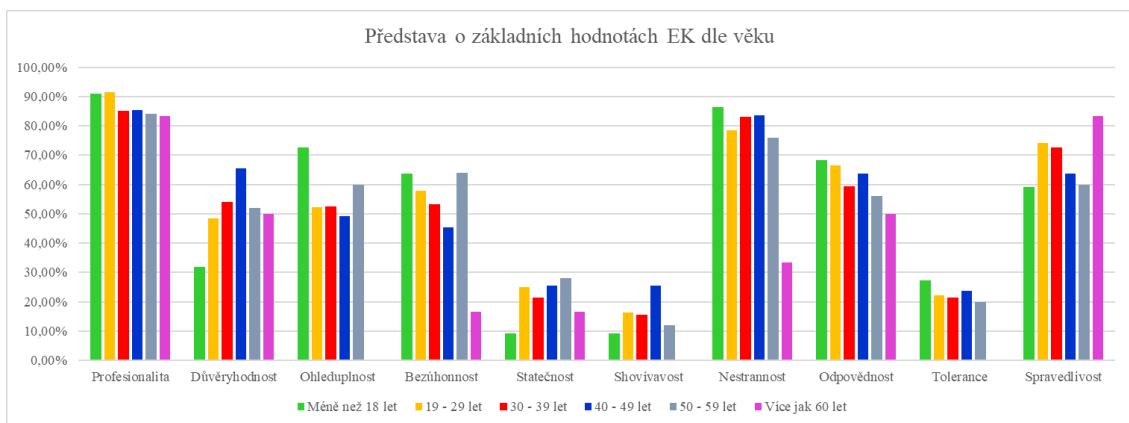
Komentář: Z grafu č. 16 je tedy patrné, že povědomost o kodexu se odvíjela, jak jsem předpokládala, dle výše dosaženého vzdělání. Respondenti s vysokoškolským titulem byli ve vyšším zastoupením, než lidé se střední či základní školou. Velkým překvapením zde byla skupina respondentů s magisterským titulem, o kterých jsem taktéž předpokládala, že budou o kodexu Policie ČR vědět. Podle získaných dat však vidíme, že se umístili až za respondenty, kteří mají střední školou s maturitou.

Otázka: *Co si představujete pod základními hodnotami Etického kodexu Policie ČR, které by měl policista dodržovat?*

Graf č. 17 Základní hodnoty EK Policie ČR podle veřejnosti [Zdroj: Vlastní zpracování]

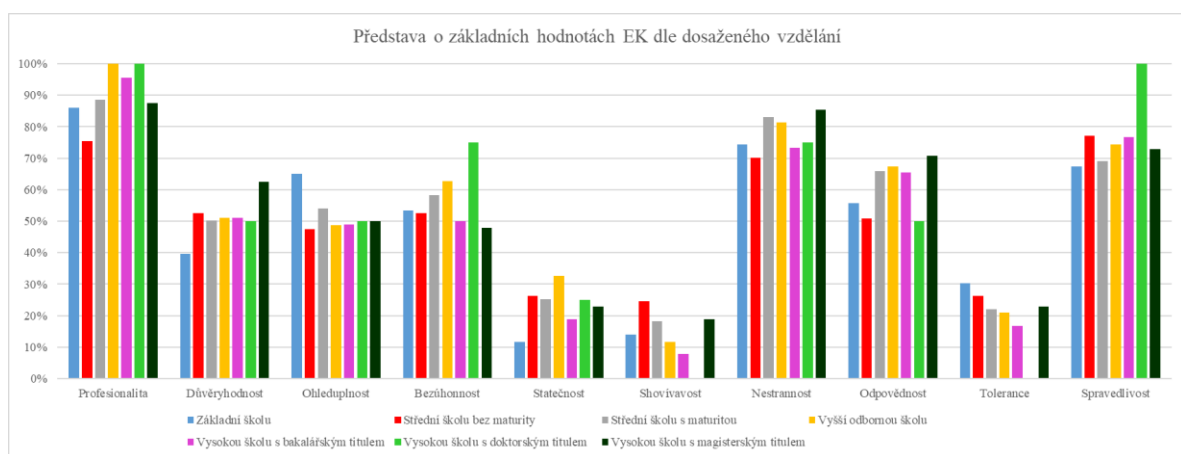
Komentář: Etický kodex Policie ČR je složený z pěti principů, kterými se policisté musí řídit. Druhým tímto principem jsou také základní hodnoty kodexu, které policistům ukazují, jak by se měli chovat v praxi. Jsou jimi profesionalita, ohleduplnost, bezúhonnost, nestrannost a odpovědnost. Přesto si v grafu č. 17 můžeme povšimnout, že tyto hodnoty jsou doplněny o další charakteristiky – důvěryhodnost, statečnost, shovívavost, tolerance a spravedlivost. Tyto charakteristiky jsou včleněny do hodnot úmyslně, jelikož jsem chtěla zjistit, jak lidé podle věku a podle vzdělání (následující graf) dokáží tyto základní hodnoty určit.

Graf č. 18 Představa o základních hodnotách EK dle věku [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Podle grafu č. 18 vidíme, že téměř všichni respondenti, nehledě na věk, správně označili základní hodnoty etického kodexu. Výjimku ovšem tvoří respondenti starší 60 let. U nich dominují naopak cnosti, které nejsou součástí etického kodexu, přesto jsou nezbytné proto, aby policisté mohli vykonávat svou práci. Dominuje tu převážně spravedlnost. Samozřejmě v běžném životě chceme, aby k nám policisté byli spravedliví a nedělali mezi námi rozdíly. Přesto je zajímavé, že více než 80 % respondentů z této věkové kategorie odpovědělo takovýmto způsobem.

Nejlépe základní hodnoty určili respondenti ve věku 19–29 let. Může to být i z toho důvodu, že dotazník byl vyvěšen na internetu. Z tohoto fakta lze předpokládat, že respondenti využili také možnost vyhledání si správné odpovědi. Díky tomu můžeme pozorovat a odhadovat rozdíly mezi generacemi respondentů – mladší používají internet a moderní technologie k nalezení správných odpovědí, starší generace se spoléhá na svůj rozum, znalosti a zkušenosti.

Graf č. 19 Představa o základních hodnotách EK dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Kromě věku jsem chtěla toto srovnání doplnit stupněm vzdělání. Zde jsem předpokládala, že nejlépe by měli mít představu o základních hodnotách etického kodexu respondenti s vysokoškolským titulem. Zajímavé je, jak vidíme na grafu č. 19, že vysokoškoláci označili možnost spravedlnost. Spravedlnost však není základní hodnotou Etického kodexu Policie ČR. Naopak měli nejnížší počet odpovědí u odpovědnosti, která základní hodnotou kodexu je. U respondentů s magisterským studiem by se dalo říci, že také příliš nevěděli, jaké hodnoty do etického kodexu spadají. Vidíme to u možnostech spravedlnosti, důvěryhodnosti a také bezúhonnosti. U bezúhonnosti je dokonce předčili i respondenti s nižším stupněm vzdělání.

Zajímavých výsledků dosáhli respondenti se základním vzděláním, u kterých jsem spíše předpokládala, že nebudou o těchto cílech příliš vědět, přesto v některých případech označili daleko více správných odpovědí než respondenti s vysokoškolským vzděláním. Lze to vidět převážně u možností odpovědnosti a bezúhonnosti.

Otázka: *Myslíte si, že příslušníci Policie České republiky vykonávají svou práci (řídí se) dle Etického kodexu Policie ČR? Tedy, že se snaží být profesionálními, nestrannými, odpovědnými, ohleduplnými a bezúhonnými?*

Graf č. 20 Dodržování EK Policie ČR z pohledu veřejnosti [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Touto otázkou jsem chtěla zjistit, co si veřejnost myslí o Etickém kodexu Policie ČR z hlediska jeho dodržování policejními příslušníky. Z grafu č. 20 můžeme vyčíst, že téměř většina respondentů (88,9 % uvedla odpovědi *Určitě ano* nebo *Spíše ano*) se domnívá, že se policisté řídí cíli kodexu. Zbýlých 11,1 % si myslí opak.

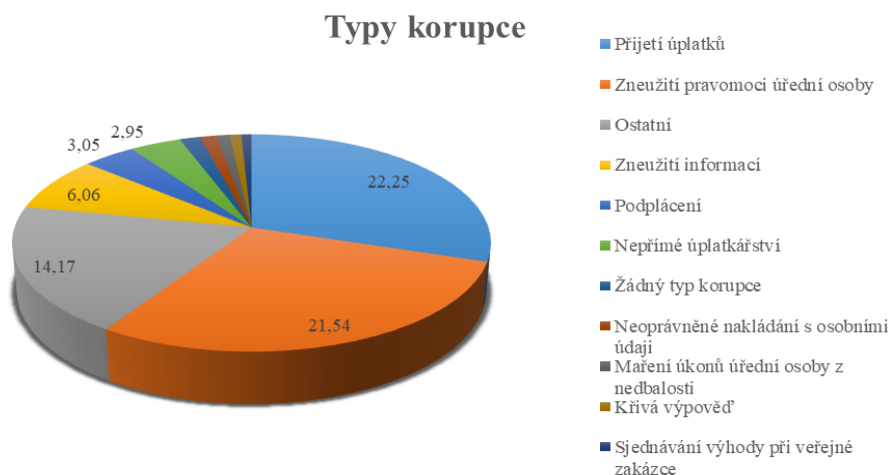
Otázka: *Myslíte si, že u Policie ČR dochází k porušování Etického kodexu?*

Graf č. 21 Porušování Etického kodexu u Policie ČR [Zdroj: Vlastní zpracování]

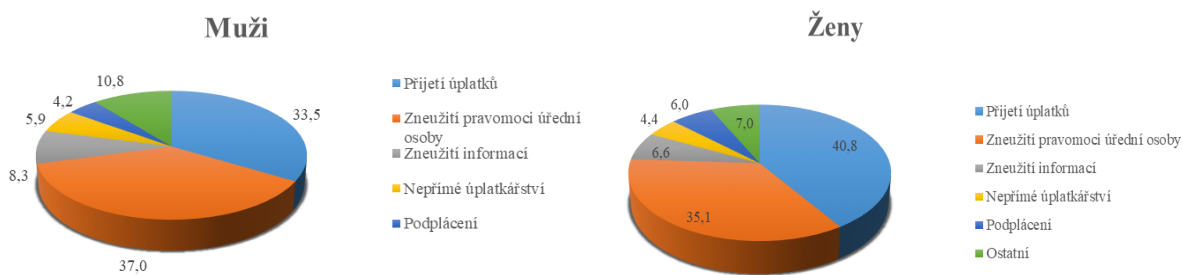
Komentář: Názor veřejnosti na porušování Etického kodexu Policie ČR je patrný z grafu č. 21. Vidíme, že nadpoloviční většina respondentů (65,1 %) se domnívá, že policisté kodex porušují. Zbývající respondenti (34,9 %) odpověděli *Spíše* či *Určitě ne*.

Otázka: *Jaký typ korupce podle Vás se může nejvíce objevovat u příslušníků Policie ČR*

Graf č. 22 Typy korupce [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Jedním z druhů porušení Etického kodexu Policie ČR, o kterém se nejvíce mluví, je korupce. Z tohoto důvodu jsem se respondentů tázala, co uvádějí jako nejčastější typ korupce. Nejčastěji respondenti uváděli *Přijetí úplatků* (37,4 %) a *Zneužití pravomoci úřední osoby* (36 %). Proto jsem chtěla zjistit, jestli to vidí stejně muži a ženy.

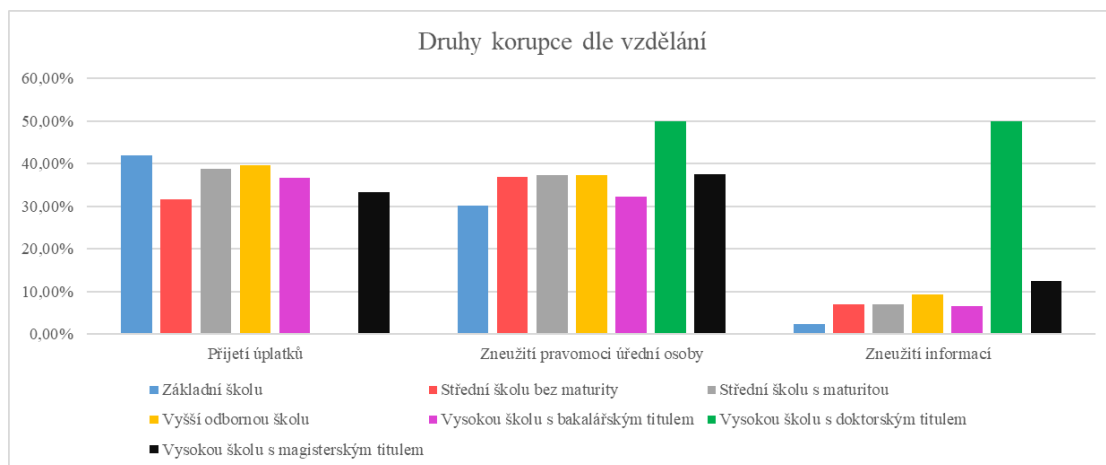

Graf č. 23 Muži [Zdroj: Vlastní zpracování]

Graf č. 24 Ženy [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Z obou grafů č. 23 a 24 je patrné, že jak ženy, tak i muži si v podobné míře myslí, že u Policie ČR dochází u přijetí úplatků a zneužívání pravomoci. Ženy si myslí zhruba o 7 % více než muži, že policisté úplatky přijímají. Oproti tomu muži si více myslí, že policisté zneužívají svého postavení.

Otázka: *Dojde-li ke korupci v řadách Policie ČR, jaký typ korupce podle se Vás může nejvíce objevovat?*

Graf č. 25 Druhy korupce dle vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: V této otázce jsem se zaměřila na tři nejčastější odpovědi. Zde vidíme, že respondenti s doktorandským titulem předpokládají, že nejčastěji se korupce projevuje zneužíváním pravomoci úřední osoby, ale také zneužíváním informací jako celku. Zato si nikdo z respondentů s tímto vzděláním nemyslí, že by docházelo k přijímání úplatků.

Tyto otázky se věnovaly převážně porušování Etického kodexu Policie ČR, a to zejména korupci a jejím projevům. Přes mnohá zjištění, jsem také chtěla znát celkový názor respondentů na kvalitu policejního sboru. Z tohoto důvodu jsem respondentům připravila hodnotící otázky, které mohli oznámkovat na škále 1–5, kde číslo 1 znamenalo nejlepší mínění o policistovi, číslo 5 opak.

Otázky: *Zkuste ohodnotit na stupnici 1–5 policisty ČR z hlediska: profesionality, nestrannost, ohleduplnosti, odpovědnosti, bezúhonnosti.*

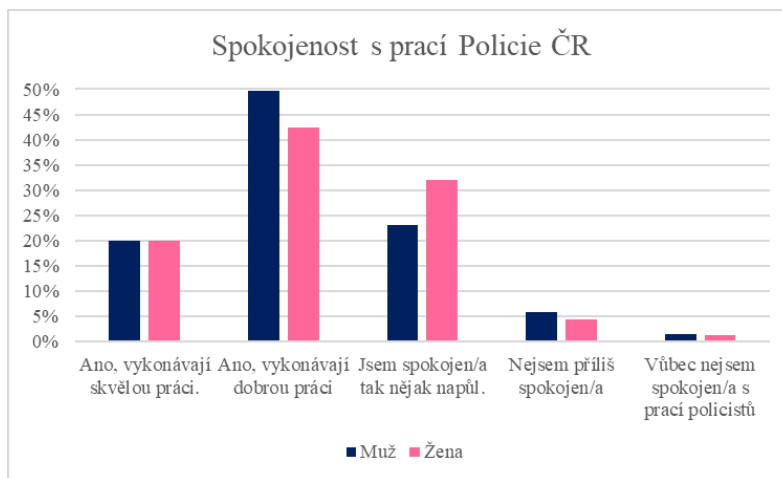
Cíle Etického kodexu	1	2	3	4	5
Profesionalita	14 %	41,5 %	27,4 %	14,5 %	2,7 %
Nestrannost	13,8 %	38,2 %	31,1 %	14,3 %	2,7 %
Odpovědnost	24,3 %	35,7 %	22,6 %	12,1 %	5,3 %
Ohleduplnost	13,6 %	37,4 %	28,7 %	16,3 %	4 %
Bezúhonnost	26,6 %	35,5 %	21,9 %	11,1 %	4,8 %
Celkem	18,46 %	37,66 %	26,34 %	13,66 %	3,9 %

Tabulka č. 5 Cíle Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Respondenti v těchto otázkách měli možnost zhodnotit, každý podle svého vlastního uvážení, Policii ČR, a to z výše uvedených hledisek. Z průměru vidíme, že nejčastěji ohodnotili respondenti policisty známkou 2 – chvalitebně. Druhou nejčastější byla známka 3 – dobře.

Z tabulky č. 5 je patrné, že nejvíce kladného ohodnocení (známka 1) získala bezúhonnost. Nejhorším výsledkem pak byla ohodnocena odpovědnost (se známkou 5). Vidíme, že je tedy stále co zlepšovat. Návrhy na zlepšení budou rozebírány v kapitole [Navrhovaná opatření](#).

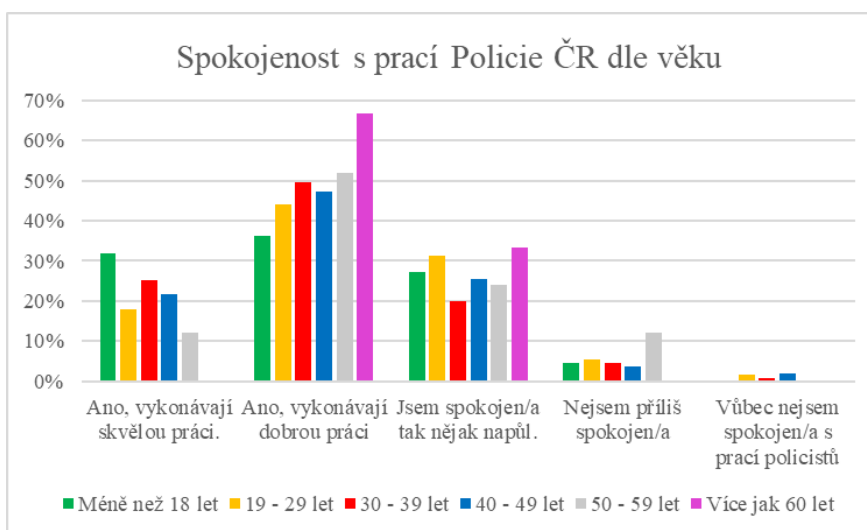
Otázka: *Jste spokojeni s prací Policie České republiky?*

Graf č. 26 Spokojenost s prací Policie ČR dle pohlaví [Zdroj: Vlastní zpracování]

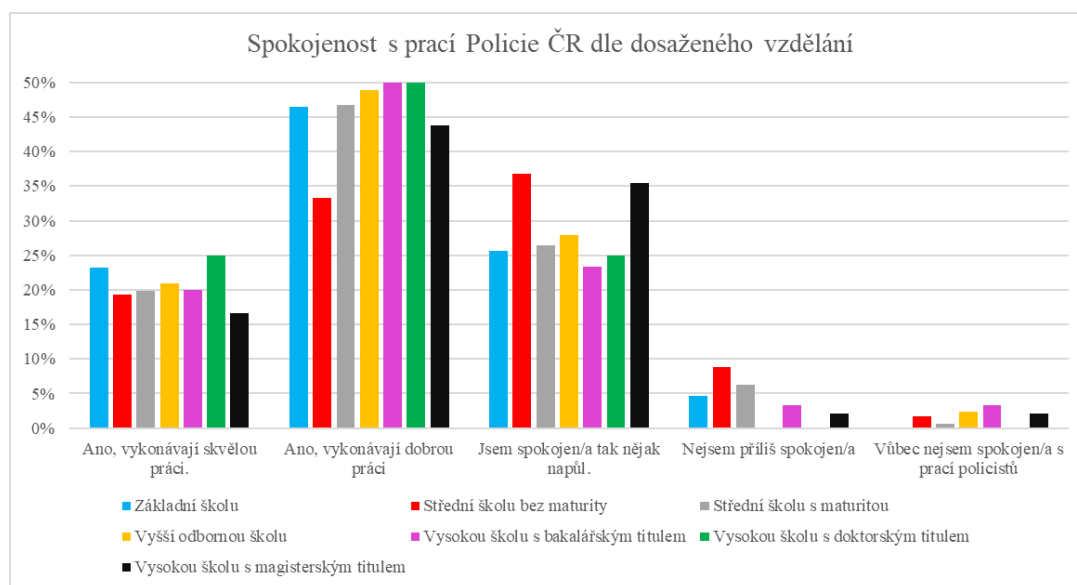
Komentář: Kromě zjišťování informací o tom, jaká Policie ČR je a není, mě také zajímalo, jak na ni pohlížejí obyvatelé. Proto jsem se jich tázala, zda jsou vůbec spokojeni s prací Policie ČR. Z výše uvedeného grafu č. 26 vidíme, že se nejčastěji setkáváme s odpověďmi *Ano, vykonávají dobrou práci* a *Jsem spokojen/a tak nějak napůl*.

Nejlepší hodnocení práce policistů byla hodnocena ve stejném poměru muži i ženami. Oproti tomu četnější odpovědi se začaly od sebe odlišovat. Muži spatřují téměř v 50 %, že policisté vykonávají dobrou práci. Ženy si to myslí také, ale ne v tak velkém měřítku. Ovšem u neutrální odpovědi *Jsem spokojen/a tak nějak napůl* převažují ženy před muži téměř o 10 %.

Graf č. 27 Spokojenost s prací Policie ČR dle věku [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Srovnání spokojenosti s prací Policie dle věku respondentů nám ukazuje, že nejlépe je hodnotí respondenti, kterým je méně než 18 let, oproti respondentům, kteří jsou staří 60 a více let. Právě nejstarší respondenti dominují v nejčtenějších odpovědích. U ostatních respondentů vidíme, že je kladně hodnotí zejména lidé ve věku 30 – 39 let.

Graf č. 28 Spokojenost s prací Policie ČR dle dosaženého vzdělání [Zdroj: Vlastní zpracování]

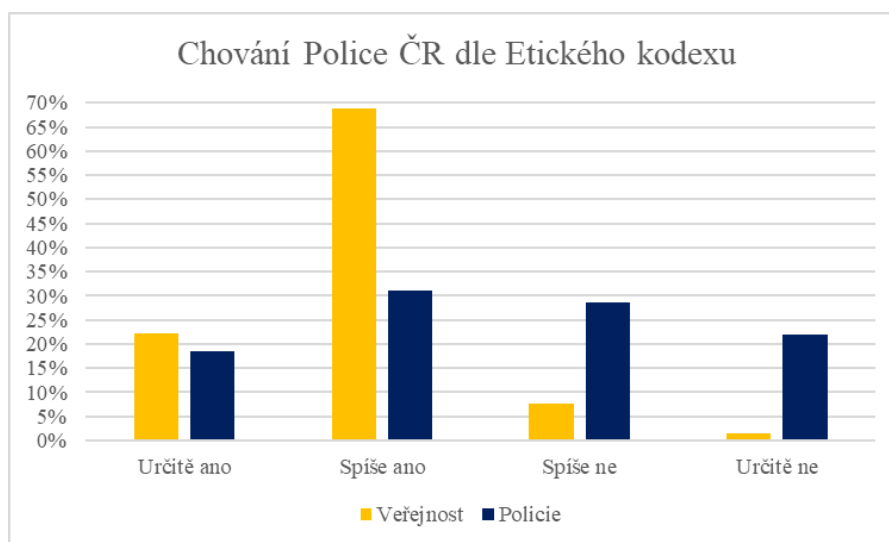
Komentář: Poslední položka spojená se spokojeností s prací Policie ČR se zaměřila na oblast vzdělanosti respondentů. Z odpovědí je vidět, že vysokoškoláci jsou spokojeni více než lidé s maturitou a bez maturity. Neutrální spokojenost dominuje zejména u lidí se střední školou bez maturity a s magisterským titulem.

10.4 Srovnání výsledků dotazníkového šetření

V této kapitole se zaměřím na srovnávání získaných dat z obou dotazníků, které byly zčásti rozebírány výše. Zde se soustředím na porovnávání stejných otázek, které byly kladeny jednak respondentům z řad veřejnosti, tak také z řad Policie ČR. Vždy k otázkám uvedu graf, který pomocí slovního komentáře zhodnotím.

10.4.1 Porovnání č. 1

Otázky: *Řídí se podle Vás Policie ČR Etickým kodexem Policie ČR?
Používáte při výkonu své služby také Etický kodex Policie ČR, ve smyslu, zda se řídíte podle jeho principů?*

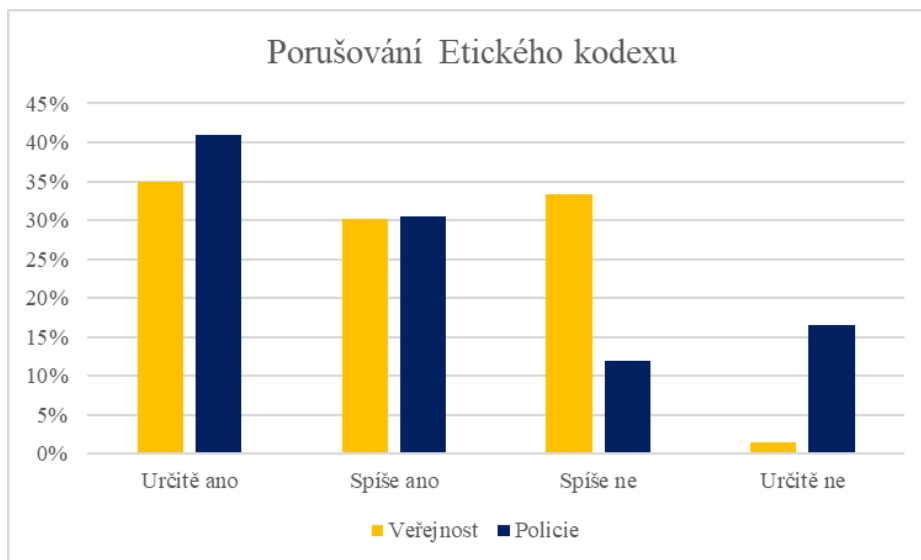

Graf č. 29 Chování Policie ČR dle Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: V obou výše uvedených otázkách jsem se respondentů tázala, zda si myslí, že Policie ČR se ve výkonu své služby chová podle Etického kodexu Policie ČR. Z grafu č. 29 je patrné, že veřejnost policistům zcela důvěřuje a myslí si, že se podle tohoto kodexu chovají. V kontrastu s tímto zjištěním stojí odpovědi policistů, kteří odpovídali, že se podle kodexu spíše nechovají.

10.4.2 Porovnání č. 2

Otázky: *Myslíte si, že u Policie ČR dochází k porušování Etického kodexu? Zaznamenali jste na pracovišti (ve službě) situace, kdy došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR?*

Graf č. 30 Porušování Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování]

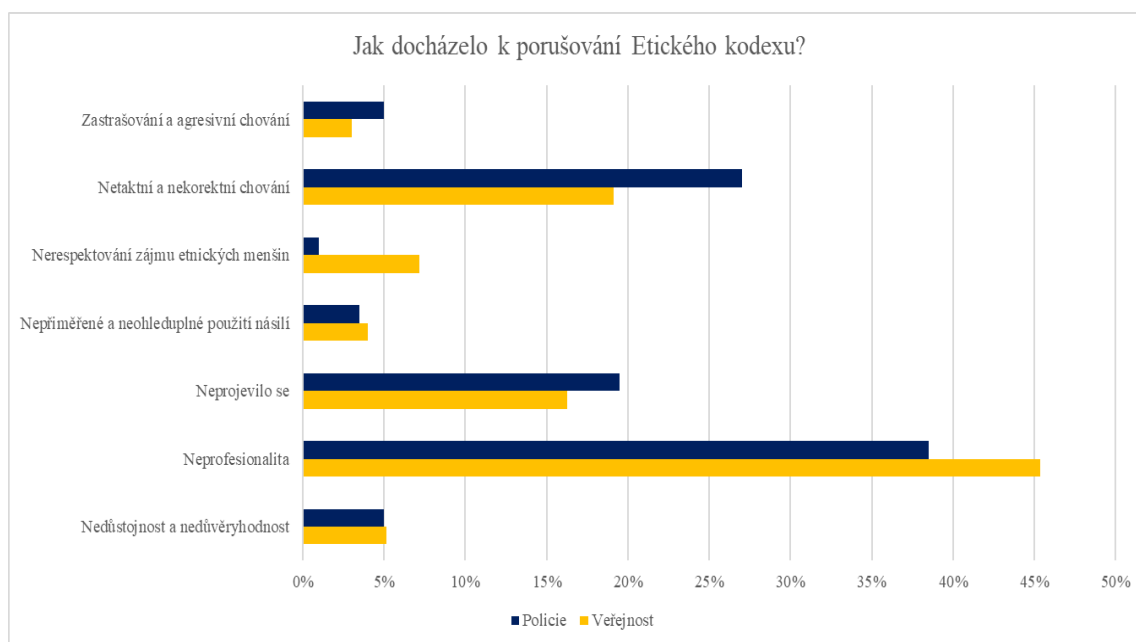
Komentář: Otázky týkající se Etického kodexu Policie ČR jsou také spojeny s jeho porušováním, jak je znázorněno výše. Chtěla jsem porovnat, co si veřejnost myslí s tím, co ve skutečnosti policisté zažívají ve službě.

Veřejnost se domnívá, že k porušování kodexu dochází i přesto, že v předchozím porovnání téměř 90 % respondentů uvedlo, že se kodexem policisté řídí. Zvláštní je i rozdíl mezi veřejností a policisty, kdy sami policisté, a to ve větší míře, zažívají, že k porušování Etického kodexu Policie ČR ve výkonu služby dochází. Myslí si to i více než veřejnost, která má tendenci policisty více podceňovat.

Přesto zde vidíme, že veřejnost jim věří více než oni sami sobě. Názorně to lze vidět i na odpovědi *Spíše ne*, kdy počet respondentů z řad veřejnosti, kteří zvolili tuto možnost, převyšuje počet policejních respondentů asi trojnásobně.

10.4.3 Porovnání č. 3

Otázky: *Zaznamenali jste vůči Vám, že došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR ve smyslu, že některý z příslušníků se k Vám choval následujícím způsobem? Pokud došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR ve vztahu k veřejnosti, jak se nejčastěji projevilo?*

Graf č. 31 Jak docházelo k porušování EK? [Zdroj: Vlastní zpracování]

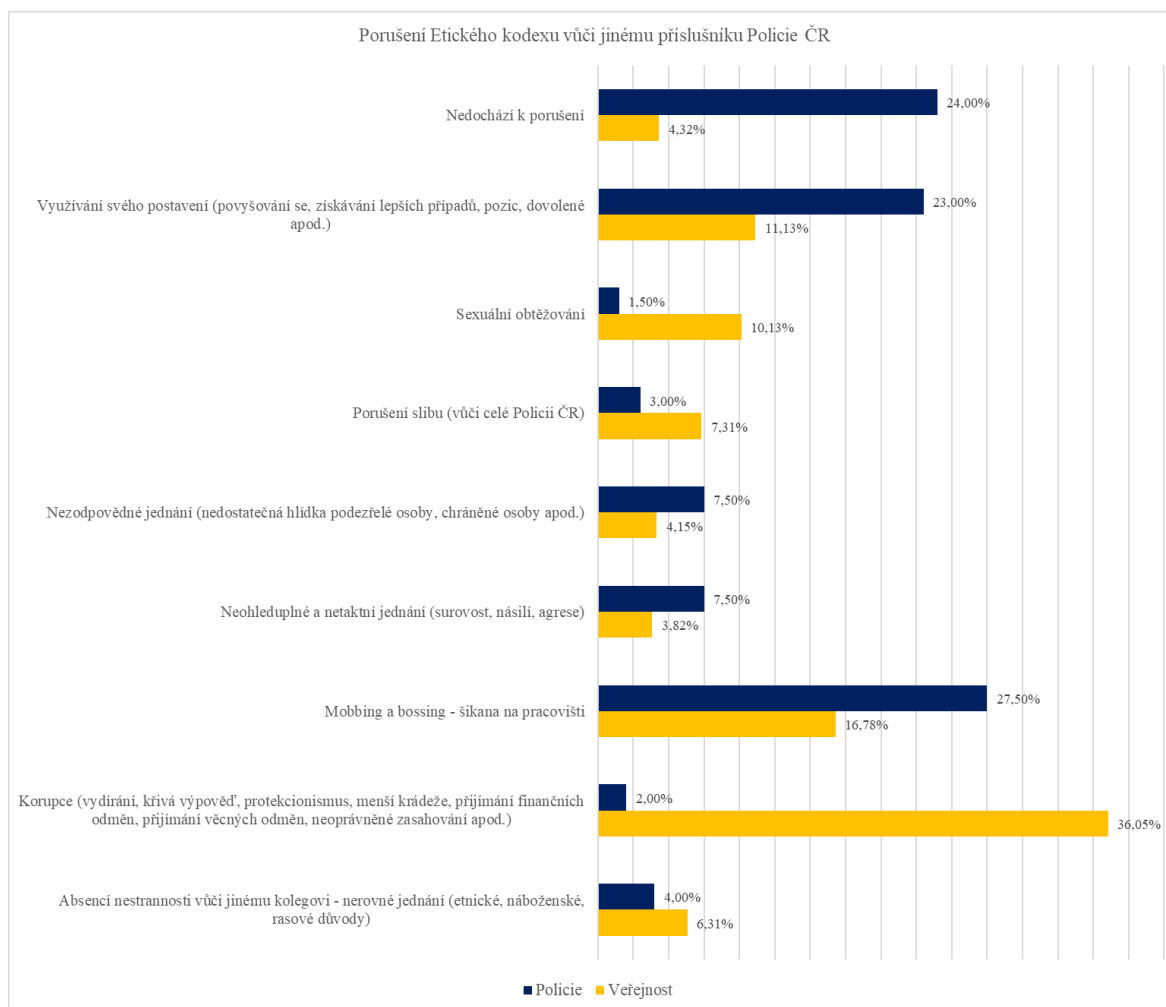
Komentář: Z předchozího srovnání jsem zjistila, že dle Policie ČR opravdu dochází k porušování etického kodexu. Tuto odpověď jsem trochu předpokládala a z tohoto důvodu jsem se obou skupin respondentů ptala, jak se porušení kodexu projevilo v praxi.

U obou skupin jednoznačně vyhrála *neprofesionalita*. Z grafu č. 31 je patrné, že téměř 50 % veřejnosti se setkala s policistou, který se nedokázal chovat profesionálně vůči občanovi. Sami policisté to spatřovali stejně a uváděli, že ve výkonu služby se oni sami či jejich kolegové chovali neprofesionálně a tímto chováním tak poskvřnili jméno celého sboru.

Kromě neprofesionálního chování uvádějí také netaktní a nekorektní chování. Přesto se tu setkáváme i s případy, kdy k porušování kodexu nedochází. Nemůžeme tak o všech policistech říci, že se chovají neprofesionálně. Mají mezi sebou také kolegy, kteří se řídí kodexem a snaží se Policii ČR reprezentovat dobrým jménem. Toto si také myslí téměř pětina veřejnosti.

10.4.4 Porovnání č. 4

Otázky: *Pokud dojde u Policie ČR k porušení Etického kodexu ve vztahu k jinému kolegovi, jak si myslíte, že se toto porušení nejčastěji projeví?*
Pokud došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR ve vztahu k jinému policistovi, jak se nejčastěji projevilo?

Graf č. 32 Porušení EK vůči jinému příslušníku Policie ČR [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: Z pohledu samotných policistů se porušování kodexu na pracovišti projevuje nejčastěji šikanou, a to buď mobbingem či bossingem. Druhá nejčastější odpověď je *Využívání svého postavení*. Z toho je patrné, že u Policie ČR dochází k jakési nadřazenosti jednotlivců nad ostatními.

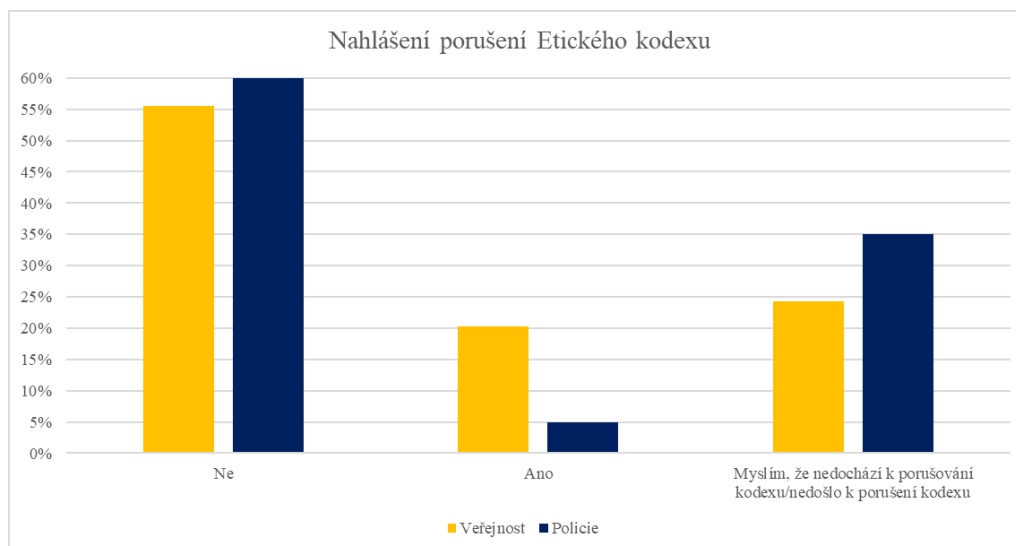
Veřejnost se domnívá, že u Policie ČR dochází nejvíce ke korupci případně mobbingu či bossingu. Respondenti z veřejnosti se nejčastěji domnívají, že u Policie ČR dochází ke korupci. Policisté uvedli, že se s korupcí setkali pouze ve 2 % případů. Tento rozdíl je dle mého názoru také díky tomu, že z okolí posloucháme, jak moc je náš stát a celá státní aparatura zkorumpovaná, a tak si nedokážeme vytvořit vlastní názor na to, jak to u Policie ČR skutečně vypadá.

Z výše uvedených dat jsem zjistila, že u Policie ČR ve skutečnosti dochází více k šikaně na pracovišti než ke korupci. Také policisté využívají svého postavení. Přesto jsou zde také případy, kdy se policisté nesečkali s žádným porušováním etického kodexu.

10.4.5 Porovnání č. 5

Otázky: *Dojde-li u policistů ČR k porušení Etického kodexu Policie ČR, myslíte si, že ji ohlásí?*

Došlo někdy k situaci, kdy jste ohlásil/a porušení Etického kodexu Policie ČR? Ve smyslu, že Váš kolega či kolegové kodex porušili.

Graf č. 33 Nahlášení porušení Etického kodexu [Zdroj: Vlastní zpracování]

Komentář: V poslední srovnávací otázce jsem se zaměřila na porušení kodexu ve smyslu, zda jej policisté ohlásí. V této otázce jsem opět předpokládala, že si veřejnost bude myslet, že k nahlášení porušení etického kodexu u Policii ČR nedojde. Toto se potvrdilo na základě získaných dat. Ovšem u Policie ČR jsem předpokládala, že bude docházet naopak k nahlásování porušení kodexu. Z grafu č. 33 je však dobře vidět, že dokonce policisté v 60 % porušení etického kodexu neohlašují.

Samozřejmě jsou tu stále i situace, kdy se policisté chovají eticky a k porušování kodexu, tedy ani k neprofesionalitě, šikaně, násilí apod. na pracovišti nedochází. Podle grafu č. 33 takto dokonce odpovědělo více policistů než respondentů z řad veřejnosti, a to v poměru 2/3. Toto zjištění je velmi pozitivní, jelikož ukazuje, že část policistů jedná v souladu s etickým kodexem.

11 Vyhodnocení hypotéz

Policie – hypotéza č. 1: Lze předpokládat, že 100 % policistů ČR je seznámeno s Etickým kodexem Policie ČR.

Po vyhodnocení odpovědí od respondentů mohu konstatovat, že 90 % policistů ČR uvedlo, že byli seznámeni s Etickým kodexem Policie ČR. Seznámeni s ním byli buď na Policejní akademii ČR (11,5 %), při nástupu do služebního poměru (61,5 %), nebo jejich nadřízeným (7,5 %). Někteří uvedli, že se s ním museli seznámit sami (14,5 %), přesto ho znají. Pouze 5 % uvedlo, že s ním seznámeno nebylo vůbec.

Mohu tak konstatovat, že hypotéza byla **vyvrácena**, jelikož analýza šetření neodpovídá zkoumané hypotéze.

Policie – hypotéza č. 2: Lze předpokládat, že nejméně 75 % policistů se ke svým kolegům chová podle principů Etického kodexu Policie ČR.

Po sběru a analýze získaných dat o respondentů Policie ČR jsem vyhodnotila, že 38 % respondentů uvedlo, že se na pracovišti ke svým kolegům chová podle principů Etického kodexu Policie ČR. Chovají se k nim profesionálně, nestranně, ohleduplně a s odpovědností. Zajímavé bylo spíše sledovat opačný jev.

Více jak nadpoloviční většina oslovených respondentů Policie ČR uvedla, že na pracovišti se ke svým kolegům nechovají podle principů Etického kodexu Policie ČR. V této otázce tak odpovědělo 44,5 % respondentů, že se takto spíše nechovají a 17,5 %, že se tak vůbec nechovají ke svým kolegům.

Po vyhodnocení dat mohu konstatovat, že hypotéza je **vyvrácena**.

Policie – hypotéza č. 3: Lze předpokládat, že nejméně 70 % policistů neporušuje Etický kodex Policie ČR.

Při vyvrácení nebo potvrzení této hypotézy jsem vyhodnocovala data, která se týkala dvou otázek. V první otázce jsem se tázala respondentů, zda došlo k situaci, ve které byl Etický kodex Policie ČR porušen během služby. Po analýze dat jsem vyhodnotila, 72 % policejních respondentů uvedlo, že kodex byl porušený. Pouze 28 % respondentů uvedlo, že během jejich služby nedošlo k porušení Etického kodexu Policie ČR.

Druhá otázka spojená s touto hypotézou se týkala každého jednotlivce, který se účastnil dotazníkového šetření. Tázala jsem se jich, zda oni sami někdy porušili Etický kodex Policie ČR.

Z následujícího sběru dat jsem vyhodnotila, že pouze 10 % policistů si je jistých, že tento kodex nikdy neporušili. Zbýlých 90 % odpovědělo, buď ano, a to úmyslně či neúmyslně, ostatní, že si toho nejsou vědomi.

Z těchto získaných a vyhodnocených dat je tato hypotéza **vyvrácena**.

Policie – hypotéza č. 4: Lze předpokládat, že alespoň 50 % policistů se chová eticky i mimo službu.

Výsledky dat, které byly zpracovány pro závěr této hypotézy ukazují, že 89 % policistů se chová i mimo službu podle Etického kodexu Policie ČR. Zbýlých 11 % respondentů uvedlo, že se takto spíše a určitě nechovají.

Pro důkladnější analýzu byla pro tuto hypotézu vyhodnocena otázka, zda si sami policisté myslí, že i jejich kolegové se chovají eticky mimo službu. Respondenti uvedli, že 67,5 % z nich si to o svých kolezích myslí, zbýlých 32,5 % uvedlo, že si nemyslí, že by se jejich kolegové chovali podle Etického kodexu Policie ČR i mimo službu.

Z těchto získaných a zanalyzovaných dat mohu uvést, že hypotéza je **potvrzena**.

Veřejnost – hypotéza č. 5: Lze předpokládat, že alespoň 50 % veřejnosti je spokojeno s prací Policii ČR.

Vyhodnocení dotazníkového šetření ukázalo, že pro tuto hypotézu se vyjádřilo 602 respondentů. Z toho 65,7 % uvedlo, že jsou s prací Policie ČR velmi či dobře spokojeni. Neutrální postoj vyjádřilo 27,7 % respondentů. Negativně se vyjádřilo 6,4 % respondentů.

Z výsledků vidíme, že více jak 50 % respondentů uvedlo, že je spokojeno s prací Policie ČR, z tohoto důvodu je hypotéza **potvrzena**.

Veřejnost – hypotéza č. 6: Lze předpokládat, že nejméně 75 % veřejnosti si myslí, že se policisté řídí Etickým kodexem Policie ČR.

Po vyhodnocení dat na tuto hypotézu jsem zjistila, že 90,9 % respondentů se domnívá, že se příslušníci Policie ČR chovají podle principů Etického kodexu Policie ČR. Myslí si o nich, že jsou profesionálními, nestrannými, odpovědnými a ohleduplnými ve výkonu svého povolání a také bezúhonnými. Zbýlých 9,1 % respondentů uvedlo, že si nemyslí, že by se policisté řídili a vykonávali svou práci dle zmíněného kodexu.

Po analýze dat tak mohu tuto hypotézu označit za **potvrzenou**.

Veřejnost – hypotéza č. 7: Lze předpokládat, že nejméně 75 % veřejnosti se domnívá, že u Policie ČR nedochází k porušování Etického kodexu Policie ČR.

Po analýze získaných dat jsem mohla vyhodnotit tuto hypotézu. Respondenti uvedli, že u Policie ČR spatřují porušení Etického kodexu Policie ČR, a to hned v 65,1 % případů. Ostatních 34,9 % uvedlo, že si myslí, že u Policie ČR nedochází k porušování kodexu, tedy ani ke korupci.

Hypotéza je tímto **vyvrácena**.

Veřejnost – hypotéza č. 8: Lze předpokládat, že nejméně 75 % veřejnosti pohlíží na policisty jako na profesionály.

Zde jsem se tázala obyvatel ČR, co si myslí o policistech z hlediska profesionality. Většina respondentů uvedla, že na policisty pohlíží z 55,5 % pozitivně. Neutrálně je hodnotilo 27,4 % respondentů, negativně 17,2 %.

Tímto šetřením je hypotéza **vyvrácena**.

12 Výsledky a diskuse

12.1 Dotazník č. 1

Po provedené analýze výsledků dotazníku č. 1 jsem zjistila, že příslušníci Policie ČR se seznamují s Etickým kodexem Policie ČR nejčastěji při vstupu do zaměstnání. Část z nich se s kodexem musela seznámit sama (nejčastěji k tomu docházelo u žen), případně vyučujícími na Policejní akademii ČR. Pouze 5 % respondentů nebylo s kodexem seznámeno. Z tohoto důvodu mohu konstatovat, že Policie ČR se snaží policisty co nejvíce seznámit s etickým kodexem s nástupem do služebního poměru.

Z hlediska znalostí obsahu Etického kodexu Policie ČR dominovaly ženy, které určily 4 z 5 správných odpovědí. Z hlediska vzdělání znali obsah etického kodexu převážně policisté s vyšším dosaženým vzděláním.

Etický kodex Policie ČR je dle mého názoru důležitou součástí profese policisty. Z tohoto důvodu jsem zjišťovala, co si o jeho užitečnosti a potřebnosti myslí sami policisté. Z analyzovaných dat bylo patrné, že nadpoloviční většina respondentů uvedla, že jim pomáhá ve výkonu služby, ale shledávají ho pouze jako praktickou součást. Respondenti s magisterským titulem uvedli, že kodex berou za důležitou součást policejní profese. Z pohledu mužů a žen jsem získala výsledky, které ukazovaly, že ženám přijde kodex více nepostradatelný a důležitý, než tomu bylo u mužů.

Základní hodnoty etického kodexu představují ctnosti, kterými by měl být vybaven každý policista. Právě z tohoto důvodu jsem chtěla zjistit, zda sami policisté tyto hodnoty znají a zda jim pomáhají ve výkonu služby. Zanalyzovaná data ukázala, že respondentům tyto hodnoty spíše nepomáhají. Nejčastěji jsem se s touto odpovědí setkala u policistů ve věku 19–29 let, kteří jsou u Policie ČR nejkratší dobu. Naopak respondenti ve věku 50–59 uvedli, že jim základní hodnoty na pracovišti spíše pomáhají.

Etické principy zasahují i do životů policistů. Sami policisté toto potvrdili. Nadpoloviční většina policistů se podle etických principů chová i ve svém soukromém životě a stejně tak si nadpoloviční většina policistů totéž myslí i o svých kolezích.

Ve svém životě se tedy principy kodexu řídí. Jsou však situace, kdy kodex mohou porušit. Většina respondentů se ve výkonu povolání setkala s porušením Etického kodexu Policie ČR, ale neohlásila to. Docházelo k neetickému chování jednak vůči jim – mobbing, bossing, ale také vůči veřejnosti – neprofesionalita, netaktní a nekorektní chování.

Ovšem jsou tu také případy, kde se policisté s porušováním kodexu nesetkali. Poslední otázkou jsem se ptala, zda oni sami kodex porušili. Nadpoloviční většina uvedla, že si toho není vědoma. Ostatní, že kodex porušili úmyslně či neúmyslně. Pouze 5 % policistů uvedlo, že kodex nikdy neporušili.

12.2 Dotazník č. 2

V druhé části praktické práce jsem se zabývala pohledem veřejnosti na Policii ČR z hlediska znalosti Etického kodexu Policie ČR.

V první řadě jsem chtěla zjistit, zda veřejnost slyšela o Etickém kodexu Policie ČR. Nadpoloviční většina respondentů uvedla, že o něm slyšela. Tito lidé nejčastěji dosahovali vyššího vzdělání. Výjimkou však byli magistři, kteří téměř v 40 % netušili, že se Policie ČR řídí dle etických principů. Ze vzorku respondentů, který se účastnil mého výzkumu, nemohu usuzovat, že všichni magistři nemají ponětí o existenci etického kodexu. Může jít pouze o shodu náhod.

Etický kodex Policie ČR obsahuje základní hodnoty, kterými se mají policisté řídit. Proto mě zajímalo, jak tyto hodnoty shledávají sami občané. Základními hodnotami jsou profesionalita, odpovědnost, ohleduplnost, nestrannost a bezúhonnost. Správně respondenti určili 4 z 5 správných odpovědí. Do průzkumu jsem zařadila nesprávné odpovědi, abych zjistila, co respondenti nejvíce od policistů očekávají. Jedna ze špatných odpovědí byla *spravedlivost*, kterou zvolila nadpoloviční většina respondentů. Z hlediska vzdělání respondentů správně odpovídali respondenti s vysokoškolským vzděláním.

Policisté se musí řídit principy etického kodexu. Právě proto, jsem se tázala veřejnosti, zda se domnívají, že se Policie ČR řídí těmito principy. Zde 90,9 % respondentů uvedlo, že se policisté dle principů etického kodexu chovají. Na otázku, zda dochází k porušování kodexu si veřejnost tak trochu protirečila, jelikož v nadpoloviční většině označila odpovědi *Určitě* a *Spíše ano*, tedy, že policisté porušují principy etického kodexu.

Jaký typ porušení se nejčastěji dle veřejnosti u Policie ČR vyskytuje? Dominovaly zde odpovědi *Přijetí úplatku* a *Zneužívání pravomoci úřední osoby*. Z hlediska pohlaví u mužů dominovalo *Zneužívání pravomoci úřední osoby*, u žen *Přijetí úplatků*. Rozdíl činil 7 %. Z hlediska věku se lidé starší 60 let nejvíce domnívali, že u Policie ČR dochází k *Přijetí úplatků*, naproti tomu *Zneužívání svého postavení* nejčteněji zvolili respondenti ve věkové kategorii 30–39 let.

Poslední část dotazníkového šetření se týkala spokojenosti respondentů s prací policisty. Policistu měli ohodnotit na škále 1–5, kde 1 znamenala, že jsou velice spokojeni s prací policisty, 5 opak. Policisté byli hodnoceni z hlediska profesionality, nestrannosti, odpovědnosti, ohleduplnosti a bezúhonnosti. Po zjištěných výsledcích se policisté v průměru pohybovali mezi hranicí 2–3. Nejlépe byli hodnoceni za svoji bezúhonnost a nejhůře za svoji odpovědnost.

Celková spokojenost s Policií ČR byla hodnocena kladně. Nadpoloviční většina respondentů uvedla, že policisté dle nich vykonávají dobrou práci. Více si toto mysleli muži než ženy. Ženy se spíše přikláněly k možnosti, že jsou spokojeny s prací policistů na průměrné úrovni. Z hlediska věku byli nejvíce spokojeni lidé, kterým bylo méně než 18 let a více než 60 let. Poslední hledisko se týkalo dosaženého vzdělání. Zde byli s prací policistů více spokojeni lidé s vysokoškolským a základním vzděláním než respondenti se střední školou bez maturity.

12.3 Porovnání skupin respondentů

Poslední část praktické části se týkala porovnání odpovědí mezi respondenty z řad Policie ČR a z řad veřejnosti, která souvisela s pohledem na Policii ČR z hlediska dodržování Etického kodexu Policie ČR.

Nejprve jsem se zaměřila na porovnání otázek, které byly postaveny na základě toho, zda se Policie ČR řídí etickým kodexem. Z pohledu veřejnosti se Policie ČR jednoznačně řídí dle principů etického kodexu. Policisté na to nahlíží naopak. Uvádějí, že se podle etických principů v praxi spíše nechovají.

Poté mě zajímal celkový pohled obou skupin respondentů na to, zda si myslí, že dochází k porušování tohoto kodexu. Respondenti z řad veřejnosti uvedli v 65 %, že si myslí, že k porušování etického kodexu u Policie ČR dochází. Přesto, že v minulé odpovědi policistům téměř 100 % důvěřovali. U policistů byla odpověď podobná. Přes 70 % z nich uvedlo, že se setkali s porušováním etického kodexu.

Porušování kodexu mohlo proběhnout na dvou rovinách – ve vztahu k veřejnosti a ve vztahu k jinému policistovi. Z hlediska veřejnosti se nejčastěji neetické chování projevilo neprofesionalitou a netaktním, nekorektním chováním. Takto odpověděly obě skupiny respondentů. Oproti tomu z hlediska ve vztahu jinému policistovi se odpovědi lišily. Veřejnost se domnívala, že u Policie ČR nejčastěji dochází ke korupci. Oproti tomu policisté uvedli, že se v praxi nejčastěji setkávají s mobbingem a bossingem. Ovšem byla tu také odpověď, že se policisté nesečkali s porušováním etického kodexu.

Poslední srovnání se týkalo ohlášení neetického chování. Zde jsem předpokládala, že veřejnost bude dominovat v odpovědi *Ne*, tedy nedošlo k nahlášení neetického chování. Přesto zde dominovali policisté. Veřejnost naopak ve větší míře odpovídala, že policisté neetické chování ohlásí. Velké procento policistů také uvedlo, že k neetickému chování nedošlo.

12.4 Navrhovaná opatření

Policisté ČR podle mého názoru vykonávají skvělou práci. Podle zjištěných dat z dotazníkového šetření to však není dostačující. Proto bych navrhovala několik možností, které by mohly pomoci vylepšit celkový pohled veřejnosti na Policii ČR.

Opatření navazující na získaná data

Nejprve bych chtěla navrhnout několik opatření, která přímo souvisejí s výsledky dotazníkového šetření. Policisté nejčastěji uváděli, že se ve výkonu služby setkávají s mobbingem, případně bossingem. Tedy se šikanou na pracovišti. Kromě toho také dochází k neetickému chování mezi kolegy policejního sboru. Někteří z nich dokonce využívají svého postavení za účelem prosazení svých zájmů. Z tohoto důvodu bych Policii ČR navrhovala, aby se zaměřila na interní vztahy příslušníků celého veřejného sboru.

Mělo by dojít k lepšímu seznamování policistů s etickým kodexem, případně i během výkonu služby, jelikož velká část respondentů ani netuší, co je jeho obsahem. Také by se měla zaměřit na potírání neetického chování. Měla by policisty seznámit s možností anonymního nahlášení na linku důvěry, aniž by byli shledáni, že jsou udavači svých kolegů. To by mělo zamezit šikaně, která se vyskytuje v řadách Policie ČR a tím zlepšit celkové vztahy na pracovišti.

Vzdělání

První oblastí, na kterou je třeba se zaměřit, je vzdělávání. Ze získaných dat jsem zjistila, že nejpočetnější skupinou policistů jsou lidé s maturitou. Z tohoto důvodu bych Policii ČR navrhovala, aby nabízeli svým zaměstnancům možnost celoživotního vzdělávání. Získané vzdělání a poznatky z toho plynoucí by následně mohly policisté použít ve výkonu své služby – mohli by se chovat více s nadhledem a profesionálněji, než je tomu doposud.

Policie ČR nabízí také mnoho kurzů a seminářů, které pomáhají zdokonalovat schopnosti a dovednosti svých příslušníků. Zároveň mají policisté šanci si vzdělání dodělávat v průběhu svého pracovního poměru. Policie by měla své zaměstnance motivovat k neustálému vzdělávání, ale hlavně by jim měla poskytnout vhodné podmínky.

K tomuto napomáhá Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy, který společně s Ministerstvem vnitra a Policejní akademií realizuje tyto vzdělávací programy, které mohou policisté využít.¹²⁵ Přesto bych si, na základně informací od oslovených informátorů z řad policistů, dokázala představit větší podporu při zapojování příslušníků Policie do těchto vzdělávacích programů.

Jedním z navrhovaných opatření je, aby docházelo k větší iniciativě z řad samotné Policie ČR, která by pro své stávající či nově příchozí zaměstnance realizovala workshopy, které by jim pomohly zlepšit jejich schopnosti. Mohlo by se jednat o širokou nabídku kurzů – od kurzů spojených s myšlením až po kurzy pro větší fyzickou zdatnost. Nesmí se opomenout ani kurzy a workshopy, které policisty připraví na nečekané situace. Zneškodnění pachatele, co dělat při živelné katastrofě, jak přistupovat ke zraněnému, jak pomoci sebevrahům, jak dopadnout zločince, jak eticky jednat nebo jak být příkladným policistou. Možností je samozřejmě spousta. Forma kurzu může mít také více podob. Kurzy by nejčastěji navštěvovali policisté osobně, avšak některé oblasti by stačily pokrýt i kurzy eLearningové. Možnou pomůckou do budoucna by se mohla stát virtuální realita. V současné době se tento typ tréninku rozmáhá především na půdě Spojených států amerických, ale nebude dlouho trvat a tato metoda se rozšíří do celého světa. Simulací nejrůznějších typů situací je možno policisty připravit na určité modelové scénáře.

¹²⁵ Policie České republiky: Služba veřejnosti a prestižní povolání [online]. Policie ČR, 2018 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-policejního-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx>

Všechny tyto kurzy by pomohly policistům se seberealizovat. Věděli by, že na ně čeká přátelské prostředí, ve kterém si mohou najít dobré přátele, ale také sami sebe. Policistům by tyto změny také prospěly z pohledu celkového nasazení, kdy může docházet k syndromu vyhoření. Těmito kurzy by se mohlo bojovat proti určitému stereotypu, který s rutinní prací neodmyslitelně souvisí. Policisté by také získali plno nových informací a zkušeností, které by mohli využít nejen pro svou práci a kariéru, ale také pro svůj další osobní rozvoj.

Dny otevřených dveří

Dny otevřených dveří máme spíše spojené se školami, přesto by bylo zajímavé, kdyby Policie ČR nabízela možnost skupinám ze škol prohlídku policejních služeben či policejního prezidia. Zároveň by tak policie detailněji seznámila žáky a studenty s každodenním chodem. Studentům by mohly být nabízeny workshopy, které by je seznámili s kriminalistickými metodami, střelbou ze zbraně, první pomocí, ale také třeba s různými modelovými situacemi s vystupováním a jednáním s občany.

Předchozím odstavcem bych chtěla říci, že by se měla Policie ČR více iniciovat vůči veřejnosti. Nejlepší by bylo začít pracovat s dětmi, které by se již od útlého věku, pokud se tyto programy podaří vhodně nastavit, mohly seznámit s prací policie. Možná by se tak dala zlepšit stávající situace, kdy z mého pohledu chybí respekt veřejnosti k práci policie.

V některých služebnách už fungují dny otevřených dveří, kdy policisté široké veřejnosti představí techniku a také prostory, ve kterých pracují. Přesto by bylo dobré, kdyby docházelo k jedné či dvěma akcím za rok, kdy by kromě studentů měli také ostatní občané možnost okusit něco málo z policejní práce. Například možnost vyzkoušet si fyzické či psychické testy, brát otisky, naučit se základy sebeobranu či jiné aktivity spojené s prací policisty.

Těmito způsoby by se navzájem lépe poznávali dvě skupiny, které k sobě v současné době jen těžko nacházejí určité sympatie – policisté a veřejnost. Veřejnost by tak měla větší šanci poznat, jak to chodí u Policie ČR a třeba si poupravit názor. Fungovalo by to samozřejmě i opačně, kdy by se policisté mohli dozvědět určitou zpětnou vazbu od zástupců veřejnosti. Není horší věc, než se uzavřít do vlastní skupiny a nebrat v potaz názory skupin jiných.

Whistleblowing

Návrh tohoto opatření není už tak pozitivně stavěný jako výše uvedené. Whistleblowing jsem vybrala díky získaným datům z dotazníkového šetření, ze kterých jsem se dozvěděla, že se policisté setkávají s porušováním Etického kodexu na svém pracovišti. Proto jedno z navrhovaných opatření je také program Whistleblowing.¹²⁶ Jedná se o program, kde mohou zaměstnanci oznámit trestněprávní jednání, se kterým se setkávají na svém pracovišti.

Policisté by tak měli možnost anonymně nahlásit porušení kodexu, které se mohlo projevit v jakékoli formě – od šikany na pracovišti, přes neprofesionalitu spojenou s netaktním a nekorektním chováním až po korupci či sexuální obtěžování.

Tímto by se mohlo zamezit opakování případů porušování Etického kodexu Policie ČR. Bylo by však nutné, aby se o tomto programu policisté také dozvěděli, a to nejlépe při nástupu do služebního poměru. Na škodu by také nebylo periodické připomínání stávajícím pracovníkům o existenci této možnosti anonymního nahlášení.

Sociální sítě

V dnešní době se většina veřejnosti pohybuje na sociálních sítích. Vyhledávají, sdílejí, lajkují. Z tohoto důvodu jsem se také zaměřila na policejní stránky, které jsou jednak na Facebooku, tak také na Twitteru. Policie ČR má na obou těchto sociálních platformách ověřený účet. Pro benchmarkový vzor není třeba chodit daleko. Jako příklad jsem si vybrala twitterový účet veřejného sboru hasičů v Praze. Ti oznamují jakoukoli akci, která je spojena s případným nebezpečím, prostřednictvím Twitteru téměř okamžitě. Tato oznámení jsou navíc doprovázena náležitým postupem, co by měli občané dělat, když se vyskytnou v blízkosti nebezpečného místa, jak postupovat při drobných nebezpečných situacích nebo jak postupovat při poskytování první pomoci. U Policie ČR jsem žádné podobné komentáře nenašla, což nemusí znamenat, že občany nevarují. Přesto mi to přišlo jako jedno z mnoha zlepšení, které může Policie ČR zlepšit a tím také zlepšit informovanost veřejnosti o tom, co její jednotky vykonávají, případně jakému místu se mají občané vyhnout či co dělat v konkrétních situacích.

¹²⁶ HRUŠKA, Marek. Whistleblowing v českém právním prostředí. Epraco.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/whistleblowing-v-ceskem-pravnim-prostredi-105650.html>

13 Závěr

Cílem diplomové práce bylo porovnat dva pohledy na Etický kodex Policie ČR, jednak z pohledu samotných příslušníků Policie ČR a jednak z pohledu veřejnosti, Na základě zjištěných výsledků se následně pokusit navrhnout zlepšení stávajícího stavu. Abych došla k tomuto cíli, musela jsem si vytvořit ucelený přehled o etice, morálce, veřejné správě, etickém kodexu a Policii ČR, který jsem získala díky prostudované odborné literatuře.

Pomocí kvantitativního výzkumu, který byl proveden na dvou skupinách respondentů z řad Policie ČR a široké veřejnosti, jsem se snažila zjistit, co si společnost a sami policisté myslí o Etickém kodexu Policie ČR, zda dochází k jeho dodržování, či naopak k jeho porušování. Dílčí cíle práce měly zjistit, zda policisté znají etický kodex dle obsahu, zda se chovají dle principů etického kodexu, či zda nedochází k neetickému chování. Tyto dílčí cíle byly vytvořeny pro příslušníky Policie ČR. Pro veřejnost jsem si stanovila podobné dílčí cíle, které měly pomoci zjistit, jak je veřejnost spokojena s prací Policie ČR a zda se domnívá, že policisté porušují etický kodex.

Výzkum přinesl dva náhledy na práci Policie ČR. Respondenti z řad veřejnosti uváděli, že jsou spokojeni s prací Policie ČR a myslí si, že se její příslušníci řídí principy etického kodexu. Z hlediska možného porušování kodexu mě výsledky výzkumu dovedly k odpovědi, že i přes pozitivní pohled veřejnosti na policii se veřejnost stále domnívá, že u Policie ČR dochází k porušování kodexu, a to zejména neprofesionálním, netaktním a nekorektním chováním vůči obyvatelům České republiky. Zároveň se domnívají, že na pracovišti u policistů také dochází k porušování kodexu, což se projevuje zejména korupcí a zneužíváním svého postavení.

Z odpovědí policistů jsem získala data, která ukazují, že se příslušníci veřejného sboru na pracovišti potýkají s porušováním kodexu v podobě šikany a zneužívání postavení jednotlivých členů sboru. Poměrně velká část respondentů však také uvedla, že k porušování Etického kodexu Policie ČR na pracovišti nedochází. Ve vztahu k veřejnosti se policisté shodují s názorem respondentů z řad veřejnosti, že se porušení kodexu nejčastěji projevuje neprofesionálním a nekorektním chováním.

Výsledky provedeného kvantitativního výzkumu mohou sloužit Policii ČR k utvoření představy, jak etický kodex napomáhá příslušníkům Policie ČR k výkonu jejich práce.

Zároveň se mohou seznámit s názory respondentů z řad veřejnosti a jejich pohledu na Policii ČR, případně využít závěry této práce pro zlepšení stávající situace.

Na základě analýzy dotazníkového šetření byly navrženy některé oblasti zlepšení. V první řadě jsem navrhovala, aby došlo k lepšímu proškolení policistů z principů Etického kodexu Policie ČR. Velká část si není jistá, co jsou principy a jaký je obsah kodexu. Jak se tedy policisté mají správně řídit etickým kodexem, když jej dobře neznají? Další oblastí zlepšení je i lepší vzdělání, které policistům pomůže rozvíjet se po psychické i fyzické stránce. Dny otevřených dveří by mohly pomoci veřejnému sboru v lepším vnímání veřejnosti. Zájemci by tak měli možnost poznat, jak Policie ČR funguje a třeba si i upravit názor na tuto organizaci. Jelikož u Policie ČR také dochází k neetickému chování, doporučila jsem, aby využili program Whistleblowing, který policistům pomůže anonymně ohlásit neetické chování svého kolegy. Posledním navrhovaným opatřením je aktivnější využívání sociálních sítí, které by občanům zprostředkovali lepší orientaci v dění u Policie ČR.

V současném světě je etika nepostradatelnou součástí lidské společnosti. Učí nás, jak být lepšími sami k sobě, ale především k druhým. Právě proto je důležité, aby příslušníci veřejného sboru, ale také představitelé státu, byli těmi, kteří půjdou příkladem a budou určovat základní etické standardy. V současné době tomu tak bohužel není a projevuje se to na atmosféře naší společnosti a v každodenním životě.

Pokud se něco v naší společnosti nezmění, bude etika postupem času zapomenuta a budeme žít v prostředí, kde přetrvá pouze násilí, agrese a strach.

14 Seznam použitých zdrojů

Bibliografické zdroje

1. AGAFONOVÁ, Mária. *Etika: vysokoškolské učebné texty*. Košice: Katedra spoločenských vied, Technická univerzita, 2006, 70 s. ISBN 80-7099-649.
2. ANZENBACHER, Arno. Úvod do etiky. Překlad Karel Šprunk. Vyd. v tomto překl. 3., V nakl. Academia 2. Praha: Academia, 2001. 292 s. ISBN 80-7192-698-1.
3. *Blackwellova encyklopedie politického myšlení*. ed. David Miller ... [et al.] ; přel. Jana Kuchtová, Ivo Lukáš, Jana Ogrocká. Brno : CDK, 1995. xiii, 580 s. (Nové obzory) ISBN 8085617471.
4. BLECHA, Ivan. *Filosofie*. 4., opr. a rozš. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. 279 s. ISBN 80-7182-147-0.
5. BRUGGER, Walter aj. *Filosofický slovník*. Překlad Ladislav Benyovszky. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1994. 639 s. ISBN 80-206-0409-X.
6. ČESKO. Policie. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. 151 stran. ISBN 978-80-270-0664-9.
7. ČESKO. Policie. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. 151 stran. ISBN 978-80-270-0664-9.
8. ČMEJREK, Jaroslav a KOPŘIVA, Radek. *Základy veřejné správy*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. 126 s. ISBN 978-80-213-1626-3.
9. DANICS, Štefan. *Bezpečnostní politika ve veřejné správě*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 99 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-86708-38-6.
10. DOLISTA, Josef a JEŽEK, Roman. *Etika zaměstnance veřejné správy: vysokoškolská učebnice*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2006. 122 s. Vysokoškolská učebnice VŠERS. ISBN 80-86708-20-9.
11. DUFKOVÁ, Ivana a ZLÁMAL, Jiří. *Policie a profesní etika: se zaměřením na etický kodex Policie České republiky*. Praha: Český helsinský výbor, 2006. 64 s. ISBN 80-86436-20-9.
12. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 242 s. ISBN 978-80-7478-561-0.
13. HERZOGOVÁ, Zuzana. *Policejní etika*. Vyd. 1. Praha: [Zuzana Herzogová], 2003. 327 s. ISBN 80-238-9984-8.
14. HERZOGOVÁ, Zuzana. *Základy filosofie a profesní etiky*. 3., upr. vyd. Praha: Policejní

- akademie České republiky, 1999. 154 s. ISBN 80-7251-013-4.
15. HODOVSKÝ, Ivan a Jiří SEDLÁK. *Etika ve společnosti a v povoláních*. Vyd. 1. Olomouc: Univerzita Palackého, 1994, 165 p. ISBN 80-706-7413-X.
 16. HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.
 17. KOZÁK, Jan Blahoslav. *T.G. Masaryk a vznik Washingtonské deklarace v říjnu 1918*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1968. 116, [3] s.
 18. MACEK, Pavel a ZÁMEK, David. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. 110 s. ISBN 978-80-7251-264-5.
 19. *Maffie: tajná činnost několika českých vlastenců za války světové*. Praha: Národ, 1919. 39 s. Levná knihovna Národa; sv. 19.
 20. MATES, Pavel, ŠKODA, Jindřich a VAVERA, František. *Veřejné sbory*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. xx, 363 s. Právní monografie. ISBN 978-80-7357-604-2.
 21. MERKL, Adolf. *Obecné právo správní. Díl druhý*. Praha: Orbis, 1932. x, 244 s. Sbírká spisů právnických a národohospodářských; sv. 52.
 22. MIŠŮR, Peter a SVOBODA, Zdeněk. *Instituce státní moci v ČR: úplný přehled s internetovými odkazy*. Praha: Linde, 2007. 247 s. ISBN 978-80-86131-74-0.
 23. NEČADOVÁ, Věra. *Veřejná správa*. 1. vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2009. 143 s. ISBN 978-80-87035-19-1.
 24. NEČASOVÁ, Mirka. *Úvod do filozofie a etiky v sociální práci*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. 98 s. ISBN 80-210-2673-1.
 25. NESVADBA, Petr. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. 315 s. ISBN 978-80-7380-195-3.
 26. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1.1.2009*. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
 27. PEŠKA, Zdeněk, ed. *Československá ústava a zákony s ní souvislé. I. díl*. Praha: Československý Kompas, 1935. VII, 948 s. Komentované zákony Československé republiky; Sv. XXXIX.
 28. POMAHAČ, Richard a VIDLÁKOVÁ, Olga. *Veřejná správa*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2002. xii, 278 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-748-0.
 29. PRÁŠKOVÁ, Helena, ed. a KOPECKÝ, Martin, ed. *O veřejné správě*. Vyd. 1. Praha:

- Karolinum, 2010. 284 s. Acta Universitatis Carolinae. Iuridica, 1/2010. ISBN 978-80-246-1788-6.
30. PRŮCHA, Petr a SCHELLE, Karel. Základy místní správy. V Brně: Iuridica Brunensia, 1995. 189 s. Právo a současnost; sv. 1. ISBN 80-85964-00-7.
31. RADVAN, Eduard. Úvod do filosofie a etiky. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2012. 155 s. ISBN 978-80-87182-23-9.
32. SCRUTON, Roger. *Slovník politického myšlení*. Překlad Petr Pithart. Vyd. 2., rozš. Brno: Atlantis, 1999. 187 s. ISBN 80-7108-184-1.
33. SCHELLE, Karel. *Dějiny veřejné správy*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 520 stran. ISBN 978-80-7552-374-7.
34. SOKOL, Jan. Etika, život, instituce: pokus o praktickou filosofii. Vyd. v této podobě 1. Praha: Vyšehrad, 2014. 260 s. Moderní myšlení. ISBN 978-80-7429-223-1.
35. SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY, STUDIJNÍ TEXTY PRO PŘÍPRAVU NA ZVLÁŠTNÍ ČÁST ÚŘEDNICKÉ ZKOUŠKY, ministerstvo vnitra, Vydal Institut pro veřejnou správu Praha v září 2015
36. ŠTEINBACH, Miroslav. Dvacet let Policie České republiky: 1991-2011. 1. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. 136 s. ISBN 978-80-254-8765-5.
37. TROJAN, Jakub S. Etické vztahy v ekonomice. Praha: OIKOYMENH, 2012. 215 s. Oikúmené; sv. 173. ISBN 978-80-7298-480-0.
38. VOKUŠ, Jiří. *Policie České republiky = Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. 84 s. ISBN 978-80-254-7700-7.
39. WOKOUN, René a kol. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 474 s. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.

15 Internetové zdroje:

1. Co je korupce - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 03.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/stop-korupci.aspx>
2. *Český statistický úřad: Statutární města a hlavní město Praha* [online]. 2017 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/rso/statutarni_mesta_a_praha

3. Etický kodex Policie České republiky - Policie České republiky. *Úvodní strana - Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 04.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>
4. HRUDKA, PH.D., pplk. JUDr. Josef. TEST INTEGRITY V ČESKÉ REPUBLICĚ A POKUSY O JEHO ROZŠÍŘENÍ [online]. 2015 [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: http://www.teorieib.cz/pbi/files/197-01_HRUDKA.pdf. Příspěvek.
5. HRUŠKA, Marek. Whistleblowing v českém právním prostředí. Epraco.cz [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/whistleblowing-v-ceskem-pravnim-prostredi-105650.html>
6. Krajské ředitelství policie České republiky. *Policie ČR – Policie České republiky* [online]. Copyright © Copyright [cit. 03.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/policie-ceske-republiky/krajske-reditelstvi/>
7. Národnostní menšiny | Vláda ČR. *Úvodní stránka | Vláda ČR* [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/obyvatelstvo-cr-podle-narodnosti-6518/>
8. Policie České republiky – Policie České republiky. *Úvodní strana – Policie České republiky* [online]. Copyright © 2018 Policie ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 03.03.2018]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
9. Policie České republiky: Služba veřejnosti a prestižní povolání [online]. Policie ČR, 2018 [cit. 2018-03-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-policejniho-vzdelavani-a-sluzebni-pripravy.aspx>
10. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Listina základních práv a svobod* [online]. 1992 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
11. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: Ústava České republiky* [online]. 1993 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>, Ústava ČR, Hlava 7, čl. 100
12. SLÁMA, Ing. Mgr. David a Mgr. Filip ZAVŘEL, ed. *Veřejná správa v České republice* [online]. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, Praha, 2017 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://kvalitavs.cz/wp-content/uploads/2012/07/Ve%C5%99ejn%C3%A1-spr%C3%A1va-v-%C4%8Cesk%C3%A9-republice.pdf>, str. 15
13. *Vláda České republiky: Ministerstva* [online]. 2008–2018 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/ministerstva>

Zákony:

1. Zákon č. 273/2008, o Policii České republiky
2. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
3. Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků
4. Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
5. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

16 Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník č. 1

Dobrý den, vážení policisté České republiky,

chtěla bych vás tímto poprosit o vyplnění dotazníku na téma Etický kodex Policie ČR. Dotazník slouží jako podklad pro moji diplomovou práci. Chtěla bych vás požádat, zda byste jej mohli pravdivě vyplnit. Vaše odpovědi budou zkoumány anonymně.

Děkuji,

Sabina Planíková

Dotazník č. 1 – Policie ČR

1. *Byli jste seznámeni s Etickým kodexem Policie České republiky při vstupu do zaměstnání?*
 - a. Ano, již na Policejní akademii ČR
 - b. Ano, při nástupu do služebního poměru školícím inspektorem
 - c. Ano, můj nadřízený mě s ním seznámil
 - d. Ano, ale musel jsem se s ním seznámit sám/sama
 - e. Ne
2. *Víte, co obsahuje Etický kodex Policie ČR? Označte, prosím konkrétní body:*
Nápověda k otázce: Označte, prosím konkrétní body (max. 5)
 - a. Základní hodnoty
 - b. Hlavní cíle
 - c. Hlavní hodnoty
 - d. Závazky Policie ČR
 - e. Závazek vůči ostatním příslušníkům Policie ČR
 - f. Profesionální hodnoty
 - g. Osobní hodnoty
 - h. Profesionální a osobní přístup
3. *Myslíte si, že je Etický kodex Policie ČR pro výkon Vašeho povolání nedílnou součástí?*
 - a. Ano, je důležitý a nepostradatelný
 - b. Myslím si, že je praktický, ale přednější jsou zákony, kterými se řídíme
 - c. Ne, je zbytečný
4. *Používáte při výkonu své služby také Etický kodex Policie ČR, ve smyslu, zda se řídíte podle jeho principů*
 - a. Určitě ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Určitě ne
5. *Pomáhají Vám základní hodnoty i na pracovišti? Tedy ve smyslu, že k sobě s kolegy přistupujete s profesionalitou, nestranností, odpovědností a ohleduplností?*
 - a. Určitě ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Určitě ne
6. *Chováte se podle Etického kodexu Policie ČR i mimo službu, ve svém soukromém životě?*
 - a. Určitě ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Určitě ne

7. *Myslíte si, že Vaši kolegové se řídí Etickým kodexem Policie ČR i mimo službu?*
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Určitě ne
8. *Zaznamenali jste na pracovišti (ve službě) situace, kdy došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR?*
- Určitě ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Určitě ne
9. *Pokud došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR ve vztahu k veřejnosti, jak se nejčastěji projevilo?*
- Neprofesionalita
 - Nedůstojnost a nedůvěryhodnost
 - Nepřiměřené a neohleduplné použití násilí
 - Netaktní a nekorektní chování
 - Nerespektování zájmu etnických menšin
 - Zastrašování a agresivní chování
 - Neprojevilo se
 - Jiná...
10. *Pokud došlo k porušení Etického kodexu Policie ČR ve vztahu k jinému policistovi, jak se nejčastěji projevilo?*
- Mobbing a bossing – šikana na pracovišti
 - Sexuální obtěžování
 - Porušení slibu (vůči celé Policii ČR)
 - Korupce (vydírání, křivá výpověď, protekcionismus, menší krádeže, přijímání finančních odměn, přijímání věcných odměn, neoprávněné zasahování apod.)
 - Neohleduplné a netaktní jednání (surovost, násilí, agrese)
 - Využívání svého postavení (povyšování se, získávání lepších případů, pozic, dovolené apod.)
 - Nezodpovědné jednání (nedostatečná hlídka podezřelé osoby, chráněné osoby apod.)
 - Absencí nestrannosti vůči jinému kolegovi – nerovné jednání (etnické, náboženské, rasové důvody)
 - Neprojevilo se
 - Jiné _____
11. *Řeší se porušení Etického kodexu Policie ČR postihem?*
- Ano
 - Ne
12. *Máte možnost někde anonymně nahlásit, že došlo k neetickému chování vůči Vám/kolegovi? (schránka důvěry, anonymní linka apod.)*
- Ano
 - Ne
13. *Došlo někdy k situaci, kdy se někdo z vašich kolegů k Vám zachoval neeticky?*
- Ano, neustále
 - Ano, párkrát
 - Ano, jedenkrát
 - Nedošlo

- 14. Došlo někdy k situaci, kdy jste ohlásil/a porušení Etického kodexu Policie ČR? Ve smyslu, že Váš kolega či kolegové porušili kodex.**
- Ano
 - Ne
 - Nedošlo k porušení kodexu
- 15. Došlo někdy k situaci, kdy jste ohlásil/a neetické chování Vašeho kolegy/kolegů vůči jinému kolegovi či vůči veřejnosti?**
- Ano
 - Ne
- 16. Porušil/a jste někdy Vy sám/sama Etický kodex Policie ČR?**
- Ano, úmyslně
 - Ano, neúmyslně
 - Nejsem si toho vědom/a
 - Ne
- 17. Jste:**
- Muž
 - Žena
- 18. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?**
- Středoškolák bez maturity
 - Středoškolák s maturitou
 - Vyšší odborná škola
 - Bakalářské studium
 - Magisterské studium
 - Doktorandské studium

Příloha č. 2 – Dotazník č. 2

Dotazník č. 2 – Etický kodex Policie ČR – veřejnost

Dobrý den, vážení spoluobčané,
dovoluji si vás oslovit a požádat vás, zda byste věnovali několik minut a vyplnili můj dotazník, který slouží jako podklad k mé diplomové práci. Dotazník se týká Etického kodexu Policie ČR. Vaše odpovědi budou využity pouze pro účely DP.
Děkuji,

Sabina Planíková

1. *Působí ve Vaší obci Policie České republiky?*
 - a. Ano
 - b. Ne
2. *Věděli jste, že se policisté při výkonu své služby řídí kromě zákonů i Etickým kodexem Policie ČR?*
 - a. Ano
 - b. Ne
3. *Co si představujete pod základními hodnotami Etického kodexu Policie ČR, které by měl policista dodržovat? Můžete označit více odpovědí (až pět):*
 - a. Profesionální
 - b. Důvěryhodnost
 - c. Ohleduplnost
 - d. Bezúhonnost
 - e. Statečnost
 - f. Shovívavost
 - g. Nestrannost
 - h. Odpovědnost
 - i. Tolerance
 - j. Spravedlivost
4. *Myslíte si, že příslušníci Policie České republiky vykonávají svou práci (řídí se) dle Etického kodexu Policie ČR? Tedy, že se snaží být profesionálními, nestrannými, odpovědnými, ohleduplnými a bezúhonnými?*
 - a. Určitě ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Určitě ne
5. *Jak byste hodnotili výkon policistů ČR z hlediska dodržování Etického kodexu?*
Nápověda k otázce: 1 hvězda – vůbec nedodržují, 10 hvězd – plní ho na 100 %
6. *Myslíte si, že u Policie ČR dochází k porušování Etického kodexu?*
 - a. Určitě ano
 - b. Spíše ano
 - c. Spíše ne
 - d. Určitě ne
7. *Zaznamenali jste Vy sami, že by policista porušil Etický kodex vůči Vaší osobě? Vyberte z následujících odpovědí.*
 - a. Neprofesionální
 - b. Nedůstojnost a nedůvěryhodnost
 - c. Nepřiměřené a neohleduplné použití násilí
 - d. Netaktní a nekorektní chování
 - e. Nerespektování zájmu etnických menšin
 - f. Zastrasování a agresivní chování
 - g. Neprojevilo se
 - h. Jiná...

8. *Pokud dojde u Policie ČR k porušení Etického kodexu ve vztahu k jinému kolegovi, jak si myslíte, že se toto porušení nejčastěji projeví?*
- Mobbing a bossing – šikana na pracovišti
 - Sexuální obtěžování
 - Porušení slibu (vůči celé Policii ČR)
 - Korupce (vydírání, křivá výpověď, protekcionismus, menší krádeže, přijímání finančních odměn, přijímání věcných odměn, neoprávněné zasahování apod.)
 - Neohleduplné a netaktní jednání (surovost, násilí, agrese)
 - Využívání svého postavení (povyšování se, získávání lepších případů, pozic, dovolené apod.)
 - Nezodpovědné jednání (nedostatečná hlídka podezřelé osoby, chráněné osoby apod.)
 - Absenci nestrannosti vůči jinému kolegovi – nerovné jednání (etnické, náboženské, rasové důvody)
 - Nedojde k porušení
 - Jiné _____
9. *Jaký typ korupce podle Vás se může nejvíce objevovat u příslušníků Policie ČR?*
- Přijetí úplatků
 - Podplácení
 - Nepřímé úplatkářství
 - Zneužití pravomoci úřední osoby
 - Maření úkolů úřední osoby z nedbalosti
 - Neoprávněné nakládání s osobními údaji
 - Zneužití informací
 - Sjednávání výhody při veřejné zakázce
 - Křivá výpověď
 - Žádný typ korupce
10. *Dojde-li u policistů ČR k porušení Etického kodexu Policie ČR myslíte si, že ji ohlásí?*
- Ano
 - Ne
 - Myslím si, že nedochází k porušování kodexu
11. *Zkuste ohodnotit na stupnici 1–5 policisty ČR z hlediska: **profesionality**.*
Nápověda: Číslo 1 je nejlepší mínění, číslo 5 je nejhorší mínění.

Profesionalita	1	2	3	4	5
----------------	---	---	---	---	---

12. *Zkuste ohodnotit na stupnici 1–5 policisty ČR z hlediska: **nestrannosti**.*
Nápověda: Číslo 1 je nejlepší mínění, číslo 5 je nejhorší mínění.

Nestrannost	1	2	3	4	5
-------------	---	---	---	---	---

13. *Zkuste ohodnotit na stupnici 1–5 policisty ČR z hlediska: **odpovědnosti**.*
Nápověda: Číslo 1 je nejlepší mínění, číslo 5 je nejhorší mínění.

Odpovědnost	1	2	3	4	5
-------------	---	---	---	---	---

14. *Zkuste ohodnotit na stupnici 1–5 policisty ČR z hlediska: **ohleduplnosti**.*
Nápověda: Číslo 1 je nejlepší mínění, číslo 5 je nejhorší mínění.

Ohleduplnost	1	2	3	4	5
--------------	---	---	---	---	---

15. Zkuste ohodnotit na stupnici 1–5 policisty ČR z hlediska: bezúhonnosti.

Nápověda: Číslo 1 je nejlepší mínění, číslo 5 je nejhorší mínění.

Bezúhonnost	1	2	3	4	5
-------------	---	---	---	---	---

16. Jste spokojeni s prací Policie České republiky?

- a. Ano, vykonávají skvělou práci.
- b. Ano, vykonávají dobrou práci.
- c. Jsem spokojen/a tak nějak napůl.
- d. Nejsem příliš spokojen/a.
- e. Vůbec nejsem spokojen/a s prací policistů.

15. Jste:

- a. Žena
- b. Muž

16. Je Vám:

- a. Méně než 18 let
- b. 19–29 let
- c. 30–39 let
- d. 40–49 let
- e. 50–59 let
- f. Více jak 60 let

17. Máte dokončenou:

- a. Základní školu
- b. Střední školu bez maturity
- c. Střední školu s maturitou
- d. Vyšší odbornou školu
- e. Vysokou školu s bakalářským titulem
- f. Vysokou školu s magisterským titulem
- g. Vysokou školu s doktorským titulem